

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**Wyższa Szkoła Gospodarki
Filia w Inowrocławiu
Kolegium Nauk Społecznych**

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Zarządzanie

1. Poziom/y studiów: studia I stopnia
2. Forma/y studiów: niestacjonarna
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹

Dyscyplina wiodąca: dziedzina nauk społecznych - nauki o zarządzaniu i jakości oraz dyscypliny dodatkowe: ekonomia i finanse

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych Dz.U. 2022 poz. 2202.

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o zarządzaniu i jakości	126	70%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	Ekonomia i finanse	54	30%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- nauczyciel prowadzący zajęcia²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się na kierunku „zarządzanie”: zostały umiejscowione w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk ekonomicznych, dyscyplinach: nauki o zarządzaniu i jakości (wiodąca>70%) oraz ekonomia i finanse (<30%).

Studia pierwszego stopnia licencjackie – profil praktyczny

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 6

Tytuł zawodowy uzyskany przez absolwenta – licencjat

EFEKTY PRK	Efekty uczenia się na kierunku	Opis kierunkowych efektów uczenia się
Wiedza		
P6S_WG	K_W01	Dysponuje zaawansowaną wiedzą o charakterze nauk społecznych, miejscu nauk ekonomicznych i nauk o zarządzaniu w relacji do innych nauk, jak również zna genezę i uwarunkowania teorii organizacji i zarządzania.
	K_W02	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat różnych rodzajów struktur i instytucji społecznych funkcjonujących w zmiennym otoczeniu rynkowym oraz dysponuje wiedzą o relacjach między nimi w wymiarach międzykulturowych oraz o różnym zasięgu przestrzennym.
	K_W03	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat osobliwości i prawidłowości zachowań organizacyjnych, funkcjonowania grup społecznych i innych elementów struktury społecznej oraz uwarunkowań odpowiadających kierunkowi studiów.
	K_W04	Posiada zaawansowaną wiedzę na temat metod, technik i narzędzi pozyskiwania i analizy danych służących do oceny sytuacji rynkowej podmiotów gospodarczych.
P6S_WK	K_W05	Dysponuje wiedzą na temat aspektów prawnych, organizacyjnych, ekonomicznych i etycznych wykorzystywanych do kształtowania struktur podmiotów gospodarczych.
	K_W06	Rozumie istotę procesów innowacyjnych zachodzących w przedsiębiorstwach oraz zna mechanizmy związane z ich przebiegiem.
	K_W07	Zna koncepcje, metody, techniki i narzędzia zarządzania organizacją.
	K_W08	Dysponuje wiedzą na temat natury źródeł prawa dotyczącej zakresu ochrony własności intelektualnej i praw autorskich.
	K_W09	Posiada wiedzę na temat zasad, prawidłowości i instrumentów rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystując wiedzę z zakresu nauk o zarządzaniu, ekonomii i finansów.
Umiejętności		

P6S_UW	K_U01	Analizuje otoczenie rynkowe podmiotów gospodarczych i dokonuje poprawnej identyfikacji oraz diagnozy procesów i zjawisk społeczno-gospodarczych.
	K_U02	Dokonuje wyboru odpowiedniej metody zbierania i kompilacji danych do analizowania konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych oraz poprawnego formułowania problemów badawczych i dokonywania analizy przyczyn i przebiegu procesów występujących w podmiotach gospodarczych na podstawie dostępnych danych.
	K_U03	Wykorzystuje systemy normatywne oraz wybrane normy i reguły zawarte w regulacjach prawnych, zawodowych oraz normach etycznych.
	K_U04	Posługuje się zdobytą wiedzę w procesie podejmowania decyzji oraz rozstrzygania sytuacji konfliktowych w pracy zawodowej.
	K_U05	Analizuje efektywność różnych wariantów rozwiązań konkretnych problemów decyzyjnych o charakterze ekonomicznym, zarządczym i finansowym.
	K_U06	Identyfikuje i ocenia czynniki wpływające na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych oraz ocenę ich kondycji finansowej.
P6S_UK	K_U07	Przygotowuje prace pisemne oraz wystąpienia ustne w języku polskim i obcym, posługując się terminologią fachową w zakresie właściwym dla praktyki gospodarczej.
	K_U08	Posługuje się w praktyce językiem obcym w zakresie nauk o zarządzaniu, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
P6S_UU	K_U09	Samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie.
P6S_UO	K_U10	Posiada umiejętność pracy w zespołach pracowniczych, przyjmując w nich różne role grupowe oraz społeczne.
Kompetencje społeczne		
P6S_KK	K_K01	Jest gotów do wykorzystywania informacji służących rozwiązywaniu określonych problemów ekonomicznych oraz właściwego ustalania ich hierarchii.
	K_K02	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.
P6S_KR	K_K03	Jest gotów do rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu.

P6S_KO	K_K04	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy oraz twórczego uczestnictwa w przygotowaniu i realizacji projektów gospodarczych z uwzględnieniem aspektów prawnych, organizacyjnych, ekonomicznych i politycznych.
	K_K05	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Grażyna Sipińska	doc. dr / Dziekan Kolegium Nauk Społecznych, Dziekan Filii w Inowrocławiu, Dyrektor Katedry Zarządzania
Munyama Killion	prof. WSG dr hab. / Nauczyciel akademicki
Grzegorz Monastyrski	prof. / nauczyciel akademicki
Sadowska Beata	dr hab. / Nauczyciel akademicki
Grego-Planer Dorota	dr hab. / Nauczyciel akademicki
Robert Gołdecki	doc. / Nauczyciel akademicki
Weronika Wieloch	mgr / Menadżer Filii w Inowrocławiu
Łukasz Juszcak	mgr / Dyrektor Działu Kształcenia
Marek Bogusz	mgr / Dyrektor Działu Spraw Międzynarodowych

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	7
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	22
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	31
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	43
Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne	49
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	60
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	65
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	72
Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów uczenia się	72
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	79
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	82
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	94

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Wyższa Szkoła Gospodarki jest niepubliczną szkołą wyższą, działającą od 1999 r. Uczelnia wyróżnia się dwoma atrybutami: 1) silnymi więziami z otoczeniem społeczno-gospodarczym i ukierunkowaniem na poszukiwanie nisz i obszarów życia społecznego i gospodarczego, które wymagają wsparcia w działaniach modernizacyjnych, 2) umiędzynarodowieniem wszelkich działań i procesów w zakresie kształcenia i badań naukowych, co przejawia się w tworzeniu międzynarodowego środowiska studentów, pracowników i partnerów biznesowych. Podejmowane przez Uczelnię działania wynikają z przyjętej misji o następującej treści: „Wyższa Szkoła Gospodarki działa w oparciu o koncepcję uniwersytetu przedsiębiorczości i uczelni zaangażowanej w modelu organizacji uczącej się”.

Uczelnia intensywnie współpracuje z lokalnym środowiskiem społeczno-gospodarczym w celu dopasowania oferty studiów do lokalnych potrzeb oraz pobudzania, stymulowania i oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy i kulturowy. Realizacja tego zadania służy kształceniu w 6 Filiach w Polsce, wśród których znajduje się Filia w Inowrocławiu i jedna Filia w Ukrainie. W ramach Uczelni w tym Filia w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych funkcjonuje samodzielny Konwent. W skład tego Konwentu wchodzi przedstawiciele wiodących w regionie i kraju firm i organizacji gospodarczych, samorządów zawodowych, a także reprezentanci samorządu terytorialnego, państwowych jednostek organizacyjnych i NGO. Wszystkie kierunki studiów (19 na studiach I stopnia, w tym 6 kończących się tytułem zawodowym inżyniera, 7 – na studiach II stopnia, 3 na studiach jednolitych magisterskich) realizują profil praktyczny, a około 94% naszych absolwentów znajduje zatrudnienie (na podstawie rejestru ZUS - Raport losów absolwentów). Wiodącymi dziedzinami wiedzy, do których przypisano efekty uczenia się są nauki społeczne, następnie nauki medyczne i nauki o zdrowiu oraz nauki inżyniersko-techniczne.

Uczelnia dąży do coraz większego umiędzynarodowienia zarówno oferty edukacyjnej (obecnie 5 programów studiów w języku angielskim), jak i zwiększenia odsetka cudzoziemców wśród kadry i studentów. Od wielu lat prowadzimy współpracę z partnerami zagranicznymi zarówno uczelniami, jak i przedsiębiorstwami (m.in. w ramach programów: International Academic Staff, Erasmus+, organizacji studenckich praktyk zawodowych), wzmacniając potencjał kadrowy Uczelni i jej ofertę edukacyjną poprzez urozmaicenie programu i form prowadzonych zajęć. Nasza aktywność w tym zakresie została doceniona dwiema akredytacjami międzynarodowymi „Najwyższe wskaźniki mobilności międzynarodowej w regionie Erasmus (od 2005 r.) i Copernicus (od 2018 r.)”.

Rangę kierunku “zarządzanie” podkreślają liczne projekty i aktywności podejmowane przez kadrę akademicką, m.in.:

- Organizacja Ogólnokrajowej Konferencji Naukowej – Forum Młodych Naukowców. Tematyka wystąpień była poświęcona omówieniu m.in. wyników badań z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości. Popularnością cieszyły się również rachunkowość i finanse, administracja, psychologia, zagadnienia związane z ochroną zdrowia, transportem i logistyką. Najlepsze referaty w opinii Komitetu Organizacyjnego OKN – Forum Młodych Naukowców zostały skierowane do publikacji w czasopiśmie „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki - Turystyka i Rekreacja” (ISSN: 1734-6436, posiadającego 20 pkt. zgodnie z treścią Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r.) wydawanego przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy.

- Realizacja cyklicznych otwartych spotkań w porozumieniu Filia w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych z Instytutem Audytorów Wewnętrznych IIA Polska. Tematyka spotkań jest różnorodna i dostosowana zarówno dla Audytorów, jak i kadry akademickiej, studentów czy osób zewnętrznych chcących wziąć udział w wydarzeniu.
- Współorganizacja z Urzędem Marszałkowskim i Fundacją Forum Rozwoju Regionalnego seminariów i sympozjów dot. promowania i wzmocnienia roli regionu dla województwa kujawsko-pomorskiego.
- Planowane jest spotkanie eksperckie z Posłem i Senatorem (grudzień 2023/styczeń 2024) związane z realizowaną polityką współpracy Uczelni w tym Filii WSG w Inowrocławiu z otoczeniem społeczno-gospodarczym szczególnie w kontekście uwrażliwiania studentów na problemy społeczno-polityczne w regionie, w tym sposoby ich rozwiązywania poprzez skuteczne zarządzanie tą problematyką.
- W roku akademickim 2023/2024 realizowane są spotkania biznesowe z instytucjami współpracującymi, m.in. ZUS w Inowrocławiu, IIA Polska, PIP w Bydgoszczy, Biblioteka Inowrocław, Polskie Towarzystwo Historyczne, w celu wymiany wiedzy i doświadczeń. Spotkania dedykowane są zarówno studentom kierunku "zarządzanie", jak i pozostałym studentom WSG i kadrze dydaktycznej, a także firmom współpracującym.

Działania społeczne to dla Uczelni jeden z podstawowych filarów jej funkcjonowania – główną osią wszelkich inicjatyw jest człowiek i jego potrzeby, dlatego liczba podejmowanych działań i projektów społecznych stale wzrasta i dedykowana jest wszystkim grupom wiekowym – od malucha po seniora. Na terenie Uczelni działają: Przedszkole Akademickie, Żłobek, Dom Dziennego Pobytu, Akademickie Centrum Medyczne, Akademicka Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Fitness i Dietetyki Rewital. Z wszystkich tych instytucji zarówno studenci, jak i pracownicy mają prawo korzystać w pierwszej kolejności, z możliwością zniżek w opłatach. Wieloletnie zaangażowanie w aktywną politykę na rzecz drugiego człowieka spowodowało, iż Wyższa Szkoła Gospodarki jest sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni.

Wyższa Szkoła Gospodarki jest liderem wśród uczelni publicznych i niepublicznych w realizacji programu MEIN „Narodowa Reprezentacja Akademicka”. 42 wybitnych sportowców na co dzień studiujących w WSG skorzystało w 2022 roku z tego programu. W 2023 roku programem “Narodowej Reprezentacji Akademickiej” objętych jest 74 beneficjentów.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy jest jednym z najaktywniejszych podmiotów w woj. kujawsko-pomorskim wspierającym wszelkie inicjatywy i działania zmierzające pomocy Ukrainie po agresji Rosji dnia 24.02.2022. Działania te podejmujemy zarówno na miejscu w Ukrainie, jak i w Polsce. Jako jedni z pierwszych uruchomiliśmy na terenie Uczelni Regionalne Centrum Integracyjno-Doradcze (RCiD) świadczące szereg usług na rzecz społeczności ukraińskiej w Bydgoszczy i okolicach. Jeden z punktów powstał również przy Filii w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych. Dzięki temu stworzyliśmy na poziomie regionalnym komplementarny system wsparcia osób objętych lub zagrożonych kryzysem oraz wsparcia instytucji szczególnie zaangażowanych w łagodzenie skutków kryzysu, przy wykorzystaniu potencjału instytucji i jednostek podległych i współpracujących z samorządem województwa oraz doświadczeń Konsulatu Honorowego Ukrainy dla regionu kujawsko-pomorskiego z siedzibą w Bydgoszczy oraz Centrum Obsługi Obcokrajowców Wyższej Szkoły Gospodarki. Jesteśmy w stałym kontakcie z samorządami miast, które wspieramy pomocą humanitarną – kilkakrotnie organizowaliśmy konwoje z pomocą dla miast, takich jak Kremenczuk czy Irpień.

Wyższa Szkoła Gospodarki jest jedyną polską uczelnią, która posiada filię zlokalizowaną w Kijowie – Browarach na terenach objętych regularnymi działaniami wojennymi. Od 26 lutego 2022 roku nasza

siedziba w Browarach znalazła się na pierwszym froncie walk. Uczelnia znacznym wysiłkiem organizuje wielopłaszczyznową pomoc zarówno w kraju, jak i w Ukrainie. Stworzyliśmy możliwość przyjazdu kadry administracyjnej, dydaktycznej i studentów do Bydgoszczy. Wreszcie jesteśmy beneficjentami szeregu programów pomocowych, w tym „Solidarni z Ukrainą” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

PREZENTACJA KOLEGIUM NAUK SPOŁECZNYCH W INOWROCŁAWIU

Filia w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych (KNS) mieści się w nowoczesnym i przystosowanym budynku przy ul. Świętokrzyskiej 6. Wcześniej znajdowała się przy ul. Poznańskiej 43-44. Została przeniesiona pod nowy adres 1 stycznia 2022 roku.

Kształcenie na kierunku „zarządzanie” (DSW-2-08-4003-264/07; uchwała PKA nr 568/2017 z dnia 26 października 2017 r.) od 2021 r. realizuje Instytut Zarządzania i Gospodarki Usług Turystycznych, a od 01 października 2023 r. Katedra Zarządzania należąca do Kolegium Nauk Społecznych.

Filia WSG w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych kształci kadry dla lokalnego rynku z różnych dziedzin życia gospodarczego i społecznego na najwyższym poziomie teoretycznym i praktycznym. W ten sposób kadry są przygotowywane do nowoczesnego stylu zarządzania i administrowania, zgodnie ze standardami krajowymi i międzynarodowymi. Programy kształcenia oraz specjalistyczna kadra wykładowców: nauczycieli akademickich i praktyków zapewnia odpowiednie przygotowanie absolwentów do pełnienia ról menadżerów na średnich i wyższych szczeblach zarządzania. Aktualnie KNS kształci studentów na kierunkach studiów:

- Zarządzanie (specjalność: Administracja publiczna, Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji, Zarządzanie w sektorze TSL, Rachunkowość i usługi finansowe).
- Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – jednolite studia magisterskie.

Kolegium Nauk Społecznych Filia WSG w Inowrocławiu prowadzi także kształcenie na studiach podyplomowych, kursach i szkoleniach, w szczególności:

- Przygotowanie Pedagogiczne,
- Kontrola Zarządcza i Audyt,
- Kadry i Płace,
- Administracja i Zarządzanie Finansami Publicznymi,
- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy,
- Logistyka i Transport,
- Zarządzanie w Ochronie Zdrowia,
- Marketing i Rynek,
- Ekonomia Społeczna.

Filia WSG w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych kładzie nacisk na współpracę z otoczeniem uczelni. Intensywnie współpracujemy z lokalnym środowiskiem społeczno-gospodarczym w celu dopasowania oferty studiów do lokalnych potrzeb oraz kreowania szeroko rozumianego rozwoju. W ramach Filii funkcjonuje Konwent, w skład którego wchodzi przedstawiciele firm i organizacji gospodarczych, reprezentanci samorządu terytorialnego, państwowych jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych. KNS jest też miejscem licznych wydarzeń i spotkań branżowych m.in. Targi Edukacji i Pracy, Drzwi Otwarte, spotkania z uczniami szkół ponadpodstawowych, wykłady w ramach Obchodów Roku Mikołaja Kopernika czy organizowane otwarte seminaria we współpracy z instytucjami/firmami, takimi jak Okręgowa Inspekcja Pracy w Bydgoszczy, Instytut Audytorów

Wewnętrznych IIA Polska Kujawsko-Pomorskie Koło Regionalne, Okręgowa Rada Adwokacka oraz Okręgowa Izba Radców Prawnych w Bydgoszczy. Stawiamy także nacisk na rozwój studenckiej aktywności i przedsiębiorczości w ramach Samorządu Studenckiego czy Grupy Aktywności Studenckiej. W 2021 r. powołana została Grupa Absolwentów, którą tworzą byli studenci Kolegium Nauk Społecznych Filii WSG w Inowrocławiu. Jest to grupa ludzi mająca na celu wspieranie siebie nawzajem i dbanie o rozwój drogi zawodowej a także reprezentowanie Uczelni na zewnątrz w tym również wsparcie przy organizacji licznych wydarzeń. Do grupy należą osoby z różnych instytucji takich jak Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu, Państwowa Straż Pożarna w Inowrocławiu, Dzienny Dom Senior+ Janikowo, Sołtys Sołectwa Słońsko i Rzepowo oraz przedstawiciele różnych innych dziedzin. Ponadto KNS prowadzi także współpracę z partnerami zagranicznymi Wyższej Szkoły Gospodarki (WSG) m.in. w ramach programu Visiting Professor, wzmacniając tym samym potencjał kadrowy i ofertę edukacyjną.

KNS w swoich działaniach prowadzi również Uniwersytet Dziecięcy (UD). Zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie, WSG stara się o włączanie dzieci do uczestnictwa w kształceniu, prowadząc zajęcia w ramach Uniwersytetu Dziecięcego - najpopularniejszej w ostatnich latach formy edukacji najmłodszych. Celem tej inicjatywy, poza oczywistością, jaką stanowi zaszczepienie umiłowania wiedzy wśród dzieci, jest także rozbudzenie i wsparcie zainteresowań naukowych, promowanie otwartości i postawy zadziwienia światem oraz szukanie odpowiedzi na dręczące pytania, czego efektem jest przyjemność obcowania z wybitnymi postaciami nauki na niezapomnianych wykładach oraz świetna zabawa i przygoda, przełamująca stereotyp nudnego uczenia się, a także zadowolenie płynące z posiadanej wiedzy. W celu dotarcia do jak najszerszego grona zainteresowanych i upowszechnienia inicjatyw edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży Wyższa Szkoła Gospodarki podejmuje współpracę z samorządami i innymi podmiotami w naszym regionie. Oferujemy skorzystanie z naszego doświadczenia i przyjęcie pozytywnych praktyk aktywizacji najmłodszych. Uczestnikiem Inowrocławskiego Uniwersytetu Dziecięcego KNS w Inowrocławiu może być każde dziecko w wieku 5-12 lat, które pragnie pogłębiać wiedzę i przejawia chęć własnego rozwoju. W roku akademickim 2023/2024 odbyła się Inauguracja ósmej edycji Inowrocławskiego Uniwersytetu Dziecięcego. We wszystkich dotychczasowych edycjach UD łącznie wzięło udział ok. 250 dzieci. Zajęcia Inowrocławskiego Uniwersytetu Dziecięcego to całoroczny cykl wykładów i warsztatów, w trakcie których młodzi studenci zdobywają wiedzę z dziedzin tj.:

- Przyroda i geografia,
- Chemia i fizyka,
- Biologia i genetyka,
- Zdrowie i medycyna,
- Technologia i informatyka,
- Kultura i sztuka,
- Ekonomia i matematyka,
- Zajęcia ruchowe i plastyczne,
- Bezpieczeństwo.

W najnowszej edycji Uniwersytetu Dziecięcego dla naszych młodych studentów przygotowaliśmy następujące tematy zajęć:

- "Za mundurem dzieci sznurem",
- "Ho, ho, ho czyli roztańczone Świąta",
- "Podróże dalekie i bliskie, czyli światowe multikulti",

- “Kreatywny Umysł”,
- “Zabawy plastyczne, czyli zmalujmy coś na Świąta”,
- “Dzielni ratownicy, czyli czarodzieje w białych fartuchach”,
- “Cyberbezpieczeństwo małego informatyka”,
- “Happy Birthday czyli urodziny po Angielsku”,
- “Mały geniusz ekonomii, czyli ekonomiczny rollercoaster”.

Ponadto w ramach działań w roku 2023 uruchomiliśmy Uniwersytet Trzeciego Wieku. Wyższa Szkoła Gospodarki nieustannie od 2007 roku tworzy Regionalną Sieć Uniwersytetów Trzeciego Wieku, mającą na celu aktywizację osób starszych i popularyzację edukacji całościowej. Filie Uniwersytetów Trzeciego Wieku WSG rozlokowane są na terenie 4 województw: kujawsko – pomorskiego, warmińsko – mazurskiego, wielkopolskiego oraz pomorskiego. Uczelnia podejmuje inicjatywy mające na celu aktywizację osób starszych na terenach miejskich, miejsko – wiejskich, ale również wiejskich, gdzie często nie ma dostępu do jednostek naukowych. Założeniem jest, aby każdy miał dostęp do kształcenia, bez względu na wiek, płeć, miejsce zamieszkania czy też status społeczny. Wieloletnie doświadczenie WSG w edukacji osób starszych oraz popularyzacji nauki z zakresu różnych dziedzin pokazuje, że zainteresowanie jest ogromne. Tematyka zajęć jest różnorodna począwszy od informatyki, cyberbezpieczeństwa po kulturę, sztukę i zdrowie. Ponadto uczestnicy biorą udział w zajęciach dodatkowych takich jak:

- język obcy,
- informatyka,
- wycieczki,
- wystawy i koncerty.

Udział w proponowanych przez nas zajęciach pozwala na podniesienie ich umiejętności, aktualizację wiedzy i przyswojenie nowych treści, które bezpośrednio dotyczą sfery życia osobistego i rozwoju kompetencji. UTW WSG to też wspaniała forma spędzania czasu wolnego.

Na terenie Filii w Inowrocławiu znajduje się Akademickie Centrum Rozwoju Dziecka (żłobkowo-przedszkolny oddział WSG), który zajmuje parter oraz pierwsze piętro. Bezpośredni dostęp do Akademickiego Centrum Rozwoju Dziecka może być doskonałą formą uzupełnienia wiedzy teoretycznej o praktyczną, np. w postaci praktyk zawodowych, czy zapoznania się w ramach zajęć ze specyfiką pracy w żłobku i przedszkolu przede wszystkim dla kierunku Pedagogika. Można skorzystać tutaj m.in. z sali do terapii SI, czyli przestrzeni do integracji sensorycznej. W ramach kierunku “zarządzanie” jest to również możliwość realizacji przedmiotów bądź praktyk z zakresu zarządzania placówką. Dostępny jest również plac zabaw.

Przy KNS działa również Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). WSG wydzieliła organizacyjnie OWES w strukturze Kolegium znajdujący się w Inowrocławiu przy ul. Świętokrzyskiej 6. Biuro OWES zlokalizowane jest na parterze budynku z bezpośrednim dostępem windy dla osób niepełnosprawnych, oznakowane tablicą informacyjną.

Kujawsko-Pańskie Centrum Ekonomii Społecznej (KPCES) zostało powołane przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy w 2009 roku. W celu zapewnienia wysokich standardów i kompetencji trenerskich na potrzeby działalności zorganizowano i przeprowadzono dla trenerów i pracowników ścieżkę dydaktyczną w postaci rocznego Studium Podyplomowego - Ekonomia Społeczna. Z rocznego studium skorzystali również pracownicy Uczelni oraz osoby współpracujące w tym nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku “zarządzanie” oraz przedstawiciele współpracujących firm

(doc. Przemysław Ziółkowski, prof. WSG dr Mariusz Barczak czy Magdalena Waloch CITY VISION). Aktualnie w KNS powstały studia podyplomowe z zakresu Ekonomii Społecznej zarówno dla osób chcących rozpocząć karierę zawodową w tym zakresie a także osoby już funkcjonującej w przestrzeni ekonomii społecznej. Partner podjął współpracę z przedstawicielami Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST), Lokalnych Grup Działania (LGD), przedsiębiorstwami społecznymi, Centrum Integracji Społecznej (CIS) i wieloma innymi podmiotami na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Wynikiem współpracy z wyżej wymienionymi grupami podmiotów, są zawarte umowy partnerskie na rzecz lokalnego rozwoju ekonomii społecznej (ES), między innymi miasto i gmina Włocławek, gminy: Chocień, Fabianki, Lubanie, Inowrocław, Chodecz, Lubraniec, Lokalne Grupy Działania: "Dorzecze Zgłowiączki", "Miasto Włocławek", "Czarnoziem na soli", Centrum Organizacji Pozarządowych Włocławek i Żnin, Lokalna Organizacja Turystyczna Kujawy, Fundacja Pro Omnis, Zakład Aktywizacji Zawodowej oraz Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku.

W latach 2011 r. - 2013 r.: w ramach RPO priorytetu VII poddziałania 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, wsparciem objęto teren całego województwa kujawsko-pomorskiego. W przeważającej mierze skupiono się na promocji ekonomii społecznej, szkoleniach skierowanych do pracowników NGO i przedstawicieli JST oraz działaniach na rzecz podnoszenia świadomości lokalnych społeczności i możliwości, jakie niesie prowadzenie działalności gospodarczej przez podmioty o charakterze prospołecznym. W latach 2013- 2015: projekt w ramach RPO województwa kujawsko-pomorskiego poddziałania 7.2.2 Wsparcie Ekonomii Społecznej. Partner objął swoim działaniem powiaty inowrocławski, mogileński i żniński. Kolejno w 2016 - 2019: projekt w ramach konkursu RPO działanie 9.4.1 Wsparcie i Rozwój Ekonomii Społecznej i promocja ekonomii społecznej we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu. Pracownicy Partnera ściśle współpracują z pozostałymi OWES na terenie województwa, zasiadają m.in. w Kapitulie ds. przyznawania znaku „Zakup prospołeczny” czy Regionalnym Komitecie Ekonomii Społecznej. Od 2019 r. do 2023 r.: realizowano projekt w ramach konkursu RPOKP.09.04.01 Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej. Działania te wpisują się w idee utworzenia i prowadzenia kierunku “zarządzanie” w zakresie kształcenia praktycznego.

W ramach realizowanego projektu OWES II edycja WSG udzieliło dotacji na utworzenie miejsc pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych. Proces ten każdorazowo poprzedzony był wsparciem szkoleniowym i doradczym z zakresu finansowania zewnętrznego, budowania biznesplanu, marketingu, działań reintegracyjnych i zagadnień prawnych obowiązujących Przedsiębiorstwa Społeczne (PS). W ramach utworzonych miejsc pracy przekazano wsparcie inwestycyjne i pomostowe dotyczące zatrudnienia 52 pracowników.

Ponadto, Wyższa Szkoła Gospodarki zrealizowała 1300 godzin doradztwa specjalistycznego w formie indywidualnej lub grupowej. Oferta doradztwa dotyczyła zakresu prawnego, księgowo-podatkowego, osobowego, finansowego i marketingowego. Udzielono 160 godzin doradztwa zawodowego i psychologicznego dla pracowników PS. Zrealizowano 784 godzin szkoleń. Każda grupa szkoleniowa, średnio 10-osobowa, brała udział w bloku szkoleniowym składającym się z 7 dni po 8 godzin z tematyki określonej w Standardach OWES. Łącznie szkoleniami objętych było ponad 280 osób. Potrzeba skorzystania z powyższego wsparcia była określona podczas diagnozy dokonywanej przez doradców kluczowych i na bieżąco weryfikowana.

Wszystkie powyższe działania podjęte w ramach projektów OWES, przyczyniły się do zacieśnienia kontaktów z przedstawicielami samorządów i instytucji rynku pracy, co przekłada się na udział w

budowaniu strategii współpracy JST z organizacjami pozarządowymi, badaniu lokalnego rynku pracy i kształtowaniu programu nauczania w odpowiedzi na jego potrzeby. Z drugiej strony KNS jest źródłem informacji i wiedzy z zakresu ekonomii społecznej dla instytucji i osób poszukujących zatrudnienia lub zainteresowanych działalnością gospodarczą prowadzoną w formie non profit. Podkreślić należy, że działalność OWES przyczyniła się do utworzenia partnerstw JST i NGO, których efektem jest powstanie 6 nowych przedsiębiorstw społecznych, a co za tym idzie realny wpływ na poprawę lokalnego rynku pracy i rozwijanie postaw przedsiębiorczych. Kolejnym wymiernym efektem tej działalności jest budowanie partnerstw przedsiębiorstw społecznych, polegająca na ich wzajemnej współpracy barterowej w kontekście oferowanych usług, towarów i zasobów kadrowych. Korzystając ze współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu, pracownicy OWES brali udział w wizytach studyjnych w przedsiębiorstwach społecznych na terenie Włoch (Osteria dal Frate dalla Manica Larga, Casa a Colori Padova, Di Lavoro San Giovanni Calabria, Cooperativa Sociale Centro Calabria, La Groletta, Strada Facendo a Padova, Veneto Insieme, Lavanderia Eureka, Fattoria Sociale Conca d'Oro). Efektem zdobytych doświadczeń są zaplanowane działania prowadzące do budowania konsorcjów PS, co ma przyczynić się do umocnienia pozycji tych podmiotów w gospodarce wolnorynkowej i konkurowaniu z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą w klasycznym wymiarze. Wspomniany wyżej obszar działań, umacnia potencjał KNS w zakresie wiedzy empirycznej dotyczącej funkcjonowania podmiotów ES na terenie UE, daje możliwość kreowania wiedzy z tego zakresu podparte doświadczeniem, wskazuje studentom nowe obszary prowadzenia działalności gospodarczej powiązanej ze wsparciem osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji życiowej oraz umożliwia przekazanie praktyk związanych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu.

W grudniu 2022 r. przy Kolegium Nauk Społecznych Filii WSG w Inowrocławiu została otwarta Jadłodzielnia. Funkcjonuje ona w wygodnej i bezpiecznej formule w postaci szafy z lodówką i czynna jest całodobowo, umieszczona przy chodniku i ogólnodostępna. Ze względu na swój otwarty charakter i umiejscowienie na zewnątrz, jest rozwiązaniem bezpiecznym i dostępnym dla wszystkich, którzy chcą z niej skorzystać. Inicjatywa WSG skierowana jest na przeciwdziałanie marnowaniu żywności. Sprawia, że każdy z każdym może podzielić się jedzeniem. Informacja została rozpowszechniona wśród studentów, interesariuszy zewnętrznych oraz wewnętrznych i jest to zgodne z misją Uczelni oraz kształtowaniem prospołecznych postaw studentów, absolwentów i współpracowników WSG.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku „zarządzanie” o profilu praktycznym jest zgodna z misją Uczelni, w myśl której „Uczelnia działa w oparciu o koncepcję uniwersytetu przedsiębiorczości i uczelni zaangażowanej w modelu organizacji uczącej się”. Zgodnie z jej brzmieniem Uczelnia kładzie bardzo duży nacisk na rozwój przedsiębiorczości akademickiej, wspiera zaangażowanie pracowników i studentów w działalność gospodarczą i szeroko pojętą przedsiębiorczość. Założeniem przy opracowywaniu koncepcji kształcenia było tworzenie programów i form kształcenia studentów odpowiadających na potrzeby przedsiębiorców i rynku pracy. Ponadto koncepcja kształcenia uwzględnia współpracę i partnerstwo z przedstawicielami kierownictwa przedsiębiorstw, w tym włączenie ich w proces tworzenia oferty edukacyjnej, efektów i programów studiów na kierunku „zarządzanie”, a także ich uczestnictwo w procesie dydaktycznym (np. prowadzenie zajęć praktycznych, eksperckich). Podstawę doboru treści programowych stanowiła wiedza oraz umiejętności i kompetencje, które zostały określone na podstawie aktualnych osiągnięć nauki w relacji do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. Opinia w wyżej wymienionym zakresie została wyrażona m.in. przez przedstawicieli Konwentu Filii w Inowrocławiu takich jak:

- Urząd Marszałkowski,
- Barbara Luijckx sp. z o. o.,
- Cech Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu,
- Sołtys Sołectwa Słońsko,
- Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska,
- P.W. BLOT,
- Dzienny Dom Senior+ Janikowo.

W budowaniu treści programowych wzięto pod uwagę również opinie innych jednostek współpracujących z KNS.

Konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego dotyczyły zarówno kierunkowych, przedmiotowych oraz specjalnościowych efektów uczenia się. Opinia pracodawców, zgodnie z koncepcją kształcenia, miała także kluczowy wpływ na ukierunkowanie programu studenckich praktyk zawodowych.

Celem konsultacji był dobór oraz pozyskanie opinii nt.:

- powiązania kierunkowych efektów uczenia się z treściami i formami zajęć,
- wpływu efektów i treści przedmiotowych na kształtowanie umiejętności praktycznych,
- kształtowania właściwych kompetencji społecznych, postaw prospołecznych, na które interesariusze zewnętrzni często zwracają uwagę w trakcie spotkań. Szerzej te tematy zostały przedstawione w raporcie (aktywność Uniwersytetu Dziecięcego, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Ekonomii Społecznej, Jadłodzielni, współpraca w zakresie wzmocnienia roli regionu) na stronie 10-14. Ponadto zagadnienia związane z prospołeczną postawą i licznymi aktywnościami KNS w Inowrocławiu są omawiane i wzmacniane podczas cotygodniowych spotkań zespołu Kolegium Nauk Społecznych Filii WSG w Inowrocławiu.

W dokumencie „[Strategia Rozwoju Uczelni na lata 2018-2022](#)” (Uchwała Kolegium WSG z dnia 13 czerwca 2018 roku w sprawie: przyjęcia „Strategii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy na lata 2018-2022”) przedłużona [Uchwałą z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przedłużenia obowiązywania Strategii Wyższej Szkoły Gospodarki na lata 2018-2022](#), a następnie do dnia 30 czerwca 2024 roku na

wniosek Rektora WSG. W obszarze rozwoju oraz relacji z otoczeniem, przyjęto jako priorytet III „Rozwój przedsiębiorczości akademickiej”. Wyrazem rozwoju przedsiębiorczości akademickiej jest tworzenie firm typu spin-off oraz spin-out przez pracowników, studentów oraz absolwentów. Uczelnia posiada jednostki organizacyjne w ramach struktury organizacyjnej, które służą transferowi oraz dyfuzji wiedzy, m.in. Biuro Karier, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości czy Innowacyjne Laboratorium Współpracy Nauki i Biznesu „inLAB”. Tym samym zaangażowanie Uczelni w tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości akademickiej na płaszczyźnie projektowej we współpracy z podmiotami zewnętrznymi widoczne jest w wielu działaniach i spójne z koncepcją kształcenia na kierunku „zarządzanie”. Podejmowane przez Uczelnię inicjatywy wskazują również na znaczenie m.in. kierunku „zarządzanie” dla koncepcji funkcjonowania całej Uczelni oraz stwarzania przestrzeni do osiągnięcia przez studentów efektów nie tylko w trakcie zajęć.

W przyjętym na kierunku „zarządzanie” programie studiów efekty uczenia się w zakresie wiedzy dotyczą m.in.: związków nauk o zarządzaniu z innymi dyscyplinami nauk społecznych, znajomości rodzajów struktur i instytucji społecznych i ich otoczenia, zachowań organizacyjnych, znajomości powiązań organizacyjnych w różnych wymiarach (przestrzenny, międzykulturowy, prawny, finansowy itp.), podstaw funkcjonowania oraz zarządzania organizacjami, metod zarządzania i narzędzi wykorzystywanych w organizowaniu pracy w przedsiębiorstwie oraz metod pozyskiwania i analizy danych ilościowych i jakościowych. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności obejmują przede wszystkim elementy ważne dla praktyki gospodarczej, takiej jak: zdolność obserwacji i interpretacji zjawisk gospodarczych w kontekście innych zjawisk społecznych, umiejętności diagnozowania czynników rozwojowych w organizacjach i ich otoczeniu, a także umiejętności precyzyjnego wypowiedziania się na tematy ekonomiczne, finansowe i zarządcze. W sferze kompetencji akcentowane są takie efekty uczenia się jak świadomość poziomu swojej wiedzy, zdolność do współdziałania w grupie i przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

Efekty uczenia się dla kierunku „zarządzanie” są spójne z efektami w obszarze nauk społecznych dla poziomu studiów I stopnia na profilu praktycznym. Zostało to uwidocznione w dokumentacji procesu kształcenia. Efekty kierunkowe w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji zostały opisane w formie tabelarycznej i odniesione do efektów uczenia się określonych w PRK. Efekty uczenia się są osiągnięte w ramach poszczególnych przedmiotów i prezentują kierunkowe efekty uczenia się w podziale na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, wraz z odniesieniem do efektów obszarowych. Przypisanie efektów kierunkowych do przedmiotów znajduje odzwierciedlenie w programach przedmiotów (sylabusach), w których znajdują się przedmiotowe efekty uczenia się w podziale na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. W sylabusach prezentowane są także formy weryfikacji efektów. Szczególne znaczenie w koncepcji kształcenia realizowanej na kierunku „zarządzanie” przypisano modułom powiązanim z praktycznym przygotowaniem zawodowym i praktykom zawodowym.

Zakładane efekty uczenia się dla kierunku „zarządzanie” są pochodne względem efektów uczenia się określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14.11.2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się na kierunku „zarządzanie” zostały pozytywnie zaopiniowane przez Samorząd Studencki WSG i przyjęte [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie: zatwierdzenia programów studiów.](#)

Zakładane efekty uczenia się były także przedmiotem konsultacji z przedstawicielami pracodawców, pracownikami (w ramach spotkań Zadaniowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, a także z przedstawicielami studentów i absolwentów). Uzyskane opinie potwierdziły trafność sformułowanych efektów uczenia się. Tak przyjęte efekty stały się podstawą programów studiów na danym poziomie kształcenia i dla wszystkich specjalności.

Studia na kierunku „zarządzanie” w szczególny sposób odpowiadają też założeniom strategii Kolegium Nauk Społecznych Filii WSG w Inowrocławiu. Ich koncepcja umożliwia bowiem łączenie gruntowego opanowania wiedzy z dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości a także umiejętności dostosowania do zmieniających się wymogów lokalnego rynku pracy. Plany studiów, efekty uczenia się i treści programowe poszczególnych przedmiotów zapewniają z jednej strony powiązanie wiedzy z zarządzania z wiedzą z innych dyscyplin z obszaru nauk społecznych, z drugiej zaś pozwalają zdobyć bardziej szczegółową wiedzę specjalistyczną i praktyczną.

Studia I stopnia na kierunku „zarządzanie” o profilu praktycznym zmierzają do ukształtowania u studentów postawy przedsiębiorczości i zaangażowania w życie publiczne. Zakłada się, że absolwenci będą podejmowali wyzwania społeczne i gospodarcze w trakcie działalności zawodowej w sektorze z różnych dziedzin życia gospodarczego i społecznego przy zachowaniu norm i wartości ogólnoludzkich, w duchu odpowiedzialności, poszanowania godności osobowej człowieka i tolerancji. Powyższe założenie znajduje odzwierciedlenie w programie studiów, a także w tworzeniu przez Uczelnię warunków sprzyjających rozwijaniu takich postaw.

Polityka jakości na kierunku „zarządzanie” jest powiązana z koncepcją i celami kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki. Jest to proces ciągły, polegający na wdrażaniu nowych oraz doskonaleniu już funkcjonujących procedur i rozwiązań organizacyjnych. Jest ona źródłem informacji służącym rozwijaniu i doskonaleniu Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W związku z tym kształcenie odbywa się w zgodności z przepisami prawa i podlega dostosowaniu w zakresie składających się nań procedur i procesów adekwatnie do zmian w ustawodawstwie dotyczącym szkolnictwa wyższego. Kształcenie ma za zadanie przygotować studentów do pracy zawodowej, w związku z tym oferta kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy, zgłaszane przez urzędy pracy, przedsiębiorstwa i inne podmioty, w oparciu o analizę trendów w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych w skali kraju i regionu. Rozwój przedsiębiorczości u studentów kierunku „zarządzanie” stanowi istotny element optymalizujący ich wejście na rynek pracy. Uczelnia dąży do tworzenia warunków do wszechstronnego rozwoju studentów i słuchaczy zarówno w aspekcie poznawczym, jak również fizycznym, w tym sportowym, emocjonalnym i duchowym. Stwarza warunki do rozwoju przedsiębiorczości zarówno studentów jak i pracowników, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jak również kształtuje postawy zaangażowania, co dla studentów kierunku „zarządzanie” jest niezwykle istotne. Z racji prowadzenia studiów o profilu praktycznym zapewnia się jak najlepszą jakość miejsca odbywania praktyk zawodowych, doskonalenia ich programów oraz zapewnienia odpowiednich opiekunów praktyk z ramienia Uczelni i z ramienia podmiotu, w którym odbywa się praktyka. Polityka jakości jest ukierunkowana na zapewnienie wysokiej jakości obsługi i pełnego wsparcia dla wszystkich interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w tym studentów, słuchaczy, kandydatów na studia, absolwentów, pracowników, klientów i partnerów WSG. W zakresie polityki jakości dąży się do permanentnego podnoszenia wśród wszystkich członków społeczności uczelnianej świadomości w zakresie kultury jakości i roli, jaką ona odgrywa w funkcjonowaniu Uczelni.

Studia pierwszego stopnia na kierunku "zarządzanie" o profilu praktycznym trwają 6 semestrów i kończą się nadaniem tytułu zawodowego licencjata. Specjalności, które zostały uruchomione w roku akademickim 2023/2024 to:

- administracja publiczna,
- zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji,
- rachunkowość i usługi finansowe.

Absolwent na specjalności *Administracja publiczna* zorientowany jest na rozwijanie odpowiednich kompetencji zawodowych. Obok wiedzy teoretycznej absolwenci naberą i rozwiną umiejętności i doświadczenie, ze szczególnym uwzględnieniem pogłębionej, specjalistycznej wiedzy o strukturze organizacyjnej i zasadach funkcjonowania administracji publicznej. Rozbudowanych umiejętności w zakresie interpretacji i stosowania obowiązującego prawa administracyjnego, a także wysokich kwalifikacji do pracy w administracji publicznej, w tym do zajmowania wyższych stanowisk urzędniczych i pełnienia funkcji kierowniczych w administracji rządowej i samorządowej, jak i na wszystkich innych stanowiskach, na których wymagana jest bardzo dobra znajomość prawa administracyjnego. Absolwent zdobędzie również umiejętności administrowania mieniem wspólnym, planowania i zarządzania rozwojem czy biegłego orientowania się w przepisach określających kompetencje i regulujących organizację i uprawnienia organów administracji publicznej na wszystkich szczeblach jej działania.

Absolwent na specjalności *Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji* poza rozległą wiedzą która obejmuje teoretyczne aspekty nowoczesnego gospodarowania zasobami przedsiębiorstwa (m.in. nowoczesne systemy motywacyjne czy strategia "work-life-balance"), ze szczególnym uwzględnieniem czynnika ludzkiego jako wiodącego bodźca w rozwoju każdej firmy. Układ treści programowych bazuje przede wszystkim na kanonie nauk o zarządzaniu i jakości, które pozwala na systemowe poznanie praktycznych metod zarządzania zasobami ludzkimi. Absolwent nabywa również umiejętności zawodowe dotyczące m.in. podejmowania decyzji ekonomicznych w zakresie gospodarowania kapitałem ludzkim w przedsiębiorstwie lub innej instytucji, oceny kwalifikacji pracownika, samodzielnego proponowania rozwiązań problemów ekonomicznych, które wiążą się z kwalifikacją i wyceną wartości kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwie a także samodzielnego podejmowania właściwych decyzji pracowniczych i innych związanych z zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie oraz instytucji.

Absolwent na specjalności *Rachunkowość i usługi finansowe* nabywa podstawowe i profesjonalne umiejętności na poziomie studiów zawodowych I stopnia z zakresu prowadzenia analiz rynku, ze szczególnym uwzględnieniem rynku usług finansowych a także analizy i oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw i banków w tym podejmowania decyzji menedżerskich. Absolwent potrafi wykorzystywać nowoczesne systemy komputerowe do analizy procesów rynkowych i rozwiązywać problemy rachunkowości, marketingu i zarządzania produktami finansowymi. Potrafi również sporządzać sprawozdania finansowe, współdziałać w opracowywaniu strategii przedsiębiorstwa (w szczególności w zakresie kierunków rozwoju i marketingu oraz zarządzania finansami, budowania strategii rozwoju usług finansowych świadczonych przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze, opracowywania deklaracji podatkowych i współpracy z Urzędem Skarbowym, przygotowania planów rozwoju dla firm działających na rynkach światowych, negocjacji z partnerami biznesowymi, księgowania i bilansowania działalności przedsiębiorstwa).

Podstawowym założeniem kierunku „zarządzanie” studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym jest kształcenie specjalistów w dziedzinie zarządzania przygotowanych do podejmowania pracy na stanowiskach menadżerskich i administracyjnych średniego szczebla oraz kształtowanie aktywności studentów i absolwentów w kierunku dalszego kształcenia i podwyższania kwalifikacji. KNS prowadzi działania skierowane na poznanie potrzeb lokalnego rynku pracy, w szczególności powiatu inowrocławskiego i powiatów sąsiednich, skąd pochodzą studenci ocenianego kierunku. W tym celu posługiwano się również trendami demograficznymi na tym obszarze. Poprzez współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz kontakty ze studentami i absolwentami kierunku „zarządzanie” możliwe było doskonalenie kształcenia poprzez wprowadzenie najnowszych treści, technik i warsztatów. Łączenie dydaktyki z potrzebami pracodawców miało na celu zapewnienie studentom aktualnej wiedzy operacyjnej oraz umożliwienie zdobycia umiejętności, na które występowało zapotrzebowanie również na lokalnym rynku pracy.

Podsumowując, po ukończeniu studiów I stopnia o profilu praktycznym na kierunku „zarządzanie” absolwent, na podstawie nabytej wiedzy, umiejętności oraz nabytych kompetencji społecznych, jest przygotowany do racjonalnego działania i podejmowania decyzji organizacyjnych i zarządczych, zarówno w miejscu pracy, jak i poza nim. Zna podstawowe metody, techniki oraz narzędzia pozyskiwania i analizy danych oraz potrafi wykorzystać je do rozwiązania konkretnych problemów decyzyjnych. Ponadto, w odpowiedni sposób identyfikuje prawidłowości występujące we współczesnej gospodarce, zarówno na szczeblu mikroekonomicznym jak i makroekonomicznym. Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na studiach I stopnia na kierunku „zarządzanie” daje absolwentom szereg możliwości zawodowych w tym zatrudnienie na stanowiskach i w jednostkach takich jak:

1. Absolwenci specjalności *administracja publiczna* mają perspektywy zatrudnienia w następujących instytucjach:
 - organy administracji publicznej (państwowej, rządowej, samorządowej) zarówno szczebla powiatowego i gminnego (powiatowe służby, inspekcje, starostwa, urzędy miejskie i gminne), wojewódzkiego (urzędy wojewódzkie, marszałkowskie, wojewódzkie służby i inspekcje) jak i centralnego (ministerstwa, urzędy centralne, fundusze oraz agencje);
 - organizacje gospodarcze i zrzeszenia;
 - organizacje pozarządowe (NGO);
 - organizacje gospodarcze i społeczne, kooperujące z organizacjami transnarodowymi;
 - budżetowe i pozabudżetowe jednostki oświatowe oraz instytucje szkolnictwa wyższego (publicznego i niepublicznego);
 - przedsiębiorstwa (małe i średnie) oraz duże firmy i korporacje ponadnarodowe, w których czynności administracyjne (jak zarządzanie mieniem czy dokumentacją) stanowią podstawę skutecznego działania.

2. Absolwenci specjalności *rachunkowość i usługi finansowe* mają perspektywy zatrudnienia na następujących stanowiskach:
 - księgowy,
 - controller,
 - analityk finansowy,
 - specjalista w dziale analiz ekonomicznych,

- finansista,
 - specjalista ds. rozliczania projektów subwencionowanych ze środków publicznych,
 - pracownik izb i urzędów skarbowych,
 - referent w instytucjach bankowo-finansowych,
 - pracownik biurowy przedsiębiorstw produkcyjnych, handlowych, usługowych,
 - niezależny ekspert ds. rozliczeń w administracji samorządowej,
 - pracownik komórek przedsiębiorstw odpowiedzialnych za analizę ekonomiczną działalności gospodarczej,
 - menedżer.
3. Absolwenci specjalności *zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji* mają możliwość zatrudnienia na następujących stanowiskach:
- specjalista ds. zarządzania zasobami ludzkimi w działach personalnych, również działach kadr i płac, w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji,
 - menedżer zarządzający pracą zespołów ludzkich,
 - doradca personalny, odpowiedzialny za rekrutację i derekrutację personelu oraz zarządzanie wynikami pracy,
 - menedżer i specjalista w firmach doradztwa personalnego,
 - doradca zawodowy lub personalny w biurach pracy, doradzający poszukującym pracy i poszukującym odpowiednich pracowników,
 - konsultant do spraw personalnych w instytucjach publicznych, samorządowych i pozarządowych.

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów I stopnia na kierunku „zarządzanie”, wynikające z koncepcji kształcenia, poziomu i profilu kształcenia, obejmują łącznie 24 efekty, w tym 9 z zakresu wiedzy, 10 w zakresie umiejętności oraz 5 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty te odpowiadają poziomowi 6 PRK i przyporządkowane zostały do dyscyplin z dziedziny nauk społecznych (w tym do: nauk o zarządzaniu i jakości jako dyscypliny wiodącej - 70% oraz ekonomia i finanse - 30%).

Treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów ujętych w programie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „zarządzanie” określone są na podstawie założonych efektów uczenia się w dziedzinie nauk społecznych (dyscypliny: nauki o zarządzaniu i jakości - wiodącej oraz ekonomia i finanse - pozostałe dyscypliny).

Warunkiem uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zakładanych w programie studiów.

Podstawę doboru treści stanowi wiedza wraz z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi, które zostały ukierunkowane na potrzeby rynku pracy, wyrażone m.in. przez przedstawicieli Konwentu oraz firm i instytucji współpracujących na spotkaniach służących przygotowaniu programu studiów. Konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego dotyczyły również efektów uczenia się szczegółowych, tj. zawartych w programach przedmiotów oraz zawartości merytorycznej modułu przedmiotów kierunkowych i modułu przedmiotów specjalnościowych.

Na studiach I stopnia programy studiów konsultowane były z nauczycielami akademickimi i przedstawicielami samorządu a także przedstawicielami jednostek współpracujących z KNS m. in.:

- Urząd Marszałkowski,
- Sołectwo Słońsko,
- Cech Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu,
- Dzienny Dom Senior + Janikowo,
- Barbara Lujckx sp. z o. o.,
- P.W. BLOT,
- Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska.

Wyższa Szkoła Gospodarki prowadzi prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej, do których odnoszą się efekty uczenia się, a także wykorzystuje wyniki tych prac w projektowaniu programu kształcenia, m.in. na kierunku “zarządzanie” jak również w jego realizacji i doskonaleniu. W realizacji tych celów KNS jest aktywnie wspierany przez Kreator Innowacyjności, który jest jednostką prowadzącą działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną oraz popularyzatorską w zakresie wykorzystywania nowoczesnych rozwiązań w biznesie i w edukacji.

Działanie Kreatora Innowacyjności opiera się głównie na nowoczesnych metodach dydaktycznych – grach symulacyjnych i kursach biznesowych, gdzie podstawowymi obszarami zainteresowania są:

- powiązania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami, jednostkami B+R i instytucjami otoczenia biznesu,
- indywidualne i społeczne uwarunkowania dla rozwoju innowacyjności,
- rozwijanie myślenia przedsiębiorczego,
- projektowanie innowacyjnych rozwiązań w edukacji,
- rozwijanie koncepcji wykorzystania w procesie nauczania innowacyjnych ekonomicznych gier symulacyjnych.

Jednostka podejmuje także aktywną współpracę z partnerami biznesowymi, dzięki czemu nowoczesne rozwiązania znajdują praktyczne zainteresowanie zarówno w sferach biznesu, jak i nauki. W ramach działalności Kreatora Innowacyjności w Filii WSG w Inowrocławiu realizowana była inicjatywa w ramach IdeaLAB, który miał na celu wsparcie innowacyjne firmy zakładanej przez studentów i absolwentów w tym na kierunku “zarządzanie”, pracowników WSG a także osób z zewnątrz w tym współpracujących z Uczelnią. W ramach Inkubatora Przedsiębiorczości IdeaLAB tworzymy aktywny ekosystem biznesowy w którym przede wszystkim:

- udostępniamy adres Inkubatora Przedsiębiorczości IdeaLAB jako „wirtualne biuro” które optymalizuje koszty firmy w pierwszej fazie rozwoju bądź biurka do pracy w ramach coworkingu „open-space”,
- wynajem powierzchni biurowych,
- dostęp do Internetu czy korzystanie ze wskazanej drukarki,
- usługę kancelaryjną, polegającą na przyjmowaniu i przekazaniu adresatowi korespondencji kierowanej do korzystającego,
- przestrzeń ułatwiającą kontakty biznesowe i współpracę między Startupami,
- eventy branżowe ekosystemu innowacji, szkolenia i konferencje,
- promocję i reklamę,
- doradztwo prawne i finansowe, usługi księgowe,
- doradztwo w zakresie pozyskiwania środków UE,
- korzystanie z zasobów biblioteki WSG,
- możliwość wynajmu sal szkoleniowych, wykładowych i konferencyjnych na spotkania biznesowe,

- tworzenie szerokiej sieci zewnętrznych kontaktów z inwestorami ryzyka, stowarzyszeniami absolwentów, innymi instytucjami wsparcia biznesu.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Podstawą uzyskania przez studenta założonych efektów uczenia się są programy studiów dla formy niestacjonarnej, które obejmują zestaw przedmiotów, rygor zaliczenia, liczbę godzin i formy prowadzenia zajęć oraz przypisane do zajęć punkty ECTS. Formy prowadzenia zajęć na kierunku „zarządzanie” obejmują wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, zajęcia projektowe, lektoraty językowe, konsultacje dydaktyczne, praktyki. Formy te przypisane są do przedmiotów zgodnie z ich specyfiką i określonymi dla nich efektami uczenia się. Przedmioty, które wiążą się z praktycznym przygotowaniem do zawodu realizowane są przede wszystkim w oparciu o zajęcia warsztatowe, projektowe i laboratoryjne. Każda z tych form, jeśli uzasadniają to efekty uczenia się, może być wspierana metodami i technikami kształcenia na odległość.

Na studiach pierwszego stopnia treści kształcenia są realizowane w ramach przedmiotów podzielonych na moduły. Moduł przedmiotów ogólnouczelnianych (w programie studiów nazwany „przedmioty kanoniczne”), obejmuje 10 przedmiotów:

- “Wybrane zagadnienia ekonomii i przedsiębiorczości”,
- “Szkolenie BHP”,
- “Podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej”,
- “Praktyczne podstawy kształcenia zdalnego”,
- “Etyka”,
- “Integracja międzykulturowa”,
- “Kluczowe kompetencje społeczne”,
- “Szkolenie biblioteczne”;
- “Język obcy”,
- “Język obcy specjalistyczny”.

Na moduł ten przypada 13,5 pkt ECTS. Ponadto w ramach programu studiów realizowane jest tzw. Elastyczne kształcenie obejmujące 4 przedmioty:

- “Wprowadzenie do informacji naukowej”,

- “Pierwsza pomoc przedmedyczna”,
- “Specjalistyczne systemy informatyczne”,
- “Kultura języka polskiego”.

Przedmioty należące do modułu przedmiotów kierunkowych realizowane są w ramach 22 przedmiotów, którym przyporządkowano łącznie 80,5 pkt ECTS. Do modułu przedmiotów kierunkowych, obowiązkowych na wszystkich specjalnościach zalicza się:

- “Matematyka”,
- “Mikroekonomia”,
- “Nauka o organizacji”,
- “Prawo cywilne”,
- “Statystyka opisowa”,
- “Podstawy makroekonomii”,
- “Podstawy rachunkowości”,
- “Podstawy zarządzania”,
- “Finanse”,
- “Marketing”,
- “Metody i techniki zarządzania”,
- “Badania marketingowe”,
- “Programy komputerowe wspomagające zarządzanie”,
- “Podstawy logistyki”,
- “Zarządzanie zasobami ludzkimi”,
- “Zarządzanie projektami”,
- “Zachowania organizacyjne”,
- “Zarządzanie jakością”,
- “Konkurencyjność przedsiębiorstw”

oraz przedmioty podstawowe którym przyporządkowano łącznie 9 pkt ECTS:

- “Przedmioty do wyboru I-III”,
- “Zajęcia eksperckie”,
- “Arkusze kalkulacyjne”.

W programie studiów, ze względu na specyfikę zagadnień poruszanych w ramach przedmiotów, przewidziano również moduły przedmiotów specjalnościowych (nazywane obszarowymi), które są charakterystyczne dla danej specjalności. W planach studiów przedmiotom tym na każdej specjalności przypisano 41 pkt ECTS.

Na specjalności *Administracja publiczna* przedmiotami specjalnościowymi są:

- “Nauka o administracji”,
- “E-administracja”,
- “Socjologia pracy”,
- “Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne”,
- “Protokół dyplomatyczny i etyka w biznesie”,
- “Systemy administracyjne w Unii Europejskiej”,
- “Prawo pracy”,
- “Status prawny urzędnika”,
- “Prawo samorządu terytorialnego”,

- “Wybrane zagadnienia prawa administracyjnego”,
- “Podatki i prawo podatkowe”,
- “Kontrola podatkowa i celno-skarbowa”,
- “Postępowanie karno-skarbowe”,
- “Biznesplan”,
- “Procedury zamówień publicznych”,
- “Ubezpieczenia gospodarcze”.

Na specjalności *Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji* przedmiotami specjalnościowymi są:

- “Wyzwania i oczekiwania rynku pracy”,
- “Zasoby pracy w przedsiębiorstwie”,
- “Socjologia pracy”,
- “Organizacja pracy kierowniczej”,
- “Psychologia pracy”,
- “Nowoczesne systemy motywacyjne”,
- “Selekcja i dobór kadr”,
- “Rozwój i szkolenie kadr”,
- “Zarządzanie karierami i rozwojem pracowników”,
- “Prawo pracy”,
- “Biznesplan”,
- “Elementy rachunkowości zarządczej”,
- “Ubezpieczenia gospodarcze”.

Na specjalności *Rachunkowość i usługi finansowe* przedmiotami specjalnościowymi są:

- “Rachunkowość finansowa i podatkowa”,
- “Rachunkowość małych firm”,
- “Elementy rachunkowości zarządczej”,
- “Podatki i prawo podatkowe”,
- “Kontrola podatkowa i celno-skarbowa”
- “Postępowanie karno-skarbowe”,
- “Inwestycje na rynku giełdowym”,
- “Procesy inwestycyjne”,
- “Krajowe i międzynarodowe rozliczenia pieniężne”,
- “Biznesplan”,
- “Bankowość i prawo bankowe”,
- “Metody wyceny projektów gospodarczych”,
- “Procedury zamówień publicznych”,
- “Ubezpieczenia gospodarcze”.

Modułu „Proces dyplomowania” obejmuje następujące przedmioty:

- “Projekt dyplomowy”,
- “Przygotowanie do egzaminu dyplomowego”.

Na moduł ten przypada 6 punktów ECTS. Pozostałymi elementami programu studiów są: moduł praktyk (*Praktyka „Kompetencje pracownicze”, Praktyka branżowa*) - 30 pkt ECTS.

Moduł „Praktyki” na studiach pierwszego stopnia realizowany jest pod nadzorem opiekuna praktyk z ramienia praktykodawcy oraz merytorycznego opiekuna praktyk wyznaczonego z ramienia Uczelni. W programie studiów na studiach pierwszego stopnia przypisano mu łącznie 30 pkt ECTS. Praktyka studencka na kierunku „zarządzanie” na studiach I stopnia obejmuje łącznie 960 godz., podzielonych na 2 rodzaje praktyk. Podział ten przedstawiono w zestawieniu nr 1.

Zestawienie nr 1. Wymiar praktyk na studiach I stopnia

Studia I stopnia
<ul style="list-style-type: none">• Praktyka „Kompetencje pracownicze” – 320 godzin w III semestrze• Praktyka branżowa – 640 godzin w VI semestrze

Podstawę prawną w zakresie organizacji i realizacji praktyk stanowi [Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych](#) przyjęty [Zarządzeniem Rektora z dnia 29 września 2023 roku](#).

Program praktyk, przygotowany jest indywidualnie dla obszaru/specjalności studiów. Osobą bezpośrednio odpowiedzialną za poziom merytoryczny, weryfikację efektów uczenia się i zaliczenie praktyk zawodowych jest opiekun merytoryczny praktyk, powołany przez dyrektora Katedry Zarządzania. Student jest pod bieżącą opieką i kontrolą opiekuna merytorycznego z ramienia Uczelni a także opiekuna w organizacji, w której praktyka jest realizowana. Praktyka „Kompetencje pracownicze” kładzie nacisk na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne związane z funkcjonowaniem pracownika w środowisku pracy. Praktyka branżowa uwzględnia specyfikę obszaru/specjalności realizowanego w ramach kierunku „zarządzanie”.

W związku z wejściem w życie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z 20 lipca 2018 r. z późn. zm., Uczelnia, aby spełnić obowiązek minimalnego wymiaru praktyk dla studiów prowadzonych na profilu praktycznym na studiach I stopnia, zmodyfikowała programy studiów tak, aby uwzględnić 6 miesięcy praktyk, tj. 960 godzin (30 ECTS). Zmiana ta została wprowadzona od naboru 2019/2020.

Miejszem realizacji praktyki zawodowej studentów może być firma/instytucja odpowiadająca kierunkowi studiów, w której istnieje możliwość zorganizowania praktyki zgodnej z przygotowanym wcześniej ramowym programem jej przebiegu. Przygotowywane przez Opiekuna Merytorycznego praktyki programy praktyk, które są udostępnione studentom na platformie ONTE, określają profile placówek w jakich może być realizowana praktyka dla danego typu praktyk oraz specjalności. Dodatkowo Uczelnia, chcąc zabezpieczyć studentowi odpowiednią infrastrukturę w miejscu praktyk, w umowie podpisywanej między praktykodawcą i uczelnią wprowadziła następujący zapis:

„Zakład pracy zobowiązuje się do: (...) 2. Zapewnienia odpowiednich miejsc pracy oraz zabezpieczenie właściwej organizacji pracy. (...)”

Deklaracja praktykodawcy stanowi zatem element weryfikacji miejsca praktyk. Kontrola miejsc odbywania praktyk zaczyna się na etapie weryfikacji zgłoszonego miejsca praktyk w systemie iSAPS. Opiekun Merytoryczny praktyk dokonuje weryfikacji miejsca praktyki np.: poprzez analizę źródeł internetowych (np. strony internetowej, artykułów o placówce itd.), rozmowę telefoniczną albo osobistą wizytę w placówce.

W związku z nowelizacją Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (art. 67, ust.7) na podstawie § 26 ust. 4 [Regulaminu studiów WSG](#) Uczelnia umożliwiła studentom zaliczanie wszystkich bądź części efektów uczenia się studenckich praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej, w zależności od spójności tej pracy z efektami uczenia się przypisanymi do praktyk zawodowych. Zmiana ta została wprowadzona od roku akademickiego 2023/2024. Procedura ta zobowiązuje studenta do realizacji

takiej samej procedury jak w przypadku normalnie realizowanej praktyki, w tym m.in. konieczność zaakceptowania przez Opiekuna Merytorycznego miejsca praktyk, wypełnienie Karty Praktyk, ankiet dotyczących studenckich praktyk zawodowych oraz wykonanie zakładanych w programie praktyk zadań dodatkowych (projektów).

W trakcie trwania praktyki, Opiekun Merytoryczny, postępując zgodnie z [Instrukcją Prorektora ds. Kształcenia Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2019 w sprawie: przeprowadzania hospitacji studenckich praktyk zawodowych](#), może dokonać hospitacji miejsca. Wzór arkusza hospitacji stanowi załącznik do Instrukcji. Weryfikacja możliwości osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się w samodzielnie wskazanej przez studenta placówce odbywa się na etapie zgłaszania przez studenta miejsca praktyk w systemie iSAPS. Opiekun Merytoryczny praktyk dokonuje weryfikacji np.: poprzez analizę źródeł internetowych (np. strony internetowej, artykułów o placówce itd.), rozmowę telefoniczną albo osobistą wizytę w placówce. Kluczowymi miejscami odbywania praktyk zawodowych (łącznie „Kompetencje pracownicze” i Praktyka branżowa) na kierunku „zarządzanie” są następujące podmioty, z którymi podpisane zostały porozumienia:

- Barbara Luijckx sp. z o.o.,
- Capital Consult,
- CITY VISION,
- Stowarzyszenie Dar Serca w Janikowie,
- Echo- Taxi Inowrocław,
- FHU Przemysław Matłoka,
- Fundacja Krzewienia Kultury i Turystyki „Nad Rzeką”,
- Fundacja Ekspert-Kujawy,
- Inowrocławska Lokalna Organizacja Turystyczna,
- Ino Net w Inowrocławiu,
- Jamox-Trans Sp. Z o.o.,
- Kujawskie Centrum Kultury w Inowrocławiu,
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Inowrocławiu,
- Stowarzyszenie Bydgoska Lokalna Grupa Działania „Dwie Rzeki”,
- Nadgoplański Park Narodowy w Kruszwicy,
- Fundacja Hodowców Polskiej Białej Gęsi,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo Usługowe Plast-Mar,
- Powiat Inowrocław,
- Pałuckie Stowarzyszenie „Przyszłość”,
- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Bydgoszczy,
- P.U. Dialog Biz,
- Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu,
- P.W. Blot w Inowrocławiu,
- P.W. Mosel w Mogilnie,
- Screen-Led w Inowrocławiu,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli,
- Inowrocławskie Kopalnie Soli Solino S.A.,
- Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Inowrocławiu,
- Urząd Miasta w Inowrocławiu,

- Urząd Miasta w Kruszwicy,
- Urząd Miasta w Pakości,
- Zespół Szkół Niepublicznych w Piechcinie,
- Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła w Inowrocławiu.

Studenci mają możliwość dokonania oceny programu praktyk oraz efektów uczenia się osiąganych na praktykach w ramach procedury badania opinii studentów. Studenci wyrażają swoje opinie poprzez swojego reprezentanta w Zadaniowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, a także mają możliwość indywidualnego wypowiedzania się na temat zakładanych efektów uczenia się oraz programów studiów na platformie zdalnego nauczania ONTE, na spotkaniach organizowanych przez Samorząd Studencki, przez swoich reprezentantów w Senacie, przy zatwierdzaniu programów studiów.

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku „zarządzanie” oferowane są 4 specjalności: *Administracja publiczna*, *Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji*, *Zarządzanie w sektorze TSL* oraz *Rachunkowość i usługi finansowe* w formie studiów niestacjonarnych. Program kształcenia na wszystkich specjalnościach na studiach niestacjonarnych wynosi 4739 NPS. Nakład pracy studenta obejmuje udział studenta w zajęciach dydaktycznych oraz samodzielną pracę własną studenta.

Program studiów przewiduje w ramach poszczególnych modułów zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym:

1. Na specjalności *Administracja publiczna* zajęcia kształtujące umiejętności o charakterze praktycznym obejmują 98 pkt ECTS, co stanowi 54,4% ich ogólnej liczby,
2. Na specjalności *Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji* zajęcia kształtujące umiejętności o charakterze praktycznym obejmują 101 pkt ECTS, co stanowi 56,1% ich ogólnej liczby.
3. Na specjalności *Zarządzanie w sektorze TSL* zajęcia kształtujące umiejętności o charakterze praktycznym obejmują 97 pkt ECTS, co stanowi 53,8% ich ogólnej liczby.
4. Na specjalności *Rachunkowość i usługi finansowe* zajęcia kształtujące umiejętności o charakterze praktycznym obejmują 102 pkt ECTS, co stanowi 56,6% ich ogólnej liczby.

Na studiach niestacjonarnych, zajęciom z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów przypisanych jest 89 ECTS, co odpowiada 49,4% programu studiów. Liczba godzin z bezpośrednim udziałem studentów i prowadzących zajęcia wynosi od 2215 do 2226 godzin, z czego na wykłady przypada od 20,2% do 21,1% łącznej liczby godzin, a na zajęcia o charakterze ćwiczeniowo-praktycznym od 53,8% do 56,6%. Łączna liczba zaplanowanych godzin wykładów, ćwiczeń, zajęć warsztatowych, lektoratów i zajęć projektowych z udziałem bezpośrednim prowadzącego zajęcia na studiach niestacjonarnych jest zbliżona w semestrach (informacje zaprezentowano w zestawieniu nr 2).

Zestawienie nr 2. Liczba zaplanowanych w semestrach godzin z udziałem bezpośrednim prowadzącego na studiach niestacjonarnych (studia I stopnia) z wyłączeniem praktyk zawodowych

Specjalność / Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Administracja publiczna	269	290	186	236	209	68
Rachunkowość i usługi finansowe	269	290	184	250	205	68
Zasoby ludzkie w gospodarce i organizacji	269	290	174	245	209	68
Zarządzanie w sektorze TSL	269	290	191	233	210	68

Zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27 września 2018 r. ws. studiów (z późniejszymi zmianami) Uczelnia prowadzi zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, spełniając przy tym następujące wymagania:

- nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia są przygotowane do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez uczelnię. Pracownia Dydaktyki mieszanej oferuje szkolenia o różnorodnej tematyce i w wielu dostępnych formach. Prowadzący mogą korzystać również ze szkoleń indywidualnych;
- dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Uczelnia oferuje darmowy dostęp do oprogramowania Office 365 oraz platformy typu LMS;
- zapewniono materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej;
- studenci mają możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie uczelni lub w jej filii;
- weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce;
- studenci odbyli zajęcia przygotowujące do udziału w tych zajęciach, a dodatkowo na uczelnianej platformie ONTE mają dostęp do licznych instruktaży.
- Wdrażane są narzędzia informatyczne pozwalające na ich wykorzystanie przez studenta także poza murami uczelni w tym m.in.: narzędzia środowiska Microsoft 365 licencja akademicka A1 zapewniająca dostęp do narzędzi Microsoft w chmurze, symulacje biznesowe i zarządzania projektami (obsługa przez przeglądarkę internetową).

Zgodnie z [Instrukcją Prorektora ds. Kształcenia WSG w Bydgoszczy z dnia 10 września 2019 roku w sprawie liczebności grup studenckich na zróżnicowanych formach zajęć dydaktycznych](#) w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, w Uczelni obowiązują następujące zasady:

1. Grupy wykładowe: do 150 studentów,
2. Grupy ćwiczeniowe: do 30 studentów,
3. Grupy laboratoryjne: do 15 studentów,
4. Grupy warsztatowe: do 15 studentów,
5. Lektoraty: grupy do 20 studentów,
6. Grupy projektowe: do 20 studentów,
7. Zajęcia kliniczne: grupy do 12 studentów,
8. Zajęcia sportowe w terenie: grupy do 22 studentów,
9. Zajęcia terenowe: grupy do 30 studentów,
10. Grupy w ramach procesu dyplomowania:
 - a. Konsultacje dyplomowe (dla naboru do 2019/2020): do 15 studentów,

b. Seminarium dyplomowe: grupy do 15 studentów.

Za zgodą Prorektora ds. Kształcenia, w uzasadnionych sytuacjach, można przekroczyć wskazane limity o 20%.

Zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych odbywają się zgodnie z terminami zjazdów.

W procesie dydaktycznym stosowane są zróżnicowane metody kształcenia, które mają zapewnić absolwentowi osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Metody te opisane są w sylabusach (programach przedmiotów). Przyjęto w zależności od zakładanych efektów uczenia się oraz formy zajęć trzy grupy metod kształcenia: metody podające, metody poszukujące, metody ćwiczeniowo-praktyczne. Stosowane metody są zróżnicowane w sposób umożliwiający osiągnięcie efektów uczenia się. W ramach przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym wprowadzono aktywizujące formy zajęć w postaci ćwiczeń, zajęć projektowych, zajęć warsztatowych, zajęć laboratoryjnych, gdzie dodatkowo prowadzona jest ocena aktywności i postępów studenta w czasie zajęć.

Zastosowanie metod i technik komunikacyjnych oraz ćwiczeniowo-praktycznych w procesie nauczania języka obcego kładzie nacisk na rozwijanie umiejętności językowych w realnych sytuacjach komunikacyjnych (indywidualna wypowiedź ustna, praca w parach, praca w grupach, udział w dyskusji, odgrywanie ról, tworzenie maili, profili zawodowych, listów motywacyjnych, analiza tekstów pisanych, praca z tekstem słuchanym, zadania na platformie edukacyjnej). Aktywności te mają na celu doskonalenie płynności i precyzji wypowiedzi, stosowanie środków językowych i strategii kompensacyjnych, rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu i czytania, poszerzanie słownictwa specjalistycznego oraz integrację tych umiejętności w różnych kontekstach komunikacyjnych. Dążą do efektywnego uczestnictwa w procesie komunikacji, poprawnego wykonania przypisanych zadań, a także właściwej interpretacji i reakcji na wypowiedzi innych osób.

Treści i metody kształcenia umożliwiają studentom rozpoznawanie i zaspokajanie ich indywidualnych potrzeb. Służą temu następujące rozwiązania, które określone są w procesie rekrutacji, programie studiów i [Regulaminie Studiów WSG](#):

- wybór specjalności oferowanych na kierunku „zarządzanie”;
- wybór projektu dyplomowego na studiach I stopnia;
- wybór przedmiotów z puli przedmiotów do wyboru;

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia są pochodną oczekiwań samych studentów (w tym studentów z niepełnosprawnościami) oraz możliwości organizacyjnych Uczelni i kadry. Regulamin Studiów WSG przewiduje indywidualną organizację studiów (IOS), indywidualny program studiów (IPPS) oraz indywidualną ścieżkę studiowania (IŚS). Student może korzystać z indywidualnej organizacji studiów w ciągu wybranego semestru. IOS jest specjalnym trybem organizacji kształcenia umożliwiającym studentowi ustalenie indywidualnych sposobów osiągania efektów uczenia się i ich weryfikacji z prowadzącymi zajęcia. Studenci wybitnie zdolni mogą również podjąć kształcenie na kierunku „zarządzanie” według indywidualnego programu studiów. IPPS polega na rozszerzeniu zakresu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku, poziomu, profilu, specjalności studiów. Indywidualna ścieżka studiowania, zwana dalej IŚS, dotyczy indywidualizacji w zakresie realizacji planów studiów, w tym sposobów osiągania efektów uczenia się i ich weryfikacji oraz indywidualnej organizacji procesu studiowania. Student studiuje w ramach IŚS na podstawie oferty programowej/przedmiotowej Uczelni, z uwzględnieniem jego indywidualnych zainteresowań oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym formom zajęć lub modułom przedmiotowym. IŚS w

szczegółności dotyczy studentów, którzy zostali przyjęci na wyższy niż pierwszy semestr studiów oraz studentów zrekrutowanych na studia w naborze zimowym.

Dostosowywanie procesu uczenia się do różnorodnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami wymaga zaangażowania całej społeczności akademickiej oraz elastycznego i indywidualnego podejścia do studenta. W związku ze specyficznymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami na Uczelni powstał szereg procedur i wytycznych, w tym wytyczne z zakresu dostosowania programów kształcenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w których wskazano kierunki działań dostosowane do potrzeb, możliwości i ograniczeń osób z niepełnosprawnościami. Dostosowanie programu studiów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, ze względu na jego szeroki zakres i liczbę elementów, obejmuje różne działania uczelni umożliwiające studentom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi udział w procesie studiowania. W wytycznych określono poniższe kierunki działań:

- Zwiększenie możliwości rozpoznania potrzeb osób z niepełnosprawnościami zarówno tych specyficznych dla niepełnosprawności, jak i potrzeb indywidualnych, w zakresie dostosowania środków i materiałów dydaktycznych w sposób stwarzający możliwości osiągnięcia przez te osoby efektów uczenia się.
- Ustawiczne podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności prowadzących zajęcia w zakresie charakterystyki osób z różnymi niepełnosprawnościami i specyfiki ich procesu uczenia się.
- Podnoszenie kompetencji osób prowadzących zajęcia i inne formy aktywności w zakresie wykorzystywania potencjałów osób z niepełnosprawnościami, umożliwiających im osiągnięcie wszystkich wymaganych dla danego poziomu i kierunku studiów efektów uczenia się, z dostosowaniem sposobu ich osiągnięcia i weryfikacji do danej niepełnosprawności.
- Zwiększanie świadomości kandydatów na studia i studentów z niepełnosprawnościami dotyczącej ich powinności i praw wynikających z procesu studiowania, przestrzegania wewnętrznych aktów prawnych, korzystania z możliwości jakie one dają osobom z niepełnosprawnościami po spełnieniu wskazanych w nich warunków.
- Podnoszenie kompetencji prowadzących zajęcia i inne formy aktywności dotyczących dostosowania przygotowywanych do zajęć pomocy i materiałów dydaktycznych do potrzeb i ograniczeń osób z różnymi typami niepełnosprawności.
- Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami wszystkich członków społeczności akademickiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób nowozatrudnionych.
- Ustawiczne przełamywanie stereotypów społecznych dotyczących procesu integracji i możliwości funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczności akademickiej.
- Podniesienie poziomu wzajemnej empatii i integracji osób pełno- i niepełnosprawnych.
- Pozyskanie środków i przygotowanie rozwiązań organizacyjnych służących wdrażaniu wytycznych dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia.
- Stworzenie spójnego systemu umożliwiającego powszechną i skuteczną wymianę informacji wspierających proces kształcenia osób z niepełnosprawnościami.
- Stworzenie warunków do indywidualizowania procesu studiowania adekwatnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dostosowanie programów studiów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi im osiągnięcie efektów uczenia się i uczestniczenia ich w różnych obszarach funkcjonowania Uczelni na miarę ich możliwości). Wszystkie wskazane działania Uczelnia podejmuje na miarę swoich możliwości,

w związku z pojawiającymi się konkretnymi i zdiagnozowanymi potrzebami, w kolejności zgodnej z ustaloną hierarchią.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Przyjęcie na studia

Przyjęcie na studia może nastąpić na podstawie:

- wyników rekrutacji,
- przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej,
- potwierdzenia efektów uczenia się.

Rekrutację na studia pierwszego stopnia na kierunku „zarządzanie” prowadzi Dział Rekrutacji. W roku akademickim 2023/2024 działała ona na podstawie [Uchwały Senatu WSG z dnia 30.05.2023 r. o zmianie uchwały z dnia 24.05.2022 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2023/2024](#)

Warunkiem przyjęcia na I rok studiów jest pozytywny wynik postępowania kwalifikacyjnego. Rekrutacja prowadzona jest w formie elektronicznej, z zachowaniem form pisemnych, w sytuacjach, w których wymagają tego przepisy prawa oraz polityka ochrony danych osobowych. Każdy kandydat rejestruje się w aplikacji „Wirtualna Rekrutacja” na stronie pod adresem <https://new.isaps.pl/Rekrutacja>, dostępnej z głównej strony Uczelni, a po uiszczeniu opłaty rekrutacyjnej rozpoczyna się proces kwalifikacji. Kandydat otrzymuje od pracownika KNS drogą elektroniczną informację o przyjęciu na studia oraz o terminie podpisania umowy.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, określa obowiązująca od 1 września 2019 roku [Instrukcja w sprawie rekrutacji na studia z uwzględnieniem zaliczonych w toku studiów punktów ECTS](#). Uznawanie efektów uczenia się jest związane z rekrutacją studenta w formie: wznowienia studiów, przeniesienia i przyjęcia z innej uczelni. W istocie polega ono na przeprowadzeniu formalnej procedury uznawania określonych efektów uczenia się w toku wcześniejszej edukacji w uczelni macierzystej bądź innej niż macierzysta.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się określa [Uchwała Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2018 r. w sprawie: potwierdzania w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy efektów uczenia się](#). Potwierdzenie efektów polega na przeprowadzeniu formalnej procedury weryfikacji posiadanego przez kandydata zasobu wiedzy, umiejętności i

kompetencji społecznych, uzyskanych poza systemem studiów, poprzez wykonywanie obowiązków zawodowych, uczestnictwo w kursach i szkoleniach, aktywność w organizacjach społecznych, uczestniczenie w badaniach naukowych i projektowych, samodoskonalenie, uprawianie dyscypliny sportowej, wolontariat itp. Do tej pory na kierunku "zarządzanie" nie było zgłoszeń wymagających zastosowania procedury.

Zaliczanie poszczególnych efektów uczenia się oraz weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się

Efekty dla kierunku studiów określone w sylwetce absolwenta są weryfikowane na różnych etapach kształcenia. Weryfikacja efektów uczenia się przez prowadzącego zajęcia i odpowiedzialnego za przedmiot ma na celu sprawdzenie, czy zakładane w programie studiów efekty uczenia się zostały osiągnięte. Weryfikacja efektów dokonywana jest w sposób zgodny z zasadami pomiaru dydaktycznego, zwłaszcza z zachowaniem zasady rzetelności i trafności pomiaru. Przewidziana jest weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów poprzez egzaminy/zaliczenia ustne, pisemne, praktyczne. Analizę semestralnej pracy studenta i osiągniętych efektów uczenia się przeprowadza każdy nauczyciel akademicki, - wykorzystuje się wszystkie dostępne informacje na temat pracy studenta (zarówno w trakcie zajęć, jak i w ramach pracy własnej). Po zakończonym semestrze prowadzący przedmiot zobowiązany jest do sporządzenia protokołu zaliczeniowego w wirtualnym indeksie iSAPS. Na podstawie dostarczonych protokołów przygotowywane jest zestawienie (dotyczące struktury ocen z poszczególnych przedmiotów), które razem z [kartą ewaluacyjną zajęć dydaktycznych](#) są przedmiotem analizy na posiedzeniach Zadaniowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podczas analizy bierze się pod uwagę: czy zastosowana forma egzaminu/zaliczenia była zgodna ze wskazaną w programie przedmiotu oraz czy pozwoliła ona na zweryfikowanie zakładanych efektów uczenia się; uwzględnia się również czy i w jakim stopniu zostały przez studentów osiągnięte założone efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Podstawowym elementem weryfikacji jest system ocen na poziomie poszczególnych przedmiotów i ich form, za które odpowiadają prowadzący zajęcia. Na ocenę – zgodnie z sylabusem (programem przedmiotu) może składać się kilka elementów, jak np. egzamin pisemny, kolokwium, projekt, referat, praca grupowa, dyskusja, obserwacja aktywności studentów na zajęciach, testy na platformie edukacyjnej ONTE, itp. Studenci są informowani o zasadach zaliczania na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu.

W WSG obowiązuje roczny system rozliczania osiągnięć studenta. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczeń i/lub pozytywnych ocen końcowych z zajęć prowadzonych we wszystkich formach w ramach danego przedmiotu oraz wymaganej liczby punktów ECTS w danym semestrze, zgodnie z obowiązującym programem studiów. W czasie trwania semestru prowadzona jest na bieżąco weryfikacja osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się z wykorzystaniem metod weryfikacji wskazanych w programach przedmiotu (sylabusach). Zasady zaliczeń i skalę ocen określa [Regulamin Studiów WSG](#), dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni.

Każdy efekt uczenia się musi mieć przyporządkowaną metodę weryfikacji/oceny, np.:

- w przypadku wiedzy są to m.in.: prace pisemne, testy, sprawdziany, rozwiązywanie zadań, raport z badań, realizacja projektu, w tym: projektu informatycznego, wypowiedzi ustne (w tym merytoryczny wkład w dyskusję), symulacje, interpretacja tekstu, interpretacja wyników liczbowych itp.;

- umiejętności weryfikuje się wykorzystując m.in. następujące metody: udział w dyskusji i debacie, symulacje, pozyskanie i analiza informacji na zadany temat, zadania projektowe indywidualne i grupowe, wykonywanie powierzonych zadań itp.;
- efekty z grupy kompetencji społecznych są kontrolowane poprzez: samoocenę (ustną/pisemną), ocenę koleżeńską/nauczycielską, obserwację, studia przypadków, pracę grupową, działanie na rzecz Uczelni, firmy lub społeczności lokalnej itp.

W ramach działania WSZJK przeprowadzono szkolenie nt. Efektów uczenia się i Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS). Na wniosek uczestników przygotowano z tego materiału szkolenie e-learningowe, które jest dostępne dla wszystkich pracowników na platformie ONTE. Jest to szczególnie istotne w przypadku zajęć prowadzonych przez praktyków, gdyż w dogodny sposób mogą podnieść swoje kompetencje w tym zakresie.

Kolejnym elementem podnoszenia skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się jest przeprowadzanie hospitacji i ankietyzacji zajęć. Zgodnie z [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) kierownik jednostki badawczo-kształceniowej przygotowuje, a dziekan Kolegium Nauk Społecznych zatwierdza plan hospitacji zajęć oraz zarządza procesem kontrolno-oceniającym. W ocenie skuteczności osiągania efektów uczenia się przez studentów wyróżniono mierniki ilościowe i jakościowe. Wśród mierników ilościowych najważniejsze są: oceny prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, struktura ocen uzyskiwanych na egzaminie dyplomowym. Wśród mierników jakościowych można wymienić wnioski z hospitacji zajęć, adekwatność zadań i pytań do zakładanych efektów uczenia się, opinie pracodawców o studentach odbywających praktyki i o absolwentach, wyniki badań ankietowych przeprowadzanych wśród studentów. W ramach ewaluacji aktywności nauczycieli oraz studentów w obszarach przedmiotowych na platformie zdalnego nauczania (zwanej dalej platformą ONTE) dyrektorzy jednostek badawczo-kształceniowych mają dostęp do cokwartalnych raportów. W celu wzmocnienia nadzoru nad jakością tych obszarów, od roku akademickiego 2023/24 wprowadzono także ich hospitacje ([zał. 5 do Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#)). Wśród mierników merytorycznych, wyróżnione zostały: zgodności tematyki materiałów z programem przedmiotu, określenie zasad zaliczenia części asynchronicznej, aktualność materiałów oraz dobór odpowiednich form aktywizujących. Wśród mierników technicznych najistotniejsze są: określenie zasad kontaktu z prowadzącym, zgodność ilości materiałów oraz form aktywizujących z [zał. 1. do Uchwały Senatu z dnia 13 września 2022 w sprawie: kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#), zachowanie odpowiednich proporcji między materiałami podawczymi a aktywizującymi oraz przekazywanie informacji zwrotnej przez nauczyciela.

Studenci kierunku „zarządzanie” mają możliwość skorzystania z pomocy Pracowni Upraktycznienia i Analiz Jakości Kształcenia, w ramach którego funkcjonują Sekcja Aktywizacji Zawodowej Studentów oraz Sekcja Kształcenia Praktycznego, które zajmują się m.in. organizacją praktyk i staży, doradztwem w zakresie założenia własnej działalności gospodarczej oraz indywidualnym doradztwem zawodowym. Podstawę prawną w zakresie praktyk stanowi [Regulamin studenckich praktyk zawodowych](#) przyjęty [Zarządzeniem Rektora z dnia 29 września 2023 roku](#).

Decyzję o zaliczeniu praktyki zawodowej podejmuje merytoryczny opiekun praktyk. Proces zaliczenia praktyki zawodowej jest wieloetapowy. Przed rozpoczęciem praktyki student zobowiązany jest zgłosić, poprzez Internetowy System Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS), proponowane miejsce

praktyk. Po zatwierdzeniu miejsca przez opiekuna merytorycznego, podpisywana jest umowa o praktykę pomiędzy Uczelnią i praktykodawcą. Uczelnia może uznać wykonywaną pracę zawodową, odbyty staż lub własną działalność gospodarczą studenta w poczet praktyk, przy założeniu, że zakres obowiązków na danym stanowisku umożliwi osiągnięcie efektów przewidzianych w programie praktyk. Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest złożenie przez studenta następujących dokumentów, które następnie są weryfikowane przez opiekuna merytorycznego sprawującego nadzór nad praktykami na określonym obszarze/specjalności studiów:

- zatwierzonego przez opiekuna praktyk po stronie praktykodawcy sprawozdania z odbytej praktyki, zwanego Kartą Praktyk, którą student wypełnia poprzez swoje konto w Internetowym Systemie Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS);
- umowy o praktykę zawartej pomiędzy Uczelnią a praktykodawcą bądź w ramach własnej działalności gospodarczej załączyć kserokopię wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG);
- ankiet dotyczących studenckich praktyk zawodowych (wypełnianych przez studenta i praktykodawcę);
- zatwierdzonych zadań wynikających ze szczegółowego programu praktyki na danym kierunku i obszarze/specjalności studiów.

Cały proces dokumentowania studenckich praktyk zawodowych, opisany został w [Uchwale Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie dokumentowania studenckich praktyk zawodowych](#).

Dyplomowanie

Dyplomowanie jest elementem systemu weryfikacji efektów uczenia się. [Uchwała Senatu WSG z dnia 20 września 2022 roku w sprawie procesu dyplomowania](#) określa m.in. kto może pełnić rolę promotora/opiekuna oraz recenzenta/opiniującego pracy/projektu dyplomowego.

Ze względu na profil praktyczny studiów w procesie dyplomowania dopuszcza się udział interesariuszy zewnętrznych w charakterze ekspertów. Procedura Modułu Dyplomowania ([zał. nr 2 do uchwały w sprawie procesu dyplomowania](#)) określa terminy, czynności oraz odpowiedzialność podmiotową na określonym etapie procesu dyplomowania. Uzupełnienie do przepisów wewnętrznych Uczelni w zakresie procesu dyplomowania stanowią: Informacja o trybie kończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia, formularz recenzji pracy licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej a także formularz oceny/opinii projektu dyplomowego.

Od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) w Uczelni podjęto decyzję o rezygnacji z prac dyplomowych na studiach I stopnia i wprowadzeniu do procesu kształcenia projektu dyplomowego. Projekt dyplomowy, ze względu na swój aplikacyjny charakter, stanowi lepszą możliwość weryfikacji efektów uczenia się na profilu praktycznym. Zachowanie krótkiej części teoretycznej, opartej na analizie literatury przedmiotu, stawia przed studentem większe wymagania dotyczące świadomego wyboru tylko tych treści, które rzeczywiście są ściśle związane z założeniami badawczymi. Projekt dyplomowy w większym stopniu umożliwia realizację efektów wynikających z misji uczelni zaangażowanej, a studentom, ze względu na rozstrzygnięcie problemów praktycznych, w tym często konkretnej instytucji, daje większą satysfakcję oraz poczucie sensu podejmowanych działań. Poza tym, dzięki projektom dyplomowym student częściej nawiązuje kontakt z jednostkami branżowymi, w szczególności tymi, w których odbywał praktyki, co zwiększa jego szanse na rynku pracy. Wprowadzenie projektu dyplomowego poprzedzone było konsultacjami ze wszystkimi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których wcześniejsze uwagi legły u podstaw podjęcia

prac nad wprowadzeniem zmian w procesie dyplomowania na studiach I stopnia. Szczegółowe informacje dotyczące założeń projektu dyplomowego zostały zawarte w [Instrukcji Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie realizacji przedmiotu projekt dyplomowy od r.a. 2019/2020 jako elementu procesu dyplomowania](#). Pierwotne rozwiązania ulegały modyfikacjom na zebraniach instytutów i katedr, w trakcie seminariów WSZJK, na zebraniach ZZdsZJK, doprowadzając do ostatecznego kształtu instrukcji i formatki oceny projektu dyplomowego. W związku z powyższym od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) wprowadzono następujące elementy procesu dyplomowania:

- a. Na studiach pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata: projekt dyplomowy, przygotowanie do egzaminu dyplomowego,
- b. Na studiach pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera: projekt inżynierski, laboratorium dyplomowe/pracownia dyplomowa, przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
- c. Na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich: metodologia badań naukowych, komputerowe metody opracowania danych naukowych, seminarium magisterskie, seminarium magisterskie i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
- d. Na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich utworzonych na podstawie standardów kształcenia proces dyplomowania jest zgodny z zapisem standardów kształcenia.

Praca dyplomowa, jeśli występuje, jest przygotowywana pod kierunkiem promotora.

Student może przystąpić do egzaminu dyplomowego po spełnieniu warunków formalnych określonych w [Regulaminie Studiów WSG](#), który wszedł w życie z początkiem roku akademickiego 2023/2024, na mocy [Uchwały Senatu WSG z dnia 25 kwietnia 2023](#). Do najważniejszych warunków można zaliczyć: uzyskanie przez studenta zaliczeń w toku studiów oraz zaliczenia formy zajęć, na której przygotowywana była praca w ostatnim semestrze studiów po przedłożeniu pracy dyplomowej i zaakceptowaniu jej przez promotora, otrzymanie pozytywnej weryfikacji pracy dyplomowej przy użyciu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego wraz z uzyskaniem pozytywnej oceny pracy dyplomowej - w przypadku studiów drugiego stopnia, a w przypadku studiów pierwszego stopnia, o ile przewiduje to program studiów.

Recenzentem pracy dyplomowej może być pracownik jednostki badawczo-kształceniowej Uczelni powołany na stanowisko akademickie: profesora, profesora wizytującego, docenta, adiunkta, eksperta dydaktycznego, wykładowcy.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i odbywa się przed komisją, która weryfikuje stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zgodnie z Ustawą "Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" art. 76a, ust. 2: "Egzamin dyplomowy może być przeprowadzony poza siedzibą uczelni lub poza jej filią przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (...)". Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: przedstawienia założeń i wniosków wynikających z pracy dyplomowej, jeśli występuje, oraz odpowiedzi na wylosowane pytania z zakresu programu studiów. W przypadku studiów pierwszego stopnia zadawane są dwa pytania losowane z puli zagadnień kierunkowych, jedno losowane z puli zagadnień obszarowych (specjalnościowych) oraz przedstawiana jest tematyka pracy dyplomowej lub projektu dyplomowego. W przypadku studiów drugiego stopnia zadawane są cztery pytania: dwa losowane z puli zagadnień kierunkowych, jedno losowane z puli zagadnień obszarowych (specjalnościowych), jedno związane z tematem pracy – zadawane zwykle przez recenzenta pracy.

W toku egzaminu dyplomowego ocenie podlega nie tylko wiedza merytoryczna, ale także umiejętności wypowiedzania się w sposób precyzyjny i zrozumiały z zastosowaniem pojęć i języka specjalistycznego dla kierunku. Odpowiedź na każde pytanie jest oceniana w skali ocen od 2 (ndst) do 5 (bdb). Zdanie

egzaminu dyplomowego następuje po uzyskaniu przez studenta co najmniej oceny dostatecznej z egzaminu dyplomowego. Ocena z egzaminu dyplomowego i ocena końcowa umieszczona na dyplomie ukończenia studiów nie muszą być tożsame. Zasady oceniania przedstawiają się w sposób następujący:

1. ocena z egzaminu dyplomowego stanowi średnią arytmetyczną ocen poszczególnych odpowiedzi,
2. ogólny wynik studiów stanowi sumę trzech następujących składników wg poniższych zasad:
 - a. Na studiach, na których student zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową:
 - i. 0,5 średniej ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie studiów,
 - ii. 0,3 oceny za pracę dyplomową,
 - iii. 0,2 oceny egzaminu dyplomowego.
 - b. Na studiach, na których student nie jest zobowiązany do złożenia pracy dyplomowej:
 - i. 0,7 średniej ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie studiów,
 - ii. 0,3 oceny egzaminu dyplomowego.

Na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ocenę ustaloną na podstawie wyniku studiów wg zasady:

- a. poniżej 3,26 — dostateczny (3,0),
- b. 3,26 – 3,75 — dostateczny plus (3,5),
- c. 3,76 – 4,25 –dobry (4,0),
- d. 4,26 – 4,75 - dobry plus (4,5),
- e. powyżej 4,75 — bardzo dobry (5,0).

Średnia jest wyliczana do dwóch miejsc po przecinku.

Komisja egzaminacyjna może podwyższyć maksymalnie o jeden stopień ocenę końcową, jeżeli jednocześnie:

- a. praca dyplomowa, jeżeli występuje, została oceniona na ocenę bardzo dobrą (5,0),
- b. student na egzaminie dyplomowym uzyskał oceną bardzo dobrą (5,0),
- c. w ciągu ostatnich dwóch lat studiowania uzyskał średnią ocen nie niższą niż (4,0),
- d. nie otrzymał żadnej oceny niedostatecznej w trakcie ostatniego roku studiowania (ostatnie dwa semestry).

W roku akademickim 2022/2023 studia ukończyło 48 studentów.

Rozkład ocen przedstawiony został w zestawieniu nr 6.

Zestawienie nr 6. Statystyka ocen projektów dyplomowych na kierunku „zarządzanie” w roku akademickim 2022/2023

Ocena	Studia
	pierwszego stopnia
	Niestacjonarne
dostateczny	0
dostateczny plus	0
dobry	10
dobry plus	19
bardzo dobry	19
Suma	48

Doskonaleniu programów studiów służy również badanie losów absolwentów. Analizowane są informacje zawarte w ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów przez Akademickie Biuro Karier. W oparciu o badanie tworzony jest „Raport zbiorczy” z danymi dla

poszczególnych kierunków/obszarów studiów (specjalności). Wyniki raportów są udostępniane dyrektorom JBK. Przekazanie raportów umożliwia:

- uzyskanie przez władze jednostek organizacyjnych szczegółowych informacji na temat wymagań współczesnego rynku pracy,
- uzyskanie wiedzy umożliwiającej doskonalenie programów studiów i wskazanie kierunków studiów, specjalności gwarantujących lepszą pozycję na rynku pracy,
- uzyskanie przez pracowników Akademickiego Biura Karier WSG informacji pomagających w wyborze kariery zawodowej absolwentom oraz najlepszych sposobów realizacji ich celów zawodowych.

Raport jest dokumentem służącym wdrażaniu procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia. Na jego podstawie przedstawiane są władzom Uczelni propozycje działań mających na celu podniesienie jakości kształcenia. Akademickie Biuro Karier WSG organizuje dopasowane do potrzeb absolwentów oraz potrzeb lokalnego rynku pracy szkolenia i warsztaty umożliwiające skuteczniejsze wejście na rynek pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne na kierunku „zarządzanie” składa się z tzw. limitu kadrowego tj. nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni na podstawowym miejscu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz pozostałych nauczycieli akademickich, w tym wykładowców i praktyków prowadzących zajęcia dydaktyczne zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Na kierunku „zarządzanie” dla naboru 2023/2024 zajęcia prowadzi łącznie 54 osoby, w tym:

- 5 profesorów,
- 22 doktorów,
- 22 magistrów.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne mają bogaty dorobek naukowy obejmujący: artykuły w czasopiśmie naukowych, monografie indywidualne, redakcje monografii, rozdziały w monografiach, recenzje naukowe, publikacje w materiałach pokonferencyjnych oraz skrypty i podręczniki akademickie, a także raporty, analizy i prace badawcze. Wykładowcy wchodzący w skład podstawowej kadry na kierunku „zarządzanie” z sukcesem publikują także w wydawnictwach międzynarodowych. Szczegółowe omówienie dorobku osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku zawiera Załącznik nr 2 do niniejszego raportu.

Kadra nauczycieli akademickich na kierunku „zarządzanie”, w tym etatowych oraz pozostałych osób prowadzących zajęcia, oprócz dorobku naukowego, równie często posiada także bogate doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, także w ramach współpracy z podmiotami gospodarczymi w kraju i za granicą.

Wszyscy nauczyciele akademicy i praktycy prowadzący kształcenie na kierunku „zarządzanie”, co szczególnie istotne w roku akademickim 2023/2024, przeszkoleni zostali w zakresie metod i technik kształcenia na odległość.

Obsada zajęć dydaktycznych

Przy obsadzie zajęć dydaktycznych na kierunku „zarządzanie” dyrekcja Katedry Zarządzania uwzględnia przede wszystkim posiadane przez nauczyciela akademickiego kwalifikacje, w tym posiadane stopnie i tytuły naukowe poświadczane dyplomem i dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, a także przygotowanie i doświadczenie dydaktyczne. Tak więc obsada zajęć dydaktycznych uwzględnia zasadę zgodności kompetencji dydaktycznych kadry, tj. posiadanego dorobku naukowego i/lub doświadczeń praktycznych z zakresem zajęć oraz praktycznymi umiejętnościami uwzględnionymi w opisie efektów uczenia. Charakterystyka kadry prowadzącej zajęcia na kierunku „zarządzanie” podana w Załączniku nr 2, potwierdza zgodność posiadanych kwalifikacji z zakresem programu studiów, w tym poszczególnymi przedmiotami. Szczególną uwagę przywiązuje się do powierzania prowadzenia zajęć praktycznych przez ekspertów. W tym przypadku pod uwagę bierze się praktyczne doświadczenie osoby prowadzącej zajęcia, a także atrakcyjność formy prowadzenia zajęć.

Główne zasady przydzielania zajęć dydaktycznych i ocena obsady:

- obsadę proponuje dyrektor Katedry Zarządzania;
- w pierwszym roku pracy na WSG każdy nauczyciel akademicki zostaje poddany ankietyzacji i hospitacji zajęć (od roku akademickiego 2020/2021 hospitacji podlegają także zajęcia prowadzone z wykorzystaniem MS Teams, a od roku akademickiego 2023/2024 także zajęcia na platformie ONTE);
- przy powoływaniu nauczycieli akademickich do odpowiednich komisji egzaminów dyplomowych brane są pod uwagę kwalifikacje;
- ocena obsady zajęć następuje w trakcie oceny nauczycieli akademickich,
- informacje o nieprawidłowościach w obsadzie i sposobie prowadzenia poszczególnych zajęć są pozyskiwane poprzez ankietyzację zajęć prowadzoną wśród studentów, protokołów z hospitowania zajęć oraz od przedstawicieli Samorządu Studenckiego;
- podczas przydziału zajęć uwzględniane są opinie studentów na temat nauczyciela wyrażone w ankietach.

Opis prowadzonej polityki kadrowej

W Uczelni przywiązuje się dużą wagę do właściwego doboru kadry nauczycieli akademickich i rozwoju pracowników. Priorytetami polityki kadrowej są:

- pozyskiwanie pracowników z bogatym dorobkiem naukowym związanym z dyscyplinami, do których przyporządkowane są efekty uczenia się na danym kierunku studiów;
- pozyskiwanie pracowników z doświadczeniem dydaktycznym;
- pozyskiwanie pracowników z doświadczeniem praktycznym pozwalającym na prawidłową realizację zajęć;
- zatrudnianie osób spoza szkolnictwa wyższego w charakterze ekspertów branżowych;
- dbanie o rozwój młodych pracowników naukowo-dydaktycznych.

Uczelnia przy doborze kadry dydaktycznej, kieruje się kompetencjami kandydatów, ich doświadczeniem dydaktycznym, dorobkiem naukowym, jak również uznaniem w środowisku akademickim i branżowym. Umowy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi zawierane są po raz pierwszy na czas określony. W trosce o wysoki poziom kształcenia, decyzje o kontynuacji współpracy podejmowane są tylko w przypadku pozytywnej oceny pracownika. W przeciwnym razie, rezygnuje się z dalszej współpracy. Niezwykle istotne dla dalszego rozwoju kierunku staje się tworzenie właściwych warunków dla dynamicznego rozwoju młodej kadry naukowo-dydaktycznej pod opieką doświadczonych samodzielnych nauczycieli akademickich – służą temu m.in. naukowe zebrania pracowników oraz system wsparcia rozwoju naukowego.

System oceny jakości kadr

Podstawę prawną oceny nauczycieli akademickich stanowi art. 128 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z ustawą nauczyciel akademicki podlega ocenie nie rzadziej niż co 4 lata z zakresu swoich obowiązków w sferze: kształcenia, działalności naukowej i przestrzegania przepisów z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych. Pierwszą ocenę okresową dokonywaną w oparciu o nową ustawę planowano przeprowadzić do końca 2020 roku, ale w związku z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 695) dokonano zmiany tego terminu do dnia 31 grudnia 2021 r.

Ocenę okresową nauczycieli akademickich dotychczas przeprowadzano wykorzystując do tego celu kwestionariusz oceny. Wypełniany przez nauczyciela akademickiego kwestionariusz opiniowany jest przez bezpośredniego przełożonego i Komisję Oceniającą.

Uzyskanie negatywnej oceny przez nauczyciela akademickiego skutkuje kolejną oceną po upływie roku, a dwie oceny negatywne - rozwiązaniem stosunku pracy z ocenianym nauczycielem akademickim. Rozmowa bezpośredniego przełożonego z ocenianym nauczycielem akademickim ma na celu zaproponowanie wszystkich form pomocy, np. przyznanie stypendium naukowego, przekazanie środków finansowych na realizację badań lub staż naukowy (grant wewnątrzuczelniany) w celu uzyskania oceny pozytywnej.

Opis systemu wspierającego i motywującego rozwój kadry naukowo-dydaktycznej

Wśród zadań Uczelni zdefiniowanych w dokumentacji strategicznej znajduje się między innymi wspieranie rozwoju naukowego nauczycieli akademickich. Rozwój, na który stawia Uczelnia, dotyczy m.in. uzyskiwania przez nauczycieli akademickich wyższych stopni lub tytułu naukowego. Każdy pracownik WSG ma prawo ubiegania się o pomoc związaną z podnoszeniem kwalifikacji naukowych i dydaktycznych. Może to dotyczyć na przykład:

- grantów naukowych na realizację projektów indywidualnych i zespołowych,
- stypendiów doktorskich,
- płatnych urlopów naukowych,
- finansowania i współfinansowania wewnętrznych i zewnętrznych szkoleń,
- wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+.

Nauczyciele akademicy, zatrudnieni na stanowiskach naukowo-dydaktycznych, mogą ubiegać się o stypendium naukowe w celu przygotowania pracy doktorskiej, habilitacyjnej lub monografii profesorskiej oraz realizację niezbędnych badań. Uczelnia wspomaga w uzyskiwaniu tytułów i stopni naukowych pracowników naukowo-dydaktycznych, poprzez różnego rodzaju świadczenia materialne i niematerialne. Wszyscy pracownicy Uczelni zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy mogą się

ubiegać o sfinansowanie kosztów przewodu doktorskiego lub habilitacyjnego. Od 2015 r. z tej formy wsparcia skorzystało 4 pracowników Instytutu Zarządzania i Gospodarki Usług Turystycznych (obecnie Katedra Zarządzania i Katedra Turystyki), w tym: jeden nauczyciel akademicki na dofinansowanie studium doktorskiego, jeden nauczyciel akademicki na dofinansowanie otwarcia przewodu doktorskiego a także dwóch nauczycieli akademickich na dofinansowanie postępowania habilitacyjnego.

W ramach podnoszenia kompetencji dydaktycznych prowadzone są systematyczne szkolenia wewnętrzne dla kadry nauczycieli akademickich m.in.: Szkolenie z obsługi MS Teams, Prowadzenie skutecznych prezentacji i wystąpień publicznych, Narzędzia prezentacyjne dydaktyków, Tworzenie treści e-learningowych, Wykorzystanie narzędzi Office 365 w dydaktyce, Prince 2 Foundation, Analiza danych biznesowych, Wizualizacja danych biznesowych, ABC E-learningu, MS Office w pracy Dziekanatu, Tworzenie materiałów e-learningowych, Przygotowanie do prowadzenia szkoleń on-line, Zarządzanie działaniami rozwojowymi studentów oraz Tworzenie interaktywnych materiałów edukacyjnych. W związku z rozszerzeniem wykorzystania nowoczesnych metod kształcenia na odległość, od roku akademickiego 2020/21 szkolenia podnoszące cyfrowe kompetencje kadry stały się nieodłącznym elementem działalności Pracowni Dydaktyki Mieszanej, wchodzącej w skład Działu Kształcenia uczelni. W tym celu po każdym semestrze organizowane są liczne szkolenia i webinaria z wykorzystania LMS i opracowywania materiałów do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, minimum 2 szkolenia z metodyki prowadzenia zajęć przez MS Teams oraz przed każdą sesją egzaminacyjną webinar z przeprowadzania egzaminów i zaliczeń zdalnych. Dodatkowo kadra naukowo-dydaktyczna ma możliwość korzystania ze szkoleń indywidualnych, oferowanych przez Pracownię Dydaktyki Mieszanej w formie stacjonarnej lub zdalnej. W biurze Pracowni zostało stworzone specjalne stanowisko do pracy indywidualnej dla prowadzących, z którego pracownicy Filii w Inowrocławiu mogą korzystać poprzez udostępnienie pulpitu zdalnego. W przypadku wątpliwości związanych z metodami lub technikami kształcenia na odległość, potrzeby szkolenia indywidualnego lub chęci skorzystania ze sprzętu i oprogramowania oferowanego przez Uczelnię, każdy prowadzący ma możliwość korzystania z tego stanowiska w godzinach pracy biura. Dodatkowo, każdy pracownik naukowo-dydaktyczny ma również dostęp do bezpłatnych e-learningowych szkoleń z nowoczesnych narzędzi kształcenia zdalnego oraz rozbudowanej bazy nagrań ze szkoleń, instruktaży wideo oraz infografik.

Projekty badawcze realizowane przez pracowników Uczelni, finansowane są zarówno ze środków wewnętrznych (własny fundusz grantowy), jak i zewnętrznych (MEiN, NCN, UE i inne). Niezależnie od źródła finansowania propozycje projektów podlegają w pierwszej kolejności opiniowaniu przez odpowiednie jednostki i gremia uczelniane. Ważną rolę pełni Komisja ds. Grantów. Jej zadaniem jest ocena wniosków o dofinansowanie indywidualnych i zespołowych wniosków o przyznanie grantu uczelnianego na działalność naukowo-badawczą. Granty finansowane są ze środków własnych Uczelni. Ocena dokonywana jest w oparciu o kryteria spodziewanych efektów naukowych (publikacje, patenty) aplikacyjności, związków z priorytetami badawczymi Uczelni, a także ścieżki rozwoju naukowego aplikanta (przewód doktorski, postępowanie habilitacyjne). Komisję powołuje prezydent w składzie: kanclerz, przedstawiciele podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni, przedstawiciel Działu Nauki oraz prorektor do spraw nauki, jako przewodniczący. Zgodnie z regulaminem grantów Komisja ds. Grantów w przypadku wysokonakładowego grantu, tj. powyżej 30 000 zł może powołać eksperta spoza Uczelni, do merytorycznej oceny grantu.

Inną formą wspomagania rozwoju naukowego nauczyciela akademickiego jest obniżenie pensum dydaktycznego (do 50%). Do obowiązków kadry naukowo-dydaktycznej należy prowadzenie prac

naukowo–badawczych. Dokumentowaniem prac badawczych zajmuje się Dział Nauki, który podlega prorektorowi ds. nauki i współpracy. Natomiast za prace badawcze wspierające działalność dydaktyczną odpowiada prorektor ds. kształcenia.

Szczególną formą wspierania podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników naukowo-dydaktycznych jest dofinansowanie wyjazdów w ramach programu Erasmus+ lub innych programów i form wymiany międzynarodowej ze środków własnych Uczelni.

Motywowanie członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia opiera się również na pozyskiwaniu odpowiedniej kadry do pracy, pod kątem perspektywy merytorycznej, perspektywy organizacyjnej (w tym pozyskiwanie ludzi kompetentnych technicznie) oraz perspektywy psychospołecznej. Pracownicy (kadra prowadząca kształcenie) są informowani przez kierownictwo JBK o celach i zadaniach uczelni, o jej strategii, tak aby mogli utożsamiać się z nią poprzez akceptację i zgodność celów osobistych z celami Uczelni. Elementem wpływającym na motywację pracowników jest formalny feedback, czyli ocena pracownicza. Ma ona na celu zebranie i kodyfikowane informacji, które doprowadzają do rozwijania talentów oraz korekty wynagrodzeń.

Wysoki poziom aktywności badawczej, doświadczenia eksperckiego i organizacyjnego kadry pracowników kierunku "zarządzanie" w Wyższej Szkole Gospodarki potwierdzają min. organizowane lub planowane konferencje. Z udziałem pracowników WSG kierunku "zarządzanie" (w tym: aktywność organizacyjna i aktywny udział - prowadzenie paneli dyskusyjnych i udział w panelach dyskusyjnych, wystąpienia) zorganizowano konferencje o zasięgu krajowym:

- W roku akademickim 2022/2023 Instytut Zarządzania i Gospodarki Usług Turystycznych w tym Kolegium Nauk Społecznych Filia WSG w Inowrocławiu we współpracy ze Studenckim Kołem naukowym TUR zaplanował realizację I oraz II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej - Forum Młodych Naukowców. Celem konferencji było stworzenie platformy do wymiany wniosków z obserwacji, doświadczeń oraz pomysłów młodych naukowców. Wydarzenie (zrealizowane w formule hybrydowej) było sposobnością do prezentacji wyników badań w zakresie szeroko rozumianej tematyki zarządzania i gospodarki usług turystycznych oraz upowszechniania wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu, jak również ekonomii i finansów w kontekście dokonań oraz wyzwań przyszłości. Organizatorom przyświecał cel podkreślenia interdyscyplinarnego charakteru turystyki i zarządzania, które w swej specyfice branżowej łączą się i przenikają z wieloma dziedzinami oraz dyscyplinami nauki (obszary tematyczne: zrównoważony rozwój turystyki, rola prawa w rozwoju rekreacji, sportu i turystyki, transport i logistyka w turystyce i zarządzaniu, ekonomia usług, zarządzanie w usługach turystycznych, rola nowych zarządzaniu, turystyka odpowiedzialna oraz zarządzanie odpowiedzialne i zrównoważone zasobami ludzkimi, turystyka medyczna, ekologia a turystyka,, turystyka historyczna i dziedzictwo kulturowe, wyzwania dla turystyki XXI wieku. Udział w konferencji wzięli młodzi naukowcy posługujący się językiem polskim, angielskim i/lub ukraińskim. Niniejsza inicjatywa związana z interdyscyplinarnymi konferencjami i sympozjami dla młodych naukowców będzie kontynuowana.
- W planach Katedry Zarządzania w tym Kolegium Nauk Społecznych w Inowrocławiu na rok 2024 jest organizacja kolejnej edycji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej - Forum Młodych Naukowców. Podczas 3 edycji tematem będzie „Jakość w zarządzaniu, nowoczesne podejście do profesjonalnego zarządzania”.

A także organizowane spotkania we współpracy z innymi jednostkami:

- Organizacja cyklicznych spotkań w bezpośrednim kontakcie oraz spotkań on-line (webinary) mających na celu wymianę wiedzy, dzielenie się doświadczeniem i podnoszenie kwalifikacji – integracja środowiska audytorów wewnętrznych, kadry naukowo dydaktycznej WSG i studentów. Projekt realizowany w ramach zawartego porozumienia pomiędzy Instytutem Audytorów Wewnętrznych IIA Polska, a Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy. Po stronie Uczelni rolę Lidera pełni Kolegium Nauk Społecznych. Organizowane wspólnie spotkania spotkały się z bardzo dobrym przyjęciem zarówno przez audytorów wewnętrznych jak i środowisko akademickie. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się webinary. Dotychczasowe wydarzenia, pomimo że miały charakter regionalny przyciągały uczestników z całego kraju co potwierdzają dane z rejestracji.
- W roku akademickim 2023/2024 realizowane są spotkania biznesowe z instytucjami współpracującymi m.in. ZUS w Inowrocławiu, IIA Polska, PIP w Bydgoszczy, Biblioteka Inowrocław, Polskie Towarzystwo Historyczne, w celu wymiany wiedzy i doświadczeń. Spotkania dedykowane są zarówno studentom kierunku "zarządzanie" jak i pozostałych studentów WSG i kadry dydaktycznej a także firm współpracujących.

Wyniki badań naukowych prowadzonych przez pracowników na kierunku "zarządzanie" są publikowane w Zeszytach Naukowych WSG. Zeszyty Naukowe są również miejscem aktywności publikacyjnej wykładowców i studentów kierunku "zarządzanie". Od roku 2022 Zeszyty Naukowe TIR rozwijane są w nowej formule - łącząc naukowy charakter czasopisma z praktycznymi odniesieniami (Varia). Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki - Turystyka i Rekreacja to naukowy periodyk wydawany od 2001 roku (od 2004 roku pod nowym numerem ISSN). Czasopismo prezentuje wyniki najnowszych badań empirycznych oraz analizy teoretyczne z zakresu społeczno-kulturowej oraz przyrodniczej problematyki turystyki i rekreacji, a także informuje o dobrych praktykach wdrażanych w obszarze animacji czasu wolnego. Obejmuje następujące dyscypliny naukowe:

- nauki o zarządzaniu i jakości,
- ekonomii i finansach,
- geografia społeczno-ekonomiczna,
- nauki o Ziemi i środowisku,
- nauki o kulturze fizycznej,
- nauki o kulturze i religii.

Czasopismo zachęca również do przesyłania recenzji nowych książek i projektów badawczych, komentarzy do artykułów i innych tematów naukowych.

Od 17 lipca 2023 r. zgodnie z treścią Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki - Turystyka i Rekreacja (ISSN: 1734-6436) mają przypisaną 20 punktów m.in. w naukach o zarządzaniu i jakości. Równolegle indeks ICI Journals Master List [Index Copernicus] za rok 2021 wyniósł 37,66 pkt (ICV 2021: 37.66), natomiast za rok 2022 wynosi 52,98 (ICV 2022: 52.98)

Radę Naukową Zeszytów tworzą [redacted] (Indie – Uniwersytet Karyalaya, Koledż Handlu i Zarządzania Swami Sahajanand), [redacted], [redacted] (Polska – Uniwersytet w Szczecinie, Wydział Zarządzania), [redacted], prof. AWFIS (Polska – Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, Katedra Zarządzania Turystyką i Rekreacją), [redacted] (Gruzja – Tbiliski Uniwersytet Państwowy, Wydział Ekonomii i Biznesu), [redacted] (Filipiny – Uniwersytet Filipiński, Azjatycki Instytut Turystyki), [redacted] (Węgry – Uniwersytet św.

Stefana w Gödöllő, Wydział Turystyki i Hotelarstwa), [REDAKTOR] (Ukraina – Poleski Uniwersytet Narodowy, Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw i Turystyki), [REDAKTOR] [REDAKTOR] (Polska – Uniwersytet Szczeciński, Wydział Ekonomiczny oraz Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu), [REDAKTOR], prof. UAM (Polska – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katedra Turystyki i Rekreacji), [REDAKTOR] (Zambia – Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy), [REDAKTOR] (Gruzja – Tbiliski Uniwersytet Państwowy, Katedra Statystyki Gospodarczej i Społecznej).

Zespół redakcyjny tworzy [REDAKTOR], prof. WSG sprawując obowiązki Redaktora Naczelnego, którego wspierają: [REDAKTOR] (Sekretarz Administracyjny), [REDAKTOR] (Sekretarz Administracyjny) oraz [REDAKTOR] (Administrator systemu OJS).

W najbliższym numerze (tj. nr 18), którego wydanie jest planowane na koniec 2023 r. zostały zawarte 4 artykuły w tematyce „zarządzania”. Dwie publikacje zostały napisane w języku polskim (tj. „Kompetencje menedżerskie przed i po pandemii. Wpływ niepewności na potrzeby kompetencyjne organizacji” oraz „Tutoring akademicki jako nowy trend i podejście w edukacji zrównoważonego rozwoju jednostki”), a reszta w języku angielskim (tj., „Diagnosis of professional and managerial competences in medium-sized enterprises” i “Methodology workshop for business managers at strategic level”). Każdy z artykułów został pozytywnie zrecenzowany przez Profesorów współpracujących z Wyższą Szkołą Gospodarki. Planowane jest wydanie kolejnego Zeszytu Naukowego z udziałem nauczycieli akademickich, pracowników oraz studentów kierunku “zarządzanie”.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy jest zlokalizowana w centrum miasta, w śródmiejskiej dzielnicy Okole, przy ul. Garbary 2, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Brdy. Bardzo dobre skomunikowanie z głównymi dworcami: kolejowym i autobusowym, z lotniskiem oraz z innymi dzielnicami miasta decyduje o doskonałej przestrzennej dostępności Uczelni. Atrakcyjność tej lokalizacji podnosi także bliskość historycznego centrum miasta ze Starym Rynkiem, Operą Nova, Biblioteką Miejską oraz malowniczą i nowo odrestaurowaną Wyspą Młyńską. Koncentracja infrastruktury dydaktycznej w jednym punkcie miasta, w jednym kampusie sprawia, że organizacja i realizacja zajęć nie wymaga od studentów uciążliwych przejazdów do innych części miasta. Ponadto do dyspozycji pracowników Uczelni, studentów i gości oddano dwa parkingi dozorowane o łącznej liczbie

83 miejsc wraz z miejscami przewidzianymi dla osób niepełnosprawnych (2 miejsca). W różnych punktach kampusu zainstalowano także miejsca postojowe dla rowerów.

Teren kampusu Uczelni (A; B; C) obejmuje grunty własne oraz jest użytkowany na podstawie długoterminowych umów dzierżawy. Kampus A zlokalizowany jest przy ul. Garbary oraz ul. Naruszewicza w Bydgoszczy. Na terenie Kampusu A znajduje się 8 wolnostojących budynków, w których znajdują się m.in. sale wykładowe, aule, sale ćwiczeniowe i laboratoryjne, biura poszczególnych jednostek dydaktyczno-naukowych, Dziekanat, Rektorat, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia socjalne, gospodarczo magazynowe, ciągi komunikacyjne, hala sportowa z zapleczem, przedszkole i żłobek akademicki a także Akademickie Centrum Medyczne. Istotne znaczenie dla kierunku „zarządzanie” ma także zlokalizowane na terenie kampusu A Centrum Fitness i Dietetyki „Rewital”.

Kampus B zlokalizowany jest przy ul. Obrońców Bydgoszczy 1 w Bydgoszczy. W budynku znajduje się żłobek, sale dydaktyczne, Biblioteka – Centrum Informacji Naukowej i Dialogu Kulturowego, Dział Projektów, Kwestura oraz Dział Personalny. Na terenie Kampusu B znajduje się także parking dla pracowników i gości Uczelni. Kampus C zlokalizowano przy ul. Karpackiej 52 w Bydgoszczy. W skład infrastruktury Kampusu C wchodzi przestrzeń Akademickiej Przestrzeni Kreatywnej, obejmująca Muzeum Fotografii (wpisane na listę muzeów miasta Bydgoszczy, dostępne dla zwiedzających z zewnątrz). Muzeum dysponuje przestrzenią ekspozycyjną wraz ze studio i ciemnią fotograficzną. W Akademickiej Przestrzeni Kreatywnej organizowane są wystawy czasowe z zakresu sztuk wizualnych, wydarzenia kulturalne i warsztaty artystyczne.

Powierzchnia użytkowana przez biura poszczególnych jednostek dydaktyczno-naukowych Uczelni wynosi 950 m². Pozostałą powierzchnię budynków zajmują między innymi: Dziekanat, Rektorat, Kwestura, klub studencki, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia socjalne, gospodarczo-magazynowe oraz ciągi komunikacyjne.

Siedziba Filii w Inowrocławiu Kolegium Nauk Społecznych mieści się w nowoczesnym i przystosowanym budynku przy ul. Świętokrzyskiej 6 (wcześniej znajdowała się przy ul. Poznańskiej 43-44). Zmiana siedziby w znaczącym stopniu poprawiła dostosowanie infrastruktury dla potrzeb studentów i edukacji (pomieszczenia administracyjne i sale dydaktyczne sprzężone w lokalną sieć komputerową, stanowiska komputerowe posiadają szerokopasmowy dostęp do Internetu, sale wykładowe w pełni wyposażone w rzutniki multimedialne a sale laboratoryjne w komputery a także udostępniono sieć bezprzewodową z zasięgiem na terenie całego obiektu.). Budynek położony jest w centrum Inowrocławia, co zapewnia dogodną komunikację samochodową oraz autobusową. Przystanki znajdują się obok siedziby inowrocławskiej filii WSG. Jest to również udogodnienie dla osób spoza miasta, które dojeżdżają na uczelnię pociągiem. Autobusy kursują z dworca PKP aż do Kolegium Nauk Społecznych.

KNS umiejscowiona została na drugim (powierzchnia użytkowa 385,84 m²) oraz trzecim piętrze (powierzchnia użytkowa 256,97 m²) a także na poziomie –1 budynku (powierzchnia użytkowa 122,98 m²). Na drugim piętrze dostępne są cztery sale wykładowe oraz dwa laboratoria komputerowe a także portiernia czy pokój socjalny/pokój wykładowców. Natomiast na trzecim piętrze dostępne są trzy sale wykładowe i biura w tym Biuro Obsługi Studenta, Biuro Obsługi Kolegium oraz Biuro Dziekana i Menadżera. Każda sala wyposażona jest w projektor z przewodem HDMI, odpowiednie oświetlenie, tablice, flipchart oraz ławki i krzesła. Nie są one przytwierdzone do podłóg i można ustawiać je odpowiednio wedle uznania prowadzącego zajęcia, co sprzyja realizacji zajęć praktycznych, pracy w zespołach. Ta techniczna zmiana przy projektowaniu nowej siedziby, wydaje się może prozaiczna, ale zadbano o nią między innymi na wniosek prowadzących zajęcia i sprzyja ona realizacji efektów uczenia

się. Skorzystać można również z tablicy interaktywnej, która nie tylko wspiera pracę wykładowców, ale także pozwala studentom na zdobycie nowych umiejętności i przyswajania wiedzy w bardziej przystępny dla nich sposób. Pozwala także na wykorzystanie w praktyce narzędzia, które może być przydatne w ich przyszłej pracy. Na piętrze -1 wydzielone zostały również pomieszczenia na salę dydaktyczną, bibliotekę oraz pomieszczenia techniczne. Książki można wypożyczyć przez uprzednie złożenie zamówienia w Biurze Obsługi Kolegium, czy też poprzez katalog biblioteczny dostępny na: [Wyszukiwanie - Prolib Integro \(byd.pl\)](#). Studenci mogą również wybierać publikacje ze zbiorów bibliotecznych całej Uczelni, a także w ramach umów o wymianie międzybibliotecznej.

Od strony ul. Świętokrzyskiej budynek Kolegium Nauk Społecznych zabezpieczone jest ogrodzeniem, które jest zamykane na noc. Dodatkowym systemem bezpieczeństwa na terenie inowrocławskiego kampusu jest alarm umieszczony w pobliżu drzwi wejściowych na parterze. Na terenie KNS nie ma parkingu. Wykładowcy po uprzednim kontakcie z pracownikiem Dziekanatu mogą skorzystać z placu na terenie WSG, czy garażu. W pobliżu budynku KNS dostępne są miejsca parkingowe.

Na terenie KNS znajduje się również automatyczna winda dla osób z niepełnosprawnością, która umożliwi dostanie się do budynku osobom z problemami ruchowymi.

Wszystkie pomieszczenia administracyjne i sale dydaktyczne sprzężone są w lokalną sieć komputerową. Stanowiska komputerowe w salach i administracji posiadają szerokopasmowy dostęp do Internetu. Sale wykładowe są w pełni wyposażone w rzutniki multimedialne, a sale laboratoryjne w komputery oraz niektóre w tablice multimedialne. Ponadto każdy nauczyciel akademicki ma możliwość wypożyczenia takiego sprzętu jak m.in. laptop, nagłośnienie, myszka, klawiatura, projektor, wskaźnik laserowy czy odpowiednie adaptory. Komputery dla studentów pracują w autonomicznej sieci, dodatkowo studentom udostępniono sieć bezprzewodową z zasięgiem na terenie całego obiektu. W pracowni komputerowej udostępniono sprzęt i oprogramowanie umożliwiające realizację zajęć ze sprzętem VR, dzięki któremu studenci mogą poznać zastosowania wirtualnej rzeczywistości.

Dzięki środkom pozyskanym z projektów dofinansowanych z Unii Europejskiej, w tym m.in. projektu „Kompleksowy program rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy” (wartość projektu: 8 246 458,73 zł), studenci oraz wykładowcy mają możliwość wykorzystania na zajęciach symulacje biznesowe przygotowane przez firmę Revas sp. z o.o., które rekomendowane były w czasie pandemii COVID przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego do realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Gry symulacyjne wpisują się w realizację założeń misji uczelni, pozwalając na kształtowanie umiejętności praktycznych. Gry, są dedykowane podnoszeniu świadomości, kompetencji oraz biegłości w skutecznym funkcjonowaniu w rzeczywistym środowisku biznesowym. Poprzez integrację teorii i praktyki (cykl Kolba), student nabiera wprawy w:

- a) zarządzaniu firmą — narzędzie to symuluje roczny obrót zarządzania własną działalnością, podzielone na 12 tur, każda tura obrazuje miesiąc obrotu firmy, stawiając przed użytkownikiem wyzwania związane z prowadzeniem firmy;
- b) planowaniu biznesu — ta symulacja, to odwzorowanie biznesplanu, odzwierciedla ona dokładny proces, przez jaki użytkownik musi przejść przy zakładaniu własnej działalności w Polsce;
- c) zarządzaniu projektami — rzetelna symulacja przedstawiająca, proces decyzyjny oraz kroki, podejmowane przez kierownika projektu, celem symulacji jest finalizacja zakładanego projektu, przy jak najlepszych wynikach podejmowanych decyzji.

Zarządzanie projektami (rozumianymi jako projekty UE, jak i tymczasowe przedsięwzięcia organizacji mające na celu stworzenie unikalnej usługi lub produktu) to nie tylko jedno z bieżących działań Uczelni jako organizacji, ale także jedna z kompetencji, którą, wdrażając koncepcję uniwersytetu

przedsiębiorczości, chcemy kształtować wśród studentów. Dlatego, prócz wyżej wymienionych gier symulacyjnych, pozwalających na naukę w immersyjnym środowisku, Uczelnia zdecydowała się na zakup oprogramowania do zarządzania projektami oraz mapowania procesów organizacji. Spośród dostępnych na rynku rozwiązań zdecydowano się na zakup programów Microsoft Project Professional 2021 oraz Microsoft Visio Professional 2021. Microsoft Project to popularne w środowisku kierowników projektów narzędzie do planowania i śledzenia postępu projektów. Umożliwia tworzenie wykresów Gantta, automatyzacje procesów planowania, śledzenie ścieżek krytycznych, zarządzanie zasobami oraz tworzenie raportów. Microsoft Visio umożliwia tworzenie różnego rodzaju schematów, w tym schematów organizacji, map procesów itp. Oprogramowanie w wersji Professional umożliwia tworzenie diagramów spełniających standardy branżowe w tym standard BPMN i UML.

Wybór oprogramowania firmy Microsoft podyktowany jest jego dużą popularnością na całym świecie, skalowalnością (możliwość planowania zarówno małych projektów jak i dużych inicjatyw), implementacji metod i narzędzi znanych z różnych metodyk zarządzania projektami. Wpisuje się to także w szerszą strategię związaną z wykorzystaniem różnych narzędzi pakietu Microsoft 365 w procesie kształcenia (integracje Internetowego Systemu Zarządzania Procesem Studiowania z kontami studenckimi pakietu Microsoft 365, wykorzystanie MS Teams, udostępnienie studentom pakietu Microsoft 365 w wersji A1. Informacje zwrotne od przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego wskazują, że umiejętność praktycznego wykorzystania oprogramowania pakietu Microsoft 365 jest uznawane za podstawową umiejętność na wielu stanowiskach, lecz ciągle dostrzegane są luki kompetencyjne, szczególnie w zakresie wykorzystania bardziej zaawansowanych funkcji oprogramowania, umiejętności pracy zespołowej na plikach, czy umiejętności wdrażania standaryzacji i automatyzacji procesów dzięki zaawansowanym funkcjom tych programów. Dlatego oswojenie studenta z narzędziami pakietu Microsoft 365 to nie tylko wsparcie procesu kształcenia, ale przede wszystkim szansa na przekazanie umiejętności praktycznych pożądaných przez przyszłych pracodawców.

Studenci wszystkich kierunków mogą korzystać ze sprzętu w ramach projektu „Projektując słuchaj ludzi” (wartość projektu: 1 495 060,32 zł). W skład wyposażenia pracowni wchodzi symulator geriatryczny (komputer PC wraz z oprogramowaniem, platforma CAT-VR, zestaw HTC Vive Pro, kombinezon do symulacji odczuć starczych), symulator wad wzroku (komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw Oculus Quest 2) czy symulator osoby niedosłyszącej (komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw Oculus Quest 2). Symulator ograniczeń geriatrycznych jest narzędziem, które pozwala na odczucie ograniczeń ruchowych i innych trudności z jakimi musi zmagać się duża część osób starszych. Użytkownik jest ubrany w tzw. kombinezon geriatryczny, a w trakcie przebywania w wirtualnym świecie znajduje się na bieżni VR. Wykorzystanie tego narzędzia pozwala na głębsze zrozumienie problemów na jakie natrafiają osoby w podeszłym wieku, zmagające się z różnorodnymi ograniczeniami motorycznymi, czy osoby z różnego typu i stopnia niepełnosprawnościami. Dzięki temu użytkownicy korzystający z symulatora zyskują niepowtarzalne doświadczenie, co daje szansę na uczenie się przez przeżywanie. Symulator wad wzroku umożliwia bezpośrednie zetknięcie się z barierami i niedogodnościami, z którymi w codziennym życiu spotykają się osoby dotknięte chorobami upośledzającymi zmysł wzroku. Zastosowanie technologii wirtualnej rzeczywistości pozwala na spojrzenie na świat oczami osób doświadczonych chorobami ograniczającymi pole widzenia czy postrzeganie barw. Takie doświadczenie pozwala na lepsze zrozumienie problemów na jakie natrafiają ludzie zmagający się z zaćmą, astygmatyzmem, starczowzrocznością czy zwyrodnieniem plamki żółtej. Dzięki temu użytkownicy korzystający z symulatora zyskują wiedzę, która pozwoli na uwzględnienie

potrzeb osób z dysfunkcjami wzroku. Symulator osoby niedosłyszącej pozwala użytkownikowi wcielić się w rolę osoby niepełnosprawnej, dotkniętej dysfunkcjami słuchu.

Zakres i zasady wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość

Zdalne nauczanie jest wpisane w strategię Wyższej Szkoły Gospodarki od 2006 roku, kiedy uchwałą Kolegium WSG Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, rozpoczęło się wdrażanie nowego systemu kształcenia tzw. nauczania hybrydowego (blended learning). Istotną rolę odgrywa w nim wykorzystanie Internetu w dydaktyce. W pełni dotyczy to także kierunku „zarządzanie”. Podstawowe cele jakie Uczelnia osiąga stosując kształcenie komplementarne to:

- podniesienie efektywności nauczania,
- rozwijanie umiejętności studentów w zakresie samokształcenia,
- umożliwienie dostępności materiałów przez cały okres kształcenia,
- archiwizacja osiągniętych efektów uczenia się,
- racjonalizacja obciążenia studentów (szczególnie niestacjonarnych),
- standaryzacja kształcenia prowadzonego przez wszystkie jednostki Uczelni,
- obniżenie kosztów kształcenia,
- zmniejszenie obciążenia studentów kosztami przyjazdu do Uczelni.

Koordinacją kształcenia zdalnego zajmuje się Pracownia Dydaktyki Mieszanej, wchodząca w skład Działu Kształcenia. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi do tego celu są: platforma zdalnego nauczania zwana dalej platformą ONTE utworzona na bazie LMS (Learning Management System) typu Moodle oraz narzędzie pracy synchronicznej jakim jest aplikacja MS Teams. Do podstawowych zadań jednostki należy zarządzanie istniejącymi platformami LMS, implementacja kursów zdalnych, szkolenia studentów oraz kadry dydaktycznej z wykorzystania narzędzi kształcenia zdalnego oraz monitorowanie pracy użytkowników systemu. Realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość reguluje w WSG [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 13 września 2022 r. w sprawie: kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#), która określa zasady realizacji zajęć zdalnych w kontakcie synchronicznym i asynchronicznym, rodzaje materiałów dydaktycznych zamieszczanych na platformie oraz inne formy aktywności dydaktycznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W załącznikach do uchwały opisane są standardy jakie muszą spełniać zamieszczane materiały. Materiały dydaktyczne przygotowane dla studentów składają się z plików tekstowych (w formacie *.pdf), prezentacji (w formacie *.html), materiałów audio w formie podcastów oraz materiałów video. Platforma daje studentom możliwość przesyłania plików z wykonanymi przez nich zadaniami. Nie mniej ważne są również testy ćwiczeniowe oraz sprawdzające opanowanie przez studentów materiału zaliczeniowego. Duża dywersyfikacja rodzajów pytań oferowanych w ramach testów realizowanych na platformie sprawia, że testy te podnoszą jakość zajęć oraz znacznie je urozmaicają. Ponadto platforma umożliwia zakładanie różnego rodzaju forów dyskusyjnych – od ćwiczeniowych, na których studenci dyskutują na wyznaczone przez prowadzącego tematy, aż po fora ogłoszeniowe, przeznaczone do prowadzenia rozmów na dowolny temat. Dzięki testom i zadaniom wykonywanym przez studentów z wykorzystaniem platformy zdalnego nauczania, stanowi ona miejsce przechowywania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się.

Na platformie ONTE zaimplementowany został obszar Poradnika, w którym umieszczono parędziesiąt filmów instruktażowych oraz infografik, wspomagających proces tworzenia materiałów e-learningowych oraz interaktywnych form aktywizujących przez kadry dydaktyczną. Dodatkowo Poradnik stanowi wsparcie dla studentów, którzy znaleźć tam mogą odpowiedzi na najczęściej

zadawane pytania oraz rozwiązania podstawowych problemów korzystania z platform edukacyjnych Uczelni oraz narzędzi kontaktu synchronicznego z prowadzącym. Jest to również wirtualne środowisko, poprzez które udostępniane są akty prawne, pliki z materiałami metodycznymi oraz zestaw instrukcji z zakresu obsługi platformy. Dział Kształcenia zamieszcza w tym obszarze materiały dla wykładowców, związane z dokumentacją procesu dydaktycznego.

W biurze Pracowni Dydaktyki Mieszanej pozostaje do dyspozycji pracowników naukowo-dydaktycznych stanowisko do pracy własnej, wyposażone w profesjonalny sprzęt komputerowy, oprogramowanie umożliwiające tworzenie nowoczesnych treści multimedialnych (w tym edycję materiałów audio i wideo) oraz wysokiej jakości sprzęt do nagrywania dźwięku (mikrofony podcastowe, stacje robocze do produkcji podcastów). Pracownicy naukowo-dydaktyczni filii w Inowrocławiu mogą korzystać z oprogramowania typu Canva Pro, iSpring, Camtasia oraz Articulate poprzez udostępnianie pulpitu sterowanego w godzinach pracy biura Pracowni Dydaktyki Mieszanej. Każdy pracownik ma również możliwość wypożyczenia sprzętu komputerowego oraz profesjonalnych stacji roboczych do nagrywania dźwięku i obrazu. Planowany jest zakup stacji miejscowych dedykowanych filii w Inowrocławiu.

W ramach podnoszenia kompetencji dydaktycznych prowadzone są systematyczne szkolenia wewnętrzne dla nauczycieli akademickich (średnio 17 w ciągu roku akademickiego). W ciągu dwóch ostatnich lat zrealizowano następujące szkolenia:

- Tworzenie treści e-learningowych,
- Weryfikacja efektów uczenia się studentów z wykorzystaniem platformy ONTE,
- Nowoczesne metody edycji materiałów kształceniowych,
- Metody prowadzenia zajęć przez MS Teams,
- Metody prowadzenia zajęć z wykorzystaniem platformy ONTE,
- Przeprowadzanie zaliczeń zdalnych,
- Obsługa narzędzi kształcenia zdalnego.

Dodatkowo na platformie edukacyjnej został przygotowany specjalny obszar z filmami instruktażowymi i nagraniami ze szkoleń rozwijających umiejętności pracy dydaktycznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Szkolenia są bezpłatne, realizowane przez metodyków zatrudnionych w Pracowni Dydaktyki Mieszanej. Szkolenie z obsługi narzędzi kształcenia zdalnego jest obowiązkowe dla pracowników dydaktycznych, którzy prowadzą zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a wcześniej takiego szkolenia nie przeszli. Pozostałe szkolenia są fakultatywne. Obserwujemy duże zainteresowanie webinariami, w których średnio uczestniczy około 20 osób. Szkolenia stacjonarne są ograniczone ze względu na warsztatowy charakter, średnio uczestniczy w nich około 8 osób. W sumie w r.a. 2021/22 w skali uczelni ze szkoleń (nie wliczając e-learningowych) skorzystało 89 osób, w r.a. 2022/23 47 osób, od początku r.a. 2023/24 przeszkolonych zostało 19 osób. Na seminarium w ramach WSZJK prowadzonym przez Prorektora ds. Kształcenia przeprowadzono również szkolenie nt. Efekty uczenia się i Europejski System Transferu Punktów (ECTS) – szkolenie przez MS Teams w ramach seminariów WSZJK 29.04.2021. Na wniosek uczestników przygotowano z tego materiału szkolenie e-learningowe, które jest dostępne dla wszystkich pracowników na platformie ONTE.

Realizacja i jakość zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest stale monitorowana przez metodyków Pracowni Dydaktyki Mieszanej, wchodzącej w skład Działu Kształcenia. Metodycy są w stałym kontakcie z osobami prowadzącymi zajęcia z wykorzystaniem narzędzi kształcenia zdalnego stosowanymi w Uczelni, m.in. instruują w jaki sposób opracowywać materiał kształceniowy, prowadzą szkolenia stacjonarne, zdalne i indywidualne, opracowują materiały

poglądowe dla prowadzących celem podniesienia jakości treści kształcenia zdalnego. Dwa razy na kwartał jest przygotowany przez Pracownię Dydaktyki Mieszanej raport aktywności wykładowców w obszarach na platformie ONTE, ich zaangażowanie i poziom uzupełnienia w treści. Raport ten jest przekazywany JBK, które poddają go dalszej analizie.

Zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform oraz narzędzi kształcenia na odległość jest monitorowane raz do roku. W r.a. 2020/21 zostało przeprowadzone otwarte badanie ankietowe, na podstawie którego opracowano Raport Jakość kształcenia zdalnego w Wyższej Szkole Gospodarki. W r.a. 2021/22 przeprowadzono badanie dot. poziomu zadowolenia z oferowanych przez Uczelnię form szkoleniowych z kształcenia z wykorzystaniem cyfrowych metod i technik. W październiku r.a. 2023/24 przeprowadzono badania dotyczące potrzeb szkoleniowych kadry w zakresie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wszystkie raporty są dostępne dla prowadzących na stronie internetowej Uczelni w zakładce dot. kształcenia oraz na platformie ONTE, a wnioski i zalecenia są wdrażane przez zespół Pracowni Dydaktyki Mieszanej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

Zarządzeniem Rektora Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 2 stycznia 2023 roku Biblioteka Główna WSG zmieniła swoją strukturę i przyjęła nazwę Centrum Informacji Naukowej i Dialogu Kulturowego, rozszerzając tym samym swoją działalność.

Nowa organizacja struktury sprawia, że Centrum nie tylko pełni tradycyjne funkcje biblioteki naukowej, dostarczając użytkownikom aktualnych, efektywnych i wysokiej jakości usług i źródeł biblioteczno-informacyjnych, ale ma też być miejscem sprzyjającym uczeniu się i wymiany doświadczeń międzykulturowych.

Centralną jednostką systemu biblioteczno-informacyjnego Wyższej Szkoły Gospodarki jest Biblioteka Główna Uczelni w Bydgoszczy, której podlegają biblioteki filialne. Biblioteka Główna WSG jest jednostką międzywydziałową i w swojej misji stawia sobie zadania wspomagania jednostek badawczo-kształceniowych Uczelni w działalności dydaktycznej i naukowej. Priorytetem jest zapewnienie studentom dostępu do zasobów informacyjnych niezbędnych dla prawidłowej realizacji programów nauczania (sylabusów) przedmiotów.

Przy Bibliotece Głównej funkcjonuje Ośrodek Informacji Naukowej oraz jedyne w Polsce działające przy uczelni niepublicznej, Centrum Dokumentacji Europejskiej. Zasoby biblioteczne obejmują: książki, książki elektroniczne, czasopisma, dokumenty audiowizualne, mapy, normy (w tym euro-kody).

Systematyczne powiększanie zasobów bibliotecznych, stosownie do potrzeb nauczania i prowadzenia badań przez pracowników naukowo-dydaktycznych odbywa się poprzez zakupy głównie z budżetu ogólnego Uczelni, a także ze środków Unii Europejskiej, dzięki dotacjom MEiN (dopłaty do konsorcjów, elektronicznych baz danych itp.; na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia), dzięki dotacjom i grantom z innych źródeł, a także drogą wymiany międzybibliotecznej prowadzonej z uczelniami z kraju i zagranicy. Biblioteki filialne funkcjonujące w systemie informacyjno-bibliotecznym WSG powiększają swoje zbiory także poprzez otrzymywane darowizny. Zasoby biblioteczne wykazane są w katalogu online, który jest dostępny dla każdego użytkownika Internetu: <https://integro.wsg.byd.pl/catalog>.

Księgozbiór biblioteki WSG

Zbiory Biblioteki Głównej i jej filii obejmują ponad 54 678 woluminów (stan na 30.11.2023 r.), uporządkowanych:

- a. dziedzinowo w Wolnym Dostępie; alfabetycznie według nazwisk autorów (sygnatury WD/Z i WD/ZZL razem 573 egzemplarze);
- b. według numerów inwentarzowych w Magazynie (sygnatury MAG);
- c. zbiory umieszczone w filiach (przyporządkowanie sufiksem do odpowiedniej filii).

W Bibliotece Głównej i jej filiach przede wszystkim gromadzone są książki związane z kierunkami kształcenia, głównie z zakresu: automatyki i robotyki, architektury i urbanistyki, budownictwa, dietetyki, ekonomii, ekonometrii, elektroniki, finansów i rachunkowości, fizjoterapii, fizyki, informatyki, gastronomii i żywienia, geografii, gospodarki przestrzennej, hotelarstwa, inżynierii produkcji, kulturoznawstwa, lingwistyki stosowanej, logistyki, marketingu, mechatroniki, nauk o rodzinie, pedagogiki, pielęgniarstwa, prognozowania gospodarczego, wychowania fizycznego, socjologii, technologii żywności, turystyki i rekreacji, transportu, zarządzania. **Na literaturę z zakresu zarządzania składa się ok. 616 woluminów** (por tabela: Księgozbiór z zakresu zarządzania wg. haseł przedmiotowych). Zbiór obejmuje podręczniki, wydawnictwa monograficzne, serie wydawnicze itp. Szczególną uwagę zwraca się na dostępność tytułów literatury podstawowej wymienionej w programach nauczania (sylabusach) i literatury uzupełniającej. Ponadto Uczelnia zamierza systematycznie dokonywać dalszych zakupów literatury celem wzbogacenia i unowocześniania zasobów informacyjnych dla kierunku „zarządzanie”. Do końca br. kalendarzowego planuje się powiększenie zbiorów bibliotecznych o pozycje dot. omawianego kierunku o około 100 woluminów.

Zestawienie. Księgozbiór z zakresu zarządzanie

Księgozbiór z zakresu zarządzania (wg haseł przedmiotowych)	Ilość woluminów
Administracja publiczna zarządzanie	22
Dostawa towarów -- zarządzanie -- podręczniki akademickie	20
Edukacja -- zarządzanie	22
Finanse - przedsiębiorstwo - zarządzanie - podręcznik akademicki	14
Informatyka -- zarządzanie	12
Innowacje organizacyjne	15
Innowacje zarządzanie	14
Kadry kierownicze Polska 1990-	14
Komunikacja w organizacjach	25
Kultura przedsiębiorstwa	24
Logistyka -- zarządzanie	12
Magazyny -- zarządzanie -- podręczniki akademickie	13
Małe i średnie przedsiębiorstwa zarządzanie	20
Marketing -- zarządzanie -- podręczniki akademickie	27
Organizacja przedsiębiorstwa -- podręczniki akademickie	17
Personel -- kierowanie -- 1990-	21
Podejmowanie decyzji	26
Przedsiębiorstwo - finanse - zarządzanie	14
Przedsiębiorstwo - organizacja - podręcznik akademicki	24
Relacje z klientami -- zarządzanie	17
Sukces w biznesie	15

Systemy informacyjne zarządzania	27
Usługi -- zarządzanie	18
Uzdolnienia kierownicze	24
Zachowania w organizacji -- podręczniki akademickie	19
Zarządzanie - produkcja	12
Zarządzanie kryzysowe	18
Zarządzanie portfelem	21
Zarządzanie strategiczne	24
Zarządzanie środowiskiem	20
Zasoby ludzkie	17
Gospodarka regionalna -- zarządzanie	80
Marketing -- zarządzanie	31
Personel kierowanie	128
Planowanie strategiczne	95
Produkcja -- zarządzanie	79
Przywództwo	35
Samorząd lokalny -- zarządzanie	28
Skuteczność organizacyjna	37
Zarządzanie -- informatyka	34
Zarządzanie - podręczniki akademickie	105
Zarządzanie finansowe	33
Zarządzanie jakością	46
Zarządzanie projektami	78
Zarządzanie przedsiębiorstwem	172
Zarządzanie ryzykiem	43
Zarządzanie wiedzą	44
Zarządzanie	124
RAZEM	616

Powyższe zestawienie dotyczy wszystkich woluminów wydawnictw zwartych, odpowiadających tematem i/lub zawartością wyszczególnionym hasłom przedmiotowym, dostępnych w całej sieci systemu biblioteczno-informacyjnego Wyższej Szkoły Gospodarki. Regularnie dokonywane są zakupy kolejnych woluminów wedle zgłoszonego zapotrzebowania przez nauczycieli akademickich i studentów.

W Bibliotece Głównej i jej filiach są gromadzone i udostępniane czasopisma (w tym obcojęzyczne) odpowiadające profilowi kształcenia realizowanemu na kierunku „zarządzanie” w WSG. Czasopisma nieoprawne, prenumerowane przez Bibliotekę, wyszczególnione dla kierunku „zarządzanie” obejmują 9 tytułów (MIT Sloan Management Review Polska, ICAN Management Review, Outsourcing & More Polska, Focus on business, Rachunkowość, Controlling i rachunkowość zarządcza, Ekonomista, Rachunkowość i podatki dla praktyków, Obserwator finansowy). **Zainwentaryzowanych jest ok. 2297 roczników i półroczników.** Są to przeważnie zeszyty naukowe wydawane przez wyższe uczelnie lub inne placówki naukowe, np. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy seria:

Ekonomia, Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Informatyki w Krakowie czy Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Zintegrowany System Zarządzania Biblioteką PROLIB

W grudniu 2020 roku WSG zakupiła system PROLIB, który pozwala na pełną automatyzację procesów bibliotecznych takich, jak kontrolowanie wypożyczeń, czytelników oraz zbiorów, gromadzenie i opracowywanie dokumentów, udostępnianie własnych katalogów w Internecie czy wyszukiwanie i udostępnianie konkretnych dokumentów.

System jest wyposażony w nowoczesną **multiwyszukiwarkę INTEGRO**, która daje czytelnikom możliwość wyszukiwania pełnotekstowego, podpowiadania w zapytaniach treści i składni słów oraz wykorzystywania gotowych filtrów. Umożliwia samodzielne i efektywne zarządzanie eksploatacją systemu bibliotecznego, jego skalowalność i adaptację do aktualnej sytuacji. Dzięki podpiętemu pod Integro interfejsowi użytkownika **EBSCO Discovery Service API** użytkownicy łączą spersonalizowane funkcje wyszukiwania w popularnych witrynach z funkcjami bibliotecznymi. Czasopisma, magazyny, gazety, książki, katalogi biblioteczne, bazy danych, repozytoria instytucjonalne i inne są zintegrowane z systemem wyszukiwania EDS, oferując użytkownikom dostęp do całej kolekcji z poziomu jednego interfejsu. Indeksy tematyczne z najpopularniejszych zasobów są zintegrowane w systemie, dzięki czemu użytkownicy korzystają z najszybszej i najbardziej precyzyjnej ścieżki do pomyślnego zakończenia badań, a zmapowane słownictwo z wielu źródeł zwiększa precyzję wyszukiwania tematycznego. EDS zapewnia użytkownikom dostęp za jednym kliknięciem do pełnego tekstu artykułu. Multiwyszukiwarka Integro łączy bogate metadane z indeksowaniem haseł przedmiotowych i abstraktami pochodzącymi z wiodących indeksów tematycznych. Dane gromadzone w wyszukiwarce dają dostęp do setek tysięcy materiałów z 16 obszernych naukowych baz danych pełnotekstowych oraz bibliograficznych, takich jak np. Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Master File Premier, czy Newspaper Source. EDS zawiera informacje pochodzące aż od 70 000 wydawców i innych dostawców, którzy udostępniają setki milionów rekordów z setek tysięcy czasopism, magazynów, książek i innych źródeł treści. Zgromadzeni są w nich tacy wydawcy, jak np. Elsevier Science, Springer, Wiley-Blackwell, Oxford University Press, Cambridge University Press, Nature Publishing Group, Routledge Journals czy The Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE).

W celu wspierania naszych studentów i pracowników w nauce zdalnej i hybrydowej w sierpniu 2021 została wdrożona usługa **wypożyczalni e-booków**, która umożliwia nieograniczony w czasie i przestrzeni dostęp on-line do książek elektronicznych a także obsługę (wypożyczenia i zwroty) dokumentów w formatach PDF, EPUB, MOBI w sposób zbliżony do obsługi dokumentów tradycyjnych. Dla czytelnika dostępna jest możliwość wypożyczenia on-line z poziomu katalogu INTEGRO, zgodnie z jego uprawnieniami oraz limitami. Rozwiązanie wyposażone jest w bezpieczny viewer do przeglądania plików typu PDF. Aktualnie udostępniamy naszym użytkownikom 822 e-booki w języku polskim i angielskim, planując w przeciągu najbliższych miesięcy zwiększenie zakupów książek elektronicznych, zgodnie zapotrzebowaniem na poszczególnych kierunkach kształcenia.

Dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki i cyfrowych baz bibliograficznych

Wszyscy studenci i pracownicy naukowcy WSG mają dostęp do baz danych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki, wśród których na szczególną uwagę zasługują: EBSCO, Elsevier, Nature, Science, Scopus, SciVal, Springer, Web of Science, inCities, Wiley, Science Advances, Scoap3, Spinger Open Choice. Ponadto studenci mają możliwość wykorzystywania polskich baz danych: BazEkon, CEON, CEJSH, Platforma Otwartej Nauki, SYMPOnet, a także wielu polskich i zagranicznych repozytoriów.

W ramach biblioteki elektronicznej i pakietu podstawowego EBSCO udostępniamy bazy danych produkowane przez EBSCO Publishing zarówno pracownikom naukowym, jak i studentom w ramach krajowej licencji akademickiej. Licencja EBSCO obejmuje pakiet podstawowy 16 baz, w tym 7 baz pełnotekstowych zawierających czasopisma naukowe różnych wydawców, książki, gazety i inne publikacje: Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Master File Premier, Newspaper Source, Regional Business News oraz 7 baz bibliograficznych (abstraktowych): Agricola, ERIC, GreenFILE, Library Information Science & Technology Abstracts (LISTA), MEDLINE, European Views of the Americas, Teacher Reference Center. Ponadto studenci mogą korzystać z bazy e-książek, która docelowo obejmować będzie wszystkie książki dostępne w ramach licencji krajowych Elsevier, Springer i Wiley. Aktualnie można przeglądać 77.497 e-książek anglojęzycznych wydanych przez Springera w latach 2004-2018, 2515 e-książek wydanych przez Elseviera w latach 2011-2015 oraz 2449 e-książek wydanych przez Wileya w roku 2009 - 2015.

Programy publikowania otwartego

Science Advances (dodatek do licencji Science) - czasopismo open-access przeznaczone do publikowania otwartego.

- a. **Scoap3** - międzynarodowe konsorcjum instytucji naukowych, agencji finansujących naukę oraz bibliotek z 27 krajów, koordynowane przez CERN, które od początku roku 2014 finansuje otwarte publikacje naukowe z zakresu fizyki cząstek. Konsorcjum zawarło umowy z wydawcami na lata 2014-2016, na podstawie których wybrane czasopisma fizyczne (w tym 3 tytuły IOP, 2 tytuły Springer, 2 tytuły Elsevier, 1 tytuł Uniwersytetu Jagiellońskiego i kilka innych, patrz scoap3.org, zostały przekształcone z modelu subskrypcyjnego na model "open access" i są w całości finansowane ze środków SCOAP3. W czasopismach tych mogą publikować wszyscy naukowcy z krajów uczestniczących w konsorcjum i nie ponoszą za to żadnych opłat indywidualnych.
- b. **Springer Open Choice** - umożliwi autorom afiliowanym w polskich instytucjach akademickich publikowanie artykułów otwartych na licencji CC BY w czasopismach hybrydowych Springer. Czasopisma hybrydowe to takie, które mogą zawierać zarówno artykuły otwarte, jak i artykuły tradycyjne dostępne w ramach płatnej subskrypcji czasopism.

Repozytoria

Repozytoria znajdujące się w Internecie to narzędzia do gromadzenia, przechowywania, indeksowania i udostępniania elektronicznych wersji prac naukowych.

Repozytoria dzielimy na:

- a. instytucjonalne – gromadzą dorobek naukowy danej instytucji,
- b. dziedziczne – gromadzące dane badawcze z określonego obszaru wiedzy.

Studenci i pracownicy naukowcy WSG poprzez stronę WWW Biblioteki Głównej mają dostęp do następujących repozytoriów:

Polskie repozytoria

- a. [Agregator CeON](#) – wspólny punkt dostępu do zasobów polskich otwartych repozytoriów. Umożliwia ich przeszukiwanie.
- b. [AMUR](#) (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – repozytorium instytucjonalne.
- c. [Baza Wiedzy](#) – Repozytorium Politechniki Warszawskiej – repozytorium instytucjonalne.
- d. [CeON](#) (Repozytorium Centrum Otwartej Nauki) – ogólnodostępne.
- e. [Cyrena](#) (Repozytorium Politechniki Łódzkiej) – repozytorium instytucjonalne.
- f. [ECNIS](#) (Instytut Medycyny Pracy w Łodzi) – repozytorium dziedziczne.
- g. [ENY](#) (Politechnika Wrocławska) – repozytorium instytucjonalne.
- h. [eRIKA](#) (Repozytorium Instytucjonalne Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego) – repozytorium instytucjonalne.
- i. [IBB PAS Repository](#) (Polska Akademia Nauk – Instytut Biochemii i Biofizyki) – repozytorium instytucjonalne.
- j. [oPUB](#) (Repozytorium Dolnośląskiej Szkoły Wyższej) – repozytorium instytucjonalne.
- k. [RCIN](#) (Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych PAN) – repozytorium instytucjonalne.
- l. [PCSS](#) (Poznańskie Centrum Superkomputerowo Sieciowe) – repozytorium instytucjonalne.
- m. [RePOLIS](#) (Repozytorium Publikacji Naukowych Politechniki Śląskiej).
- n. [RepoS](#) (Repozytorium Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach) – repozytorium instytucjonalne.
- o. [Repozytorium Cyfrowe UTP](#) (Repozytorium Politechniki Bydgoskiej) – repozytorium instytucjonalne.
- p. [Repozytorium Naukowe Politechniki Poznańskiej](#) – repozytorium instytucjonalne.
- q. [Repozytorium Uniwersytetu Papieskiego w Krakowie](#) – repozytorium instytucjonalne.
- r. [Repozytorium UR](#) (Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego) – repozytorium instytucjonalne.
- s. [Repozytorium Wiedzy](#) (Repozytorium Politechniki Wrocławskiej) – repozytorium instytucjonalne.
- t. [RUB](#) (Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku) – repozytorium instytucjonalne.
- u. [RUJ](#) (Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego) – repozytorium instytucjonalne.
- v. [RUKW](#) (Repozytorium Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) – repozytorium instytucjonalne.
- w. [RUŁ](#) (Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego) – repozytorium instytucjonalne.
- x. [RUMAK](#) (Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu) – repozytorium instytucjonalne.
- y. [RUP](#) (Repozytorium Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie) – repozytorium instytucjonalne.
- z. [RUW](#) (Repozytorium Uniwersytetu Warszawskiego) – repozytorium częściowo instytucjonalne.
- aa. [RUWr](#) (Repozytorium Uniwersytetu Wrocławskiego) – repozytorium instytucjonalne.
- bb. [SUW](#) (Repozytorium Politechniki Krakowskiej) – repozytorium instytucjonalne.
- cc. [WIR](#) – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

dd. [WSB-NLU](#) – Wyższa Szkoła Biznesu w Nowym Sączu.

Repozytoria na świecie (przykład)

Spisy repozytoriów

- a. [OpenAIRE](#) – agregator światowych repozytoriów.
- b. <https://www.openaire.eu/> (The Directory of Open Access Repositories) – baza repozytoriów publikujących w Open Access.
- c. [ROAR](#) (Registry of Open Access Repositories) – spis repozytoriów w otwartym dostępie.

Warto podkreślić, że Biblioteka Główna WSG prowadzi wymianę międzybiblioteczną na podstawie zawartych porozumień z ponad 30 uczelniami publicznymi z kraju i z zagranicy. Działania te obejmują zarówno wydawnictwa periodyczne, jak zwarte publikacje naukowe. Umożliwiają one wzbogacanie zasobów Biblioteki Główniej i jej filii o najnowsze wydawnictwa poszczególnych uczelni. Rozwijana wymiana z ośrodkami zagranicznymi pozwala pozyskiwać tytuły także w językach obcych: angielskim, francuskim i niemieckim. Spośród uczelni, z którymi prowadzimy wymianę międzybiblioteczną na uwagę zasługują te, które kształcą na kierunku „zarządzanie”, m.in.: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki w Krakowie, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku.

Centrum Dokumentacji Europejskiej

Centrum Dokumentacji Europejskiej (CDE) to jedna z 20 specjalistycznych bibliotek gromadząca wydawnictwa na temat Unii Europejskiej. W poczet publikacji gromadzonych w CDE włączane są tytuły z dziedziny prawa (Dzienniki Urzędowe, Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości), ekonomii, edukacji, badań naukowych, transportu, konkurencyjności, polityki społecznej, polityki regionalnej. Centrum gromadzi książki, czasopisma oraz dokumenty elektroniczne i audiowizualne. Wyżej wymienione dziedziny stanowią uzupełnienie wiedzy ogólnej jaką powinien posiadać absolwent kierunku „zarządzanie”. Większość z wydawnictw unijnych można przeglądać online za pośrednictwem strony internetowej Biblioteki WSG.

Działalność Ośrodka Informacji Naukowej

Do zadań Ośrodka Informacji Naukowej należy:

- tworzenie e-biblioteki WSG na stronie ONTE,
- tworzenie i aktualizacja Zasobów Dziedzinowych na stronie internetowej biblioteki,
- pomoc w wyszukiwaniu poprzez Internet informacji naukowej studentom oraz pracownikom,
- monitorowanie rynku czasopism elektronicznych celem zaopatrzenia kadry Uczelni w materiały niezbędne do prowadzenia badań naukowych, a także ułatwianie dostępu do darmowych czasopism w formie elektronicznej za pomocą strony WWW,
- gromadzenie i udostępnianie źródeł informacji z różnych dziedzin za pośrednictwem ONTE,
- pomoc w zakresie sporządzania zestawień tematycznych literatury niezbędnej do prowadzenia prac naukowych oraz zestawień bibliograficznych przy pisaniu prac dyplomowych,
- udostępnianie bibliograficznych źródeł informacji,
- udzielanie informacji o krajowych i zagranicznych zasobach informacyjnych w sieci WWW (biblioteki cyfrowe, repozytoria, czasopisma w Open Access).

ACADEMICA

Uczelnia przystąpiła także do projektu **ACADEMICA**, czyli Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych zgromadzonych przez Bibliotekę Narodową. W ramach tego projektu każdy student WSG ma bezpłatny dostęp do około 3 758 666 gromadzonych w narodowych zbiorach publikacji.

Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa

W ramach podpisanych umów i przystąpienia do Konsorcjum Bibliotek Naukowych Regionu Kujawsko-Pomorskiego oraz dzięki zakupionemu sprzętowi do digitalizacji zbiorów, Uczelnia współuczestniczy w tworzeniu bazy danych Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej (<http://kpbc.umk.pl/dlibra>), która udostępnia w celach edukacyjnych obiekty cyfrowe należące do bibliotek naukowych regionu. Dorobek naukowy pracowników, doktorantów i studentów WSG, poprzez trwały i swobodny dostęp do jego cyfrowych wersji, udostępniany jest wszystkim zainteresowanym użytkownikom sieci.

Media

Biblioteka WSG, oprócz tradycyjnej formy kontaktu z użytkownikiem za pomocą e-maila i telefonu oraz poprzez konto użytkownika w systemie bibliotecznym Prolib, ma swoją stronę internetową <http://biblioteka.wsg.byd.pl>, gdzie gromadzi najistotniejsze informacje dla czytelników. Prowadzi też biblioteczny profil na Facebooku (<https://www.facebook.com/biblioteka.wsg>), oraz kanał na YouTube (<https://www.youtube.com/channel/UC7itlXzR1zQgqDEVwUc7rPQ>), wykorzystując w ten sposób nowoczesne formy docierania do użytkowników. Filia w Inowrocławiu posiada również stronę WWW Kolegium, na której znajdują się wszystkie informacje dotyczące produktów i działań w tym zakładka biblioteki <http://www.inowroclaw.byd.pl/biblioteka.40.html>.

Wyposażenie wypożyczalni i czytelní

Czytelnię wyposażono w sumie w 12 stanowisk z dostępem do sieci internetowej, z zainstalowanym pakietem biurowym Microsoft Office i oprogramowaniem specjalistycznym, m.in.: Lex Polonica Maxima, i AutoCAD. Na wybranych stanowiskach zainstalowano również oprogramowanie GRETL, GIMP, GIS, MS Visual Studio. Na każdym z tych komputerów użytkownicy mogą korzystać z dostępu do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Czytelnicy ponadto mają do swojej dyspozycji 4 skanery i drukarkę.

Biblioteka udostępnia specjalnie wyodrębnioną przestrzeń do pracy zbiorowej i indywidualnej z 12 miejscami, gdzie studenci mogą podłączyć własne sprzęty do uczelnianej sieci WIFI, korzystając z wygodnych stolików, krzeseł, puf i foteli. Oprócz wymienionego pomieszczenia i stanowisk komputerowych, na terenie całej Biblioteki studenci mają również do swojej dyspozycji kolejne 14 stanowisk pracy indywidualnej. W pokoju do pracy znajduje się także komputer umożliwiający bezpłatny dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych zgromadzonych przez Bibliotekę Narodową „ACADEMICA”, oferującej około 3 758 666 dokumentów.

Tradycyjna funkcja dostarczania przestrzeni do studiów i badań naukowych jest uzupełniona o wysoce interaktywną, umożliwiającą naukę w grupie i kontakty towarzyskie, przestrzeń. W WSG użytkownicy mogą korzystać z ulokowanych w całej bibliotece miękkich i wygodnych miejsc do relaksu i wypoczynku oraz ze specjalnie zaaranżowanej i wyposażonej w komfortowe kanapy strefy kawiarnianej „Coffee Library”, gdzie korzystając z zaplecza kuchennego, wyposażonego m.in. w ekspres do kawy i czajnik, każdy może przyrządzić sobie swoją ulubioną kawę czy herbatę, robiąc przerwę od pracy czy nauki, czy też wykorzystując ten czas na zacieśnianie relacji towarzyskich, integrując się z innymi studentami.

Stanowiska dla osób z niepełnosprawnościami

Dzięki dotacjom m.in. MEiN w Bibliotece Głównej WSG przygotowana została specjalna, wydzielona przestrzeń dla osób z niepełnosprawnościami, która wyposażona jest w 4 stanowiska komputerowe z

dostępem do uczelnianej sieci internetowej. Przestrzeń ta tworzy warunki do pełnego udziału w procesie kształcenia dla wszystkich studentów, doktorantów i pracowników. W strefie tej do dyspozycji osób z niepełnosprawnościami znajduje się specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie:

- trzy klawiatury ZoomText Large-Print Keyboard,
- dwa skanery,
- klawiatura brajlowska Gala Tee,
- Big Track – powiększona mysz komputerowa, którą można obsługiwać całą dłonią, nadgarstkiem lub stopą,
- stacjonarny powiększalnik TOPAZ XL HD,
- słuchawki,
- dwie lupy do czytania,
- program Abby Fine Reader z OCR,
- program IVONA Reader,
- program LUNAR.

KNS w Inowrocławiu posiada bibliotekę, która znajduje się na poziomie –1 budynku. Jest ona wyposażona w stół i krzesła a także dodatkowe miejsce ze stanowiskiem komputerowym z dostępem do uczelnianej sieci internetowej. Jeżeli istnieje taka potrzeba możliwe jest wypożyczenie wymienionych wyżej pomocy z siedziby głównej Uczelni do Filii.

Interfejs platformy ONTE jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku. Istnieje możliwość ustawienia kontrastu i wielkości czcionek. Zastosowanie takich ustawień ułatwia studentom z niepełnosprawnością wzroku przystępowanie do zaliczeń na platformie ONTE w formie quizów oraz zadań. W przypadku materiałów pisanych, które mogą być trudne do czytania student ma możliwość wypożyczenia z Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami sprzętu i oprogramowania służącego do szczytywania tekstu.

Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Podstawą działalności Uczelni jest sukcesywny rozwój infrastruktury dydaktycznej. Bieżące zapotrzebowanie nauczycieli akademickich w tym zakresie zgłaszane jest do dyrektorów jednostek badawczo-kształceniowych oraz konsultowane z partnerami branżowymi. Adekwatne do potrzeb przygotowanie i rozwój infrastruktury dydaktycznej (pracownie specjalistyczne, laboratoria) były w roku 2022/23 tematem obrad Kolegium Rozszerzonego Uczelni. Przedstawiono wówczas stan bazy w poszczególnych jednostkach badawczo-kształceniowych, sposób zapewnienia odpowiednich warunków zajęć w laboratoriach u interesariuszy zewnętrznych oraz oceniono poziom zaspokojenia wymagań odnośnie do prowadzenia zajęć specjalistycznych. Zapotrzebowanie na doposażenie infrastruktury specjalistycznej zostało złożone do Działu Organizacji Studiów i stanowi wyjściowe wytyczne dla systematycznego uzupełniania wyposażenia Uczelni na najbliższe lata.

W ramach działań permanentnego aktualizowania księgozbioru Biblioteka Główna a także Filia prowadzi coroczne wywiady wśród wszystkich wykładowców Uczelni dotyczące zapotrzebowania na aktualną literaturę specjalistyczną. Wraz ze zgłaszanym przez wykładowców zapotrzebowaniem analizowane są także plany studiów, programy kształcenia. Na tej podstawie dokonuje się zakupów podręczników i bieżących wydań literatury naukowej. Obecnie, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wykładowców trwają procedury zakupu kolejnych pozycji.

Na bieżąco prowadzona jest ocena sprawności i poziomu wyposażenia technicznego pracowni komputerowych, laboratoriów i sal dydaktycznych. Zajmuje się tym dział IT. Na tym odcinku w ubiegłym roku akademickim:

- zmodernizowano sieci komputerowe w ośrodkach zamiejscowych w celu zagwarantowania studentom i pracownikom nieograniczonego i bezpiecznego dostępu do sieci bezprzewodowych,
- zmodernizowano wyposażenie sal dydaktycznych w ośrodkach zamiejscowych – zakupiono projektory multimedialne, dostosowano sale wykładowe do prowadzenia zajęć zdalnych,
- zmodernizowano komputery w pracowniach – wymieniono dyski twarde na SSD, zwiększono pamięci RAM, zaktualizowano systemy operacyjne,
- udostępniono wykładowcom oprogramowanie Office 2016 ProPlus do użytku prywatnego (w ramach licencji Office 365),
- odnowiono dzierżawę w serwisie DreamSpark gwarantującej wykładowcom i studentom dostęp do wszelkich narzędzi developerskich oraz systemów operacyjnych firmy Microsoft,
- odnowiono dzierżawę oprogramowania Office, Solid Edge, SPSS,
- zakupiono dwa serwery i macierz dyskową na potrzeby oprogramowania laboratoryjnego,
- utworzono usługę zdalnego dostępu do oprogramowania laboratoryjnego.

Wszyscy użytkownicy mają możliwość zgłaszania zapotrzebowania na literaturę zgromadzoną w Bibliotece poprzez specjalny formularz zamówień literatury oraz moduł zgłaszania dostępny dla zalogowanych użytkowników bazy bibliotecznej, na stronie katalogu bibliotecznego poprzez przycisk “Zaproponuj zakup”. Brane są również pod uwagę te zamówienia, które spływają do biblioteki drogą mailową czy telefoniczną.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i studenci kierunku “zarządzanie” mają możliwość oceny infrastruktury bądź wnoszenia uwaga podczas regularnych spotkań lub podczas dyżurów kadry akademickiej. Odbywają się również regularne spotkania z kadrą i studentami w trakcie roku akademickiego. Jest to odpowiednie miejsce do rozmów również na temat infrastruktury akademickiej. Dodatkowo studenci i nauczyciele akademicy mają możliwość wzięcia udziału w przeglądach infrastruktury dydaktycznej, naukowej, zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych. Władze uczelni są otwarte na rozmowy i przyjmowanie uwag dotyczących poprawy jakości infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz zasobów bibliotecznych. Dalsze niezbędne inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną oraz zasoby biblioteczne planowane są również w bieżącym roku akademickim 2023/24.

W Wyższej Szkole Gospodarki dużą wagę przykładają się do rozwoju i utrzymania infrastruktury. W tym celu prowadzi się okresowe przeglądy i zbiera informacje o bieżących potrzebach w tym zakresie. Zadanie to należy do Działu Administracji, Sekcji Obsługi Informatycznej i Działu Organizacji Studiów. Dział Administracji realizuje przeglądy budynków roczne i pięcioletnie oraz odpowiada za realizację przepisów przeciwpożarowych oraz wynikające z przepisów sanitarnych. Prowadzi dokumentację w tym zakresie i jest ona dostępna w Dziale Administracji WSG ul. Grabary 2 w Bydgoszczy. W związku z wielkością kampusu Uczelni, a także użytkowaniem obiektów poza kampusem, za nadzór nad poszczególnymi budynkami odpowiedzialne są wyznaczone osoby z jednostek, których siedziby znajdują się w danym miejscu. W celu wymiany informacji, co dwa tygodnie odbywają się spotkania Rady Administracyjnej, której przewodniczącym jest Dyrektor Działu Administracji, a członkami przedstawiciele wszystkich jednostek organizacyjnych. Podczas tych spotkań przedstawiciele jednostek administracyjnych i naukowo dydaktycznych przekazują uwagi dotyczące infrastruktury zgłaszane do poszczególnych biur przez wykładowców, studentów, a także usterki zauważone przez

opiekunów budynków. W spotkaniach biorą także udział przedstawiciele Filii, łącząc się za pomocą aplikacji MS Teams.

Przed rozpoczęciem każdego semestru dokonywane są przeglądy infrastruktury przez Dział Organizacji Studiów z udziałem przedstawiciela Działu Administracji. Celem tych przeglądów jest ustalenie potrzeb w zakresie remontów, likwidacji usterek, a także ustalenie potrzeb dodatkowego wyposażenia. W razie potrzeb, oprócz okresowych przeglądowo odbywają się także spotkania i przeglądy doraźne, w których biorą udział przedstawiciele Działu Administracji, Działu Organizacji Studiów i przedstawiciele jednostek, których dotyczą planowane remonty, inwestycje czy modernizacja pracowni i pomieszczeń. Ocena sprawności i poziomu wyposażenia technicznego pracowni komputerowych, laboratoriów i sal dydaktycznych prowadzona jest przez dział IT. Przeglądy przeprowadzane są 2 razy w semestrze. Ich celem jest sprawdzenie pracowni pod kątem działania hardware jak i oprogramowania. Podczas tych przeglądów sprawdzany jest także sprzęt audiowizualny w pozostałych salach dydaktycznych. Nie działający sprzęt jest wymieniany lub naprawiany, natomiast oprogramowanie jest przeinstalowywane na bieżąco. Wynikiem tych przeglądów są także wnioski o modernizację sprzętu, np. wymiana dysków twardych na SSD, zwiększenie pamięci RAM, czy aktualizacja oprogramowania. Przedstawiciel Samorządu Studenckiego jest członkiem Senatu i podczas spotkań ma możliwość zgłaszania uwag dotyczących infrastruktury.

Coroczne oraz pięcioletnie przeglądy budynków realizowane są przez Dział Administracji oraz wyznaczone osoby z jednostek, których siedziby znajdują się w danym miejscu. Wszystkie budynki i urządzenia mają wymagane prawem przeglądy roczne i pięcioletnie, urządzeń elektrycznych, przewodów wentylacyjnych grawitacyjnych oraz wentylacji mechanicznej i instalacji odgromowych. W każdej sali dydaktycznej oraz pracowni znajduje się regulamin BHP korzystania z wyposażenia sali oraz poszczególnych jej urządzeń.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uczelnia kładzie duży nacisk na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym w zakresie tworzenia i modyfikowania programów kształcenia na kierunku "zarządzanie". Kolegium Nauk Społecznych Filia w Inowrocławiu intensywnie współpracuje z przedstawicielami poszczególnych instytucji/firm a także jednostkami badawczo-rozwojowymi. Zasady współpracy określone są w umowach zawartych z poszczególnymi jednostkami, które przygotowywane są indywidualnie pod profil i specyfikę danego podmiotu. Do najważniejszych form współpracy należy:

- Wsparcie merytoryczne i organizacyjne przy realizacji projektów badawczych i rozwojowych oraz konstruowanie ich wyników.
- Promocja prac naukowo-badawczych studentów kierunku "zarządzanie" zajmujących się tematyką związaną z przedmiotem działalności danej jednostki.
- Wsparcie studentów w procesie dyplomowania (projektu dyplomowego) w tym również poprzez możliwość realizacji prac na zlecenie partnera strategicznego.
- Przygotowywanie studentów oraz absolwentów do wejścia na rynek pracy.
- Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technicznych.
- Współpraca w zakresie popularyzacji wiedzy i doskonalenia zawodowego.
- Unowocześnianie i uaktualnianie zajęć poprzez udostępnianie zasobów danego podmiotu z obszaru w jakim się specjalizuje.
- Tworzenie nowoczesnych form oferty edukacyjnej w tym studiach podyplomowych czy szkoleniach.
- Współpraca w zakresie merytorycznego i technicznego przygotowania raportów, publikacji oraz innych materiałów p charakterze naukowo-dydaktycznym.
- Organizacja wspólnych seminariów, konferencji, szkoleń, wykładów eksperckich itp.
- Pozostałych działań, dzięki którym następuje przekazanie wiedzy i technologii.

Współpraca KNS z instytucjami gospodarczymi i badawczo-rozwojowymi ma podwójny wymiar, ponieważ w pierwszej kolejności obejmuje ona jednostki wewnętrzne Uczelni tj. Zadaniowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia czy Kreator Innowacyjności.

Zadaniowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przede wszystkim mają na celu zbieranie informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w celu udoskonalania i wprowadzania zmian w programach i planach studiów, a także zbierania propozycji sposobów doskonalenia jakości uczenia się w ramach kierunku i specjalności.

Z kolei Kreator Innowacyjności jest natomiast drugą jednostką realizującą interdyscyplinarne badania w obszarze nauk ścisłych i inżynierskich. Podczas tworzenia programu kształcenia na kierunku "zarządzanie" Kolegium korzysta z potencjału badawczego, kadry naukowej oraz projektów naukowo-badawczych i działalności wdrożeniowej wymienionych jednostek.

Wśród podmiotów, które współpracują z Kolegium są również jednostki i instytucje zewnętrzne, które wspierają proces tworzenia i udoskonalania programu kształcenia m.in.:

- Urząd Marszałkowski,
- Sołectwo Słońsko,
- Cech Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu,
- Dzienny Dom Senior + Janikowo,

- Barbara Luijckx sp. z o. o.,
- P.W. BLOT,
- Instytut Auditorów Wewnętrznych IIA Polska.

W trakcie tworzenia programu i realizacji procesu kształcenia KNS podejmuje szereg działań mających na celu poszerzanie współpracy i podtrzymywanie nawiązanych wcześniej kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dzięki takim działaniom interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni aktywnie uczestniczą w procesie tworzenia oferty oraz wypracowania koncepcji kształcenia na kierunku “zarządzanie”.

Do grona interesariuszy wewnętrznych zalicza się nauczycieli akademickich, pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, Samorząd Studencki, Grupa Aktywności Studenckiej/Koła Naukowe czy studentów Kolegium a także Senat WSG. Z kolei do interesariuszy zewnętrznych należą lokalne władze samorządowe, organizacje związane z lokalnym rynkiem pracy, państwowe jednostki organizacyjne, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Dyrektorzy Szkół Ponadpodstawowych z Powiatu Inowrocławskiego a także absolwenci WSG.

Odgrywają oni kluczową rolę w kreowaniu wysokiej jakości uczenia się. KNS posiada bowiem grono skonkretyzowanych interesariuszy zewnętrznych, które ma charakter otwarty i z każdym rokiem poszerza je. Przed opracowaniem programu studiów interesariusze aktywnie współpracujący z Kolegium proszeni są o określenie swoich potrzeb i oczekiwań, w tym wymagań dotyczących wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przyszłych absolwentów. Możliwe jest to dzięki włączeniu interesariuszy zewnętrznych bezpośrednio do realizacji procesu dydaktycznego, co odgrywa istotną rolę w budowaniu wysokiej kultury jakości uczenia się. Podobnie sytuacja wygląda w zakresie realizacji projektów dyplomowych czy praktyk zawodowych. W ramach przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym KNS przeprowadza konsultacje programów studiów, sylwetek absolwenta, efektów uczenia się kierunkowych oraz przedmiotowych (sylabusy) z interesariuszami zewnętrznymi. Wymiana poglądów i ocena dotyczą również metod weryfikacji przyjętych efektów uczenia się. Dyskutowanym i opiniowanym elementem programu jest również program praktyk studenckich. Podmioty współpracujące po analizie oferty studiów, przygotowanej na nowy rok akademicki proszone są o wydanie opinii na piśmie – rekomendacji. Wsparcie branży współpracującej przy udoskonalaniu procesu kształcenia jest regularne w związku z praktyczny profilem studiów i ma wpływ na osiągnięte przez studentów efekty uczenia się.

Szczególne rolę w gronie interesariuszy zewnętrznych odgrywa Konwent Filii WSG będący organem doradczym i wspierającym Kolegium i Dziekana. Wśród głównych zadań można wymienić:

- Inicjowanie współpracy między nauką, biznesem i administracją publiczną.
- Wspieranie działalności Kolegium w zakresie rozwoju.
- Kształtowanie i wyrażanie opinii dotyczących proponowanego kierunku studiów i specjalności, w tym oferty kształcenia na studiach podyplomowych oraz kursach i szkoleniach, a także organizacji praktyk zawodowych.
- Wzajemny rozwój, promowanie i organizacja konferencji, seminariów, szkoleń, spotkań eksperckich czy wydarzeń branżowych.
- Wyrażanie opinii w innych sprawach przedstawionych przez Dziekana.

Konwent Filii WSG w Inowrocławiu składa się z przedstawicieli różnych sektorów gospodarki, administracji, nauki i kultury. Posiedzenia Konwentu organizowane są w miarę potrzeb. W działaniach Konwentu szczególnie zwracana jest uwaga na wzmocnienie profilu kształcenia

praktycznego, co oznacza zwiększanie liczby godzin zajęć praktycznych w odniesieniu do wykładów oraz realizacji zajęć przez ekspertów/praktyków w swojej dziedzinie.

W skład Konwentu KNS wchodzi:

- Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska
- Plast-Mar
- Solanki Uzdrowisko
- Zespół Szkół Zawodowych Rzemiosła
- Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu
- Urząd Miasta Inowrocław
- Barbara Luijckx sp. z o.o.
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Inowrocław
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Czarnoziem na Soli"
- Cuiavia Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Inowrocławiu
- Przedszkole nr 20. Kujawskie Dzieci
- III LO im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu
- Fundacja AMICUS
- Ciech Soda Polska S.A. w Inowrocławiu

Oprócz Konwentu Dziekan Kolegium odbywa spotkania z dyrektorami szkół i placówek oświatowych a także przedstawicielami instytucji/firm. Najistotniejszym celem spotkań jest wspieranie działalności filii WSG w Inowrocławiu w zakresie rozwoju, kształcenia a także organizacji praktyk zawodowych na kierunku "zarządzanie".

Do istotnych działań w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, o których warto wspomnieć, można zaliczyć organizację licznych wydarzeń:

- Otwarte cykliczne spotkania we współpracy z Instytutem Audytorów Wewnętrznych IIA Polska, Kujawsko-Pomorskie Koło Regionalne oraz innymi instytucjami takimi jak Okręgowa Inspekcja Pracy w Bydgoszczy zaproszonymi w roli prelegentów. Tematami spotkań były między innymi: „Nowoczesne spojrzenie na motywację”, „Praktyczna psychologia, czyli o tym co może wiedza psychologiczna wnieść do mojego życia”, „Kaizen i Lean Management jako metody poprawy efektywności audytu wewnętrznego i kontroli”, „Pomiędzy dydaktyką a rozrywką, czyli rozważania o interpretacji dziedzictwa w turystyce”, „Wyniki kontroli i audytów zewnętrznych projektów unijnych jako źródło informacji dla funkcji audytu wewnętrznego” czy „Nowoczesne systemy zatrudnienia – aktualne i przyszłe trendy”.
- Otwarte seminaria organizowane przy współpracy Fundacji Forum Rozwoju Regionalnego przy Wyższej Szkoły Gospodarki oraz Kujawsko-Pomorskiego Samorządowego Stowarzyszenia „Salutaris” podczas których prezentowane były zagadnienia związane z praktycznymi aspektami rozwoju lokalnego w kontekście uwarunkowań krajowych i europejskich, a także rozmowa dot. możliwości i kierunkach współpracy środowisk lokalnych na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego. Następnym seminariem jest realizacja spotkań Regionalistów.
- Wykład w ramach obchodów 550. Rocznicy Urodzin Mikołaja Kopernika. Spotkanie skierowane było przede wszystkim do młodzieży szkół średnich jako potencjalnych studentów kierunku "zarządzanie", ale nie zabrakło również słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz przedstawicieli firm i instytucji a także zaprzyjaźnionych osób współpracujących z Kolegium. Uczestników w temat "Życie i dzieło Mikołaja Kopernika" wprowadził Rektor [REDACTED]

██████████, natomiast "Mikołaj Kopernik w kulturze polskiej" przedstawiła ██████████
██████████

- II Ogólnokrajowa Konferencja Naukowa – Forum Młodych Naukowców w trakcie której wygłoszono aż 22 referaty reprezentantów 7 ośrodków akademickich. Najwięcej wystąpień było poświęconych omówieniu wyników badań z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości. Popularnością cieszyły się również rachunkowość i finanse, administracja, psychologia, zagadnienia związane z ochroną zdrowia, transportem i logistyką. Najlepsze referaty w opinii Komitetu Organizacyjnego II OKN – Forum Młodych Naukowców zostaną skierowane do publikacji w czasopiśmie „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki – Turystyka i Rekreacja” (ISSN: 1734-6436, posiadającego 20 pkt. zgodnie z treścią Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r.) wydawanego przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy.
- Od 2021 w ramach działań i w porozumieniu z przedstawicielami Szkół Filia WSG w Inowrocławiu przeprowadziła cykl spotkań z młodzieżą w ramach zajęć z przedsiębiorczości. Spotkania dotyczyły aktualnej sytuacji na rynku pracy i możliwościami edukacyjnymi Uczelni. Podczas seminarium młodzież mogła uczestniczyć w dyskusji a także zadawać pytania dot. zawodów przyszłości, rozwoju kariery zawodowej czy dalszej ścieżki edukacyjnej szczególnie w kontekście kierunku “zarządzanie”. Podczas 13 spotkań (300 osób) Filia miała również możliwość rozmowy o nowoczesnych technikach zarządzania i oczekiwaniach dot. edukacji w tym obszarze. Spotkania były realizowane i są kontynuowane na terenie gminy, miasta i okolic. Bardzo duże znaczenie miała końcowa ankieta, którą wypełniali uczniowie a dzięki której mogliśmy dokonać analizy potrzeb przyszłych studentów kierunku “zarządzanie”.
- Planowane jest spotkanie eksperckie z Posłem i Senatorem (grudzień 2023/styczeń 2024) związane z realizowaną polityką współpracy Uczelni w tym Filii WSG w Inowrocławiu z otoczeniem społeczno-gospodarczym szczególnie w kontekście uwrażliwiania studentów na problemy społeczno-polityczne w regionie w tym sposoby ich rozwiązywania poprzez skuteczne zarządzanie tą problematyką.
- W roku akademickim 2023/2024 realizowane są spotkania biznesowe z instytucjami współpracującymi m.in. ZUS w Inowrocławiu, IIA Polska, PIP w Bydgoszczy, Biblioteka Inowrocław, Polskie Towarzystwo Historyczne, w celu wymiany wiedzy i doświadczeń. Spotkania dedykowane są zarówno studentom kierunku “zarządzanie” jak i pozostałych studentów WSG i kadry dydaktycznej a także firm współpracujących.

Wszystkie aktywności ukierunkowane są na poszerzaniu i uaktualnianiu oferty edukacyjnej KNS, która z jednej strony uwzględnia aktualne oczekiwania młodzieży, natomiast z drugiej stawia na wysoki poziom kształcenia praktycznego od poziomu szkolnictwa Ponadpodstawowego poprzez szkolnictwo wyższe.

Powyższe inicjatywy wskazują na znaczenie kierunku “zarządzanie” dla koncepcji funkcjonowania całej Uczelni oraz stwarzania przestrzeni do osiągania przez studentów efektów uczenia się nie tylko w trakcie zajęć, ale także poprzez aktywności związane z umacnianiem roli i znaczenia “zarządzania” w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<p>Jednostka powinna rozszerzyć i usystematyzować współpracę z otoczeniem społ.-gosp., w szczególności poprzez włączenie pracodawców w opracowanie i realizację progr. kształt. Posiedzenia Konwentu powinny być systematycznie organizowane zgodnie z zapisami WSZJK.</p> <p>- Wydział powinien w większym zakresie wprowadzić i wykorzystywać analizy potrzeb pracodawców i braków kompetencyjnych studentów i absolwentów w celu doskonalenia progr. kształt.</p> <p>- Należy zintensyfikować kooperację z partnerami, z którymi Wydział zawarł porozumienia między innymi poprzez włączenie praktyków w pr. dyd. (umożliwienia gościnnych wykładów, organizację zajęć dydaktycznych w siedzibach podmiotów współpracujących), proponowanie tematów prac etapowych i dypl. w oparciu o potrzeby pracodawców.</p>	<p>Zalecenia zrealizowano poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączenie pracodawców w analizę programu studiów (efekty uczenia się, formy zajęć, metody weryfikacji efektów), - włączanie pracodawców w realizację programu studiów (zajęcia eksperckie oraz wykłady otwarte z pracodawcami), - zapewniono analizę potrzeb pracodawców i braków kompetencyjnych studentów i absolwentów poprzez przygotowanie i wykorzystanie narzędzi służących zbieraniu informacji zwrotnych o studentach odbywających praktyki i stopniu realizacji założonych efektów uczenia się (ankiety dotyczące studenckich praktyk zawodowych – dla studenta i praktykodawcy, arkusz hospitacji praktyk zawodowych), - od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) w Uczelni podjęto decyzję o rezygnacji z prac dyplomowych na studiach I stopnia i wprowadzeniu do procesu kształcenia projektu dyplomowego. Projekt dyplomowy, ze względu na swój aplikacyjny charakter, stanowi lepszą możliwość weryfikacji efektów uczenia się na profilu praktycznym. <p>Szczegółowe informacje zawarte są w treści raportu samooceny w kryterium 6 oraz 3.</p>

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie uczelni wyższych jest jednym z najważniejszych kierunków rozwoju, mającym swoje podstawy w procesach globalizacyjnych. Uczelnia dla utrzymania stabilności w zakresie kształcenia tworzy ofertę kierowaną do obcokrajowców, a szerokie, międzynarodowe kontakty z instytucjami z całego świata są obecnie wyznacznikiem rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy wpływającym na podnoszenie jakości jej działań we wszystkich obszarach aktywności.

Dzięki takiemu podejściu Uczelnia wzmacnia swoją markę jako instytucja międzynarodowa, rozpoznawalna dobrze w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, a także w krajach Kaukazu, Azji Centralnej oraz Południowej i Afryki Subsaharyjskiej, gdzie prowadzona jest rekrutacja i nawiązywane są relacje instytucjonalne. Obecnie sieć współpracy Uczelni obejmuje ponad 100 uczelni partnerskich z całego świata.

Umiędzynarodowienie daje Uczelni szanse na transfer i generowanie wiedzy we współpracy z zagranicznymi partnerami oraz podnoszenie jakości kształcenia. Umiędzynarodowienie daje także możliwość zwiększenia liczby studentów z zagranicy oraz szansę na podwyższenie kompetencji międzynarodowych, poznanie innych kultur oraz przejmowanie dobrych praktyk, a także promocję kultury i języka polskiego oraz wartości Unii Europejskiej w różnych rejonach świata. Wśród kolejnych atutów Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w obszarze umiędzynarodowienia wymienić należy także możliwość realizacji różnego rodzaju projektów międzynarodowych wiążących się m.in. z edukacją, kulturą, sportem czy nauką.

Umiędzynarodowienie w WSG w Bydgoszczy nie jest celem samym w sobie, lecz narzędziem do podnoszenia jakości we wszystkich obszarach funkcjonowania Uczelni. Dostrzega się także coraz większą rolę kompetencji międzynarodowych na rynku pracy, z czym z kolei wiąże się potrzeba nabywania tzw. miękkich kompetencji. W związku z powyższym wśród celów strategicznych na najbliższy okres wymienić należy:

- wzmocnienie wizerunku Uczelni jako międzynarodowej i rozpoznawalnej instytucji poza granicami Polski,
- transfer i generowanie wiedzy we współpracy z zagranicznymi partnerami,
- zwiększenie liczby studentów z zagranicy,
- podniesienie kompetencji międzynarodowych pracowników i studentów.

W celu zapewnienia dbałości o umiędzynarodowienie procesu kształcenia, od roku 2012 funkcjonował Zespół ds. umiędzynarodowienia Uczelni. Zespół odpowiadał m.in. za: stały nadzór nad realizacją przyjętej przez Władze WSG w Bydgoszczy strategii umiędzynarodowienia w ramach Strategii WSG w Bydgoszczy i poszczególnych jednostek badawczo-kształceniowych, proponowanie form motywowania studentów i kadry naukowo-dydaktycznej do udziału w procesie umiędzynarodowienia oraz koordynację wszelkich form umiędzynarodowienia uczelni określonych w strategii umiędzynarodowienia WSG w Bydgoszczy. W 2021 r. zadania zespołu zostały powierzone bezpośrednio pod Senat Uczelni.

Doceniając rangę umiędzynarodowienia, w związku z rozszerzaniem wielowymiarowych działań WSG w Bydgoszczy w tym zakresie, we wrześniu 2016 r. powołano prorektora ds. międzynarodowych. Administracyjną i merytoryczną obsługę zadań związanych z umiędzynarodowieniem realizuje Pion Międzynarodowy WSG, który tworzą: Dział Spraw Międzynarodowych, Biuro Rekrutacji Międzynarodowej, Instytut Europejski im. M. Kopernika i Centrum Partnerstwa Wschód-Południe. Ponadto duży wkład w realizację zadań międzynarodowych na WSG w Bydgoszczy wnosi także Punkt

Informacji Europejskiej – Europe Direct. Jednostki badawczo-kształceniowe WSG w Bydgoszczy (instytuty i katedry) wyznaczyły pełnomocników ds. umiędzynarodowienia. W roku akademickim 2017/2018 opracowano nową Strategię Rozwoju Uczelni na lata 2018-2022, w której wszystkie cele mają komponent międzynarodowy.

Mobilność międzynarodowa studentów i kadry

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy uczestniczy w programie Erasmus+ od marca 2005 r. Mobilność pracowników i nauczycieli akademickich jest istotnym czynnikiem dla umiędzynarodowienia WSG w Bydgoszczy oraz programów nauczania – pozwala na podnoszenie kompetencji w zakresie metod kształcenia, zarządzania różnymi aspektami funkcjonowania szkolnictwa wyższego, doskonalenia poziomu znajomości specjalistycznego języka obcego, nawiązania kontaktów międzynarodowych, wymiany doświadczeń oraz poznanie specyfiki funkcjonowania jednostek badawczo-kształceniowych oraz administracyjnych na uczelniach partnerskich na całym świecie. Dzięki doświadczeniom uzyskanym poprzez wykłady, wyjazdy studyjne, staże naukowe, istnieje również możliwość włączenia międzynarodowych aspektów do projektów kulturalnych, edukacyjnych czy badawczo-rozwojowych. Sprawozdania z wyjazdów są często przyczynkiem do poszerzania oferty o specjalności kształcenia, które mieszczą się w europejskich trendach edukacyjnych.

Warto również zauważyć, iż mobilność ma znaczenie dla rozwoju osobistego kadry – praca w międzynarodowym środowisku pozwala na rozwinięcie kompetencji językowych oraz komunikacyjnych, a także umożliwia zapoznanie się z nowymi trendami badań czy też innymi metodami kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się. W skali całej uczelni monitorowany jest proces umiędzynarodowienia kształcenia, w tym również na ocenianym kierunku. Oceną wyników zajmuje się Prorektor ds. Międzynarodowych oraz Senat Uczelni. Stopień umiędzynarodowienia analizowany jest na poziomie rekrutacji jak i w całym procesie kształcenia, w zakresie mobilności kadry, w zakresie programów dwustronnych (np. współpraca z Kazachstanem), w zakresie liczby kadry zagranicznej, liczby studentów mobilnościowych oraz w kontekście udziału w konferencjach międzynarodowych oraz międzynarodowych publikacjach. Procesom umiędzynarodowienia sprzyjają także stałe projekty wynikające ze współpracy z Narodową Agencją Współpracy Akademickiej np. Welcome to Poland, który przyczynia się do podniesienia jakości obsługi obcokrajowców.

WSG w Bydgoszczy uczestniczyła i uczestniczy obecnie w mobilnościach KA131 oraz KA171 programu Erasmus+ a także w działaniach wolontariackich programu Europejski Korpus Solidarności. Szczególne znaczenie ma mobilność KA171, która wpływa niezwykle mocno na poziom umiędzynarodowienia. Pozwala bowiem na wymianę z krajami spoza Unii Europejskiej, a co za tym idzie, wzmacnia gradient oddziaływania marki. W ostatnich latach Uczelnia wypracowała stały i ciągle wzmacniany model współpracy z krajami wschodnimi, w tym bardzo silne relacje z Ukrainą, ale także m. in. z Kazachstanem, Gruzją, Uzbekistanem oraz Azerbejdżanem. Uczelnia w ramach tego programu zaznacza także wyraźnie swoją obecność w Indiach, Malezji, Filipinach oraz w krajach afrykańskich, co znajduje swoje odzwierciedlenie w obszarach studiów anglojęzycznych i późniejszego zainteresowania rekrutacją kandydatów z tych regionów. Statystyki ogólne Uczelni w tym zakresie kształtują się następująco:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Studenci wyjeżdżający na studia w ramach programu Erasmus+	9	8	2	1 + 9BIP

Studenci wyjeżdżający na praktyki w ramach programu Erasmus+	8	11	2	3
Studenci przyjeżdżający na studia w ramach programu Erasmus+	8	27	40	39
Studenci przyjeżdżający na praktyki w ramach programu Erasmus+	0	0	0	0
Kadra wyjeżdżająca w celu prowadzenia zajęć w ramach programu Erasmus+	0	9	40	25
Kadra wyjeżdżająca w celach szkoleniowych w ramach programu Erasmus+	22	36	15	37
Kadra przyjeżdżająca w celu prowadzenia zajęć w ramach programu Erasmus+	1	0	2	3
Kadra przyjeżdżająca w celach szkoleniowych w ramach programu Erasmus+	1	0	8	10

W ostatnich latach w ramach mobilności programu Erasmus+ pracownicy WSG w tym nauczyciele akademicy kierunku "zarządzanie" zrealizowali mobilności wyjeżdżając do zagranicznych partnerów zarówno w działaniach KA131 oraz KA171. Poniżej znajduje się szczegółowa lista:

W roku akademickim 2019/2020 wyjazdy realizowali wykładowcy:

- ██████████ - STT - BERJAYA HIGHER EDUCATION SDN. BHD. (Malezja)
- ██████████ - STA - Victoria Falls University of Technology (Zambia)

W roku akademickim 2020/2021 wyjazdy realizowali wykładowcy:

- ██████████ - kurs Leader in University Management University College London (Wielka Brytania)
- ██████████ -STA - University of Pitești (Rumunia)

W roku akademickim 2021/2022 wyjazdy realizowali wykładowcy:

- ██████████ - STT - UNIVERZITET DONJA GORICA PODGORICA (Czarnogóra)

W roku akademickim 2022/2023 wyjazdy realizowali wykładowcy:

- ██████████ - STA University of Kigali (Rwanda)
- ██████████ - STA Universitatea din Pitești (Rumunia)
- ██████████ - STA Universitatea din Pitești (Rumunia)
- ██████████ - UNIVERZITET DONJA GORICA PODGORICA (Czarnogóra)
- ██████████ - Universiteti Fehmi Agani Gjakoves (Kosowo)
- ██████████ - Daugavpils Univeristy (Łotwa)

W akredytowanym okresie w ramach mobilności KA171 programu Erasmus+ Uczelnia realizowała wymiany kadry akademickiej w takich krajach jak: Ukraina, Kazachstan, Gruzja, Czarnogóra, Zambia,

Indie, Malezja, Mongolia, Uzbekistan, Azerbejdżan, Filipiny, Wietnam, Bośnia i Hercegowina. Zrealizowano także przyjazdy studentów na 1 semestr z Rosji, Ukrainy i Zambii.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy posiada aktywne umowy partnerskie z następującymi uczelniami zagranicznymi: VIVES University College (Belgia); University College of Management and Design (Chorwacja); College of Polytechnics Jihlava (Czechy); Laurea University of Applied Sciences (Finlandia); Universidad a Distancia de Madrid (Hiszpania); Universitat Rovira i Virgili (Hiszpania); Vilniaus Kolegija (Litwa); Vilniu Business College (Litwa); International School of Law and Business (Litwa); University of Oradea (Rumunia); Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja); Academia Higher Education Colleges (Słowenia); Adana Science and Technology University (Turcja); Akdeniz University (Turcja), Alanya Alaaddin Keykubat University (Turcja), Atilim University (Turcja), Bilecik Seyh Edebali University (Turcja), Dicle University (Turcja), Duzce University (Turcja), EGE University (Turcja), Cukurova University (Turcja), Mersin Universitesi (Turcja), Nevsehir University (Turcja), Pamukkale University (Turcja), Sakarya University (Turcja), Sivas Cumhuriyet University (Turcja), Eszterhazy Karoly Foiskola (Węgry), Kodolanyi Janos University of Applied Sciences (Węgry), Karoly Robert College (Węgry), University of Cagliari (Włochy), Business and Administration (Łotwa).

Uczelnia systematycznie organizuje specjalnie dedykowany dla studentów międzynarodowych tydzień nazywany "Orientation Week", w którym odbywa się cykl działań takich jak: warsztaty na temat programu Erasmus+, spotkania z kadłą, spotkania integracyjno-kulturalne oraz zwiedzanie goszczącego miasta z przewodnikiem. „Orientation Week” odbywa się dwa razy w roku akademickim na początku każdego semestru.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy od czerwca 2019 r. Każdego roku w ramach programu Erasmus+ dedykowany tydzień dla przyjeżdżającej kadry akademickiej tzw. International Week (IW), w którym uczestniczy kadra akademicka z krajów europejskich i poza europejskich. W czerwcu 2020 r. z uwagi na trwające restrykcje pandemii COVID-19 Uczelnia zorganizowała pierwsze On-line International Days. W tym samym roku, w dniach 12-16 października International Week dla przyjeżdżających nauczycieli akademickich odbył się w kolejnej edycji w formie tradycyjnej. Od tamtego czasu każdego roku International Week odbywa się w formie stacjonarnej i cieszy się dużym zainteresowaniem partnerskich Uczelni.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy realizując cele strategiczne w obszarze umiędzynarodowienia podejmuje ze swoimi partnerami zagranicznymi liczne działania, a ich częstym efektem jest organizacja konferencji o zasięgu międzynarodowym. Realizacja wydarzeń konferencyjnych leży we wspólnym interesie współorganizatorów, umożliwia wymianę poglądów i doświadczeń oraz prowadzenie dyskusji. Jest też doskonałym źródłem inspiracji oraz bodźcem do podejmowania kolejnych, wspólnych wyzwań.

W ostatnich latach Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy (w tym jednostka prowadząca kierunek "zarządzanie") współorganizowała następujące wydarzenia konferencyjne o zasięgu międzynarodowym:

1. W dniach 5 – 7 czerwca 2018 r. pod patronatem Przedstawicielstwa „Polskiej Akademii Nauk” w Kijowie oraz Ministerstwa Młodzieży i Sportu Ukrainy odbyła się druga edycja Międzynarodowej Konferencji „Europejska współpraca: Lwów – Skole – Bydgoszcz. Nauka – samorząd – biznes”. Konferencja okazała się ważnym forum spotkań przedstawicieli nauki, przedsiębiorczości i samorządności, związanych z szeroko pojętym rozwojem współpracy regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Miała ona charakter plenarno-panelowy ze

szczególnym uwzględnieniem możliwości nawiązania relacji w trójkącie: nauka, biznes, samorządność.

2. W dniach 4 – 5 czerwca 2019 r. w siedzibie Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy odbyła się trzecia edycja Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Horyzonty i pomosty w nauce, kulturze, przedsiębiorczości – 30 lat wspólnych doświadczeń”. Międzynarodowa konferencja naukowa, wiązała się również z jubileuszem 30-lecia idei przedsiębiorczości oraz jubileuszem utworzenia KOLFER-u, Założyciela Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Wydarzenie było swoistym podsumowaniem wieloletnich doświadczeń WSG, które w obszarach przedsiębiorczości, nauki, kultury i usług społecznych były realizowane wspólnie z polskimi i zagranicznymi partnerami. Podczas Konferencji zostało uroczyście podpisane memorandum powołujące Międzynarodowe Konsorcjum Uniwersytetów Przedsiębiorczości. Konferencja obejmowała następujące panele tematyczne:
 - 30 lat przemian ustrojowych, 20 lat reformy samorządu wojewódzkiego i powiatowego. Kształcenie - polityka regionalna - rozwój gospodarczy.
 - Trzecia Misja Uczelni – zaangażowanie społeczne. Usługi społeczne – przedsiębiorczość – innowacyjność – kultura.
3. I Międzynarodowe Forum Cyfrowe - zorganizowane 24 stycznia 2023 w formule online z wykorzystaniem MS Teams. Tematyka oscylowała wokół wykorzystania nowoczesnych technik w nauczaniu na odległość oraz innowacyjnych rozwiązaniach w technikach naukowo-badawczych. W wydarzeniu wzięło udział 35 prelegentów z Polski i zagranicy. Patronami wydarzenia był Prezydent Miasta Bydgoszczy oraz Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
4. I Międzynarodowa Konferencja Turystyczna: Turystyka Odpowiedzialna - zorganizowana 14 kwietnia 2023 w formule hybrydowej przy wykorzystaniu MS Teams oraz nagrań audiowizualnych prelegentów. Wydarzenie objęte patronatami Ministerstwa Sportu i Turystyki, Izby Gospodarczej Hotelarstwa Polskiego, Polskiej Organizacji Turystycznej, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz innych, przy udziale partnerów z branży HoReCa z regionu (Hotel City, Hotel Bohema, Cukrownia Żnin czy Cukiernia Sowa). W wydarzeniu wzięło udział 20 reprezentantów zagranicznych (z 9 krajów) oraz 10 z Polski. Wśród prelegentów byli przedstawiciele nauki, samorządowcy oraz praktycy z branży turystycznej i zarządzania.

W Uczelni, od 2006 roku działa Studenckie Koło Naukowe Innowacji i Przedsiębiorczości, którego głównym celem jest kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród studentów. Członkowie Koła w minionym roku akademickim przygotowali prelekcje (spotkania otwarte) nt. zasad prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i w krajach ich pochodzenia, a także brali udział Sprint Week, który był efektem współpracy Koła z pracownikami Laurea University of Applied Sciences. Członkowie Koła posiadają także publikacje i uczestniczą w studenckich konferencjach naukowych.

29 sierpnia 2023 roku w Kolegium Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Gospodarki w Inowrocławiu odbyła się II Ogólnokrajowa Konferencja Naukowa – Forum Młodych Naukowców. W trakcie konferencji wygłoszono 22 referaty. Najwięcej wystąpień było poświęconych omówieniu wyników badań z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości. Popularnością cieszyły się również:

- rachunkowość i finanse,
- administracja,
- psychologia,
- zagadnienia związane z ochroną zdrowia,
- transport i logistyka.

Najlepsze referaty w opinii Komitetu Organizacyjnego II OKN – Forum Młodych Naukowców zostaną skierowane do publikacji w czasopiśmie „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki - Turystyka i Rekreacja” (ISSN: 1734-6436, posiadającego 20 pkt. zgodnie z treścią Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r.) wydawanego przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy.

Realizacja wspólnych warsztatów w ramach współpracy z Uniwersytetem w Podgoricy zainspirowała Dziekana KNS do utworzenia “ścianki” przeznaczonej dla studentów.

Projekty międzynarodowe

Mobilność pracowników i kadry akademickiej, w tym kadry na kierunku zarządzanie, jest pierwszym krokiem do ustanowienia bliższej współpracy, projektach i konferencjach międzynarodowych. Pozwala to na wymianę dobrych praktyk pomiędzy uczelniami, wprowadzenie treści o charakterze międzynarodowym do programów nauczania oraz zwiększa atrakcyjność Uczelni dla studentów międzynarodowych.

Wyższa Szkoła Gospodarki dzięki mobilności nauczycieli akademickich może pochwalić się realizacją projektów międzynarodowych. W trzech ostatnich latach Uczelnia zrealizowała lub realizuje projekty o charakterze międzynarodowym w następujących programach:

- Erasmus+ KA2 Capacity Building in High Education;
- Erasmus+ KA2 Strategic Partnership;
- Europejski Korpus Solidarności (European Solidarity Corps);
- Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej - Welcome to Poland;
- Program Visiting Professor
- Program Study Buddy

Bardzo istotną z punktu widzenia operacyjnego umiędzynarodawiania Uczelni rolę pełni projekt finansowany przez NAWA – Welcome Center. Jest to specjalny program dla kadry akademickiej pozwalający na: zwiększenie znajomości języków obcych, szkolenia dot. pracy w środowisku międzynarodowym. Drugim filarem programu jest pomoc funkcjonującym na Uczelni studentom zagranicznym poprzez: powołanie jednostki wspierającej studentów w codziennym życiu w środowisku akademickim i regionalnym, zorganizowanie cyklu warsztatów i szkoleń ze znajomości historii Polski i regionu, etykiety akademickiej, zasad współżycia społecznego, czy poruszania się po rynku pracy. Program rozpoczął się w listopadzie 2018 roku i pozostawił trwały skutek w postaci punktu wsparcia studentów i kadry z zagranicy. Uczelnia jednocześnie planuje złożenie wniosku w nowych edycjach wymienionych programów.

Publikacje międzynarodowe:

1. The Perceptions and Approaches of The Russian Universities' Students to The Channels of Communication with Teachers; [redacted]; [redacted]; 35th International-Business-Information-Management-Association Conference (IBIMA); 2020.
2. ORGANIZATIONAL ASPECTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN URBAN PUBLIC TRANSPORT ENTERPRISES, [redacted] [w] Public administration in the digital economy: monograph. Tallinn. Scientific Center of Innovative Researches OÜ. 2020. 160 c.

3. Eye-Tracking Analysis of Chosen Tourist Offers, [redacted] Integrating New Technologies in International Business Opportunities and Challenges, Editors: Gurinder Singh, Alka Maurya, Richa Goel.

4. [redacted], INNOVATION ACTIVITY DEVELOPMENT OF URBAN PUBLIC TRANSPORT SERVICE PROVIDERS: MULTIFACTOR ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODEL, Marketing and Management of Innovations, 2019, issue 4. [6 pkt.]

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<p>Należałoby zmienić podejście do nauczania języków obcych, tak aby przygotować studentów do wyjazdów zagranicznych i uczestniczenia w międzynarodowych programach wymiany studentów, a później także do pracy w międzynarodowym środowisku. W szczególności należałoby ograniczyć możliwość zdalnego nauczania języków, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości korzystania z materiałów do nauki języków zamieszczonych w systemie w celu stymulowania pracy własnej studentów. Ponadto należałoby podnieść wymagania w stosunku do studentów na zajęciach prowadzonych przez lektorów, tak aby rzeczywiste efekty nauczania były spójne z efektami deklarowanymi na poziomie szkoły wyższej (B2). W szczególności, konieczne jest stymulowanie studentów do aktywnego korzystania z</p>	<p>WSG jest Uczelnią, która przywiązuje dużą wagę do kwestii umiędzynarodowienia studiów, w tym m.in. zwiększenia liczby nauczycieli akademickich z zagranicy prowadzących zajęcia dydaktyczne oraz wyjazdów pracowników i studentów do uczelni zagranicznych w ramach programu Erasmus. Na poziom umiędzynarodowienia wizytowanego przez ZO PKA kierunku wpływ ma wiele czynników, z których najważniejszym jest ten, że prowadzimy kształcenie wyłącznie w trybie niestacjonarnym. Brak zainteresowania studentów niestacjonarnych wyjazdami na studia zagraniczne w ramach Erasmusa jest wynikiem ich zobowiązań zawodowych i rodzinnych, które uniemożliwiają im przebywanie poza miejscem zamieszkania przez dłuższy czas, a także kwestie finansowe.</p> <p>Wprowadzone zmiany w podejściu do nauczania języków obcych, w tym ograniczenie nauczania zdalnego i doskonalenie modelu hybrydowego, wpisują się w zalecenia zespołu PKA w zakresie przygotowania studentów do udziału w programach wymiany studenckiej, pracy w międzynarodowym środowisku, stymulowania indywidualnej pracy studentów oraz możliwości osiągnięcia efektu uczenia się zgodnego z poziomem B2 według ESOKJ. We współpracy z British Council stworzono studentom możliwość przystąpienia do międzynarodowego certyfikatu znajomości języka angielskiego EnglishScore. Certyfikat EnglishScore na poziomie B2 nie tylko potwierdza zaawansowane umiejętności językowe, ale także obejmuje treści z zakresu języka biznesu. To sprawia, że jest szczególnie wartościowy dla studentów i profesjonalistów. Wśród aktualnych studentów kierunku „zarządzanie” trzech studentów zdobyło certyfikat EnglishScore na poziomie C1, osiem</p>

	języka, a nie ograniczanie się do bycia biernym obserwatorem zajęć.	osób osiągnęło poziom B2+, a piętnaście uzyskało poziom B2. Wskazuje to na zdolność przynajmniej 26 studentów do skutecznego uczestnictwa w międzynarodowych programach wymiany studenckiej. Ponadto, uzyskane certyfikaty potwierdzają zgodność z deklarowanymi efektami uczenia się na poziomie szkoły wyższej (B2). Lektorat językowy kształtuje oraz rozwija sprawności językowe wykorzystywane podczas odbioru, przetwarzania i tworzenia wypowiedzi, a także przygotowuje studentów do posługiwania się językiem w sytuacjach zawodowych, w tym poprzez znajomość słownictwa specjalistycznego i terminologii w ramach danej specjalności studiów. Lektorzy intensyfikują starania i działania w celu aktywizacji i zaangażowania studentów podczas zajęć z języka obcego, mając na celu przygotowanie ich do praktycznego i aktywnego wykorzystania nabytych umiejętności językowych. Zintensyfikowano nadzór nad realizacją tych zajęć poprzez ich hospitację.
2.	Zaleca się zachęcanie i motywowanie do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności.	Podjęte zostały działania motywacyjne i zachęcające do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności - Erasmus.

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów uczenia się.

Bezpośrednią obsługę studentów prowadzą pracownicy administracyjni Działu Spraw Studenckich. W ramach organizacji ich pracy wydzielono: Biuro Aktywizacji Studentów i ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Do ich zadań należy:

- dokonywanie czynności związanych z ewidencjonowaniem stanu i wyników nauczania, a następnie przekazywaniem dokumentacji przebiegu studiów do archiwum,
- prowadzenie dokumentacji osobowej studentów,
- realizacja spraw związanych z procesem dyplomowania,
- realizacja spraw administracyjno-finansowych,
- prowadzenie dokumentacji przyznania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej,
- pomoc studentom z niepełnosprawnościami w realizacji pełnego udziału w procesie kształcenia,
- ewidencjonowanie działań Grup Aktywności Studenckiej,
- wydawanie studentom stosownych zaświadczeń,

- pomoc w innych, bieżących problemach studentów, kierowanie do odpowiednich jednostek Uczelni oraz osób funkcyjnych.

Obsługa studentów prowadzona jest za pomocą ogólnouczelnianego systemu informatycznego – iSAPS (Informatyczny System Administrowania Procesem Studiowania). W systemie tym gromadzone są dane osobowe studenta, jego okresowe osiągnięcia oraz informacje dotyczące pomocy materialnej. Za pomocą systemu generowane są karty okresowych osiągnięć studenta, protokoły ocen końcowych, raporty i listy studentów. Studenci po zarejestrowaniu w systemie ISAPS otrzymują konto internetowe do komunikacji z pracownikami, uzyskują dostęp do własnych danych osobowych wraz z możliwością ich aktualizacji oraz informację o przydzielonym numerze subkonta bankowego i kwotach należnych opłat. Studentom przysługuje prawo do składania wniosków, deklaracji i odwołań w zakresie i na zasadach ustalonych w Regulaminie Studiów WSG. Studenci mają możliwość zgłaszania się z problemami i zapytaniem do Działu Spraw Studenckich (DSS) oraz Samorządu Studenckiego za pomocą korespondencji e-mail i w sposób bezpośredni na uczelni poprzez kontakt z pracownikami Działu Spraw Studenckich oraz członkami Samorządu Studenckiego w trakcie obecności na Uczelni. W czasie trwania pandemii zwiększono działalność internetową, aby utrzymać stały kontakt ze Studentami, gwarantując odpowiedzi na zadane pytania w ciągu maksymalnie 24 godzin od poniedziałku do soboty. W przypadku konieczności rozpatrzenia wniosku czy skargi w szerszym gronie student otrzymuje informację zwrotną o rozpatrzeniu wniosku/skargi w ciągu czternastu dni, otrzymując informację e-mail lub w systemie iSAPS. Ponieważ system ten spotkał się z dużą akceptacją studentów, stał się trwałym elementem wzajemnej komunikacji.

W trosce o bezpieczeństwo, godność, równość, prawa człowieka, wolne od mobbingu, dyskryminacji i molestowania środowisko do pracy i nauki w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, dążymy do wdrażania standardów mających na celu zapewnienie równego traktowania wszystkich studentów Uczelni. W razie nieetycznego lub niezgodnego z prawem zachowania studentów obowiązuje [Regulamin prac komisji dyscyplinarnej do spraw studentów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz odwoławczej komisji dyscyplinarnej do spraw studentów i słuchaczy studiów podyplomowych](#). Wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w przypadku nieetycznego lub niezgodnego z prawem zachowania/postępowania studentów może złożyć każdy, a w szczególności członek społeczności akademickiej, pracownik będący i niebędący nauczycielem akademickim, student i słuchacz oraz organ uczelni do Rektora WSG. Rzecznik dyscyplinarny na wniosek Rektora wszczyna postępowanie wyjaśniające. W uzasadnionych przypadkach sprawy kierowane są przez Rzecznika do Komisji dyscyplinarnej WSG.

Przyjęte 1 października 2018 r. [procedury przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji](#) oraz [Regulamin przeciwdziałania przemoc, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu](#) dotyczą całej społeczności akademickiej.

Informacje dotyczące bezpieczeństwa umieszczone są na stronie www.bip.wsg.byd.pl (zakładka Bezpieczeństwo). Działania informacyjne prowadzą również jednostki badawczo-kształceniowe, Samorząd Studencki oraz Dział Spraw Studenckich z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Samorząd Studencki prowadzi działania informacyjne oraz edukacyjne poprzez stworzenie i promowanie „Kodeksu Etyki Studenta”, w którym zawarte są wszystkie zasady dotyczące dobrego obycia Studenta na Uczelni i godne reprezentowanie jej poza nią. O tych zasadach informuje na spotkaniach informacyjnych ze studentami na początku każdego roku akademickiego.

Przedstawiciele WSG wchodzi w skład Rady ds. Równego Traktowania, powołanej przez Prezydenta Bydgoszczy [REDAKTURA]. Rada jako niezależny podmiot ma wspierać prezydenta Bydgoszczy we wszelkich przejawach dyskryminacji i niesprawiedliwego traktowania. Chodzi o zwalczanie wszelkich

przejawów dyskryminacji, w szczególności ze względu na: płeć, wiek, niepełnosprawność, światopogląd, religię, wyznanie, orientację seksualną, narodowość, rasę, pochodzenie etniczne.

Uczelnia, mając na uwadze Konwencję ONZ oraz inne akty prawne dotyczące działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami stwarza warunki do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością we wszystkich aspektach życia akademickiego.

Studenci mogą korzystać z darmowego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, świadczonego przez specjalistów w Psychologiczno-Pedagogicznej Poradni Akademickiej przy Wyższej Szkole Gospodarki. Poradnia Akademicka oferuje: rozmowy z psychologiem, z Doradcą ds. Studentów oraz z Doradcą metodycznym ds. studiów.

Zachęcamy studentów do kontaktu w przypadku: nieśmiałości, lęku, osamotnienia, obniżonego nastroju lub depresji, kłopotów w kontaktach z rówieśnikami, problemów na studiach, konfliktów z rodzicami, problemów z zaburzeniami odżywiania, niezadowolenia z siebie, swojego wyglądu i osiągnięć, kontaktów z używkami i uzależnieniami, innych trudności. Student ma możliwość: nazwania i zrozumienia własnych uczuć i przeżyć, analizy własnych myśli, uczuć, przekonań, potrzeb i zachowań, nauki dokonywania wyborów i wprowadzania zmian w swoim życiu. Studenci lub wykładowcy korzystają z rozmów wspierających, bądź cyklu spotkań o charakterze terapeutycznym.

Na stronie internetowej Akademickiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej znajdują się również nagrane filmy, które mogą stanowić źródło informacji i wsparcia dla osób w różnych sytuacjach życiowych.

Studenci mają utworzone różne grupy dyskusyjne na portalach społecznościowych i komunikatorach, na których w sposób nieformalny mogą podzielić się opiniami dotyczącymi procesu studiów, wsparcia, itp. Ponadto studenci mogą dzielić się swoimi spostrzeżeniami z pracownikami Uczelni na Obozach Sportowych, spływach kajakowych lub Smoczach Łodzi, przy grillu na terenie Kampusu WSG, Juwenaliów organizowanych na terenie Kampusu.

Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i pytania do Działu Spraw Studenckich, Samorządu Studenckiego, do Pełnomocnika Senatu ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz do Dyrektora Katedry. Mają oni również możliwość wyrażania swoich opinii w ankietyzacji. Samorząd Studencki posiada własne pomieszczenie, w którym przechowuje dokumentację związaną z formalną działalnością jednostki (spis Grup Aktywności Studenckich i kół naukowych, listy wyborcze, protokoły z liczenia głosów, etc.). Wszystkie dokumenty przechowywane są w szafie zamykanej na klucz, do której dostęp ma Zarząd Samorządu. Budżet Samorządu Studenckiego jest ustalany rokrocznie z Władzami, a w przypadku pojawienia się nagłego wydarzenia, Władze Uczelni zawsze udzielają wsparcia w zakresie merytorycznym, lokalowym, logistycznym oraz finansowym.

Samorząd Studencki Filii WSG w Inowrocławiu tworzą studenci Filii, w tym studenci kierunku "zarządzanie". Współpraca z Władzami Uczelni odbywa się za pośrednictwem Dziekana Kolegium i ma ona na celu zapewnienia studentom optymalnego poziomu i warunków kształcenia a także w przypadku pojawienia się wniosków lub prośb ze strony studentów o ich weryfikację. Samorząd Studencki w Inowrocławiu posiada wydzielony budżet na organizowane działania m.in.: Juwenalia w tym Wielkie Grillowanie, Drzwi Otwarte, Ekonomia Społeczna, Jadłodzielnia czy Dzień Dziecka i Mikołajki. Na 2 piętrze Kolegium wydzielona została przestrzeń socjalna dla studentów wraz z 2 biurkami i krzesłami. Przestrzeń ta została zapewniona również z inicjatywy Samorządu Studenckiego KNS. Dodatkowo dzięki współpracy z Uniwersytetem w Podgoricy powstała inicjatywa ściany kredowej na której każdy student może zapisać swoje zdanie przy zachowaniu kultury słowa.

Wsparcie dla studentów przejawia się również poprzez:

- opiekę naukową, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych,
- opiekę opiekunów roku,
- dostępność nauczycieli akademickich na konsultacjach, dyżurach dydaktycznych,
- dostępność pracowników administracyjnych,
- dostępność opiekunów specjalnych (opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus).

Udostępnia się studentom informacje na temat konferencji naukowych, możliwości stypendialnych i wyjazdów w ramach projektów międzynarodowych. Studenci otrzymują również informacje związane z prawami studentów, a także zaliczeniami, egzaminami i konsultacjami. Godziny konsultacji są zawsze podane do publicznej wiadomości na początku semestru, istnieje też możliwość spotkań indywidualnych poza oficjalnymi godzinami. Studenci mają możliwość wyrażania opinii między innymi poprzez anonimowe ankiety dotyczących prowadzenia zajęć przez wykładowców, które są brane pod uwagę w planowaniu zajęć na kolejny rok akademicki. W Uczelni działają Grupy Aktywności Studenckiej (d. studenckie koła naukowe), które podlegają rejestracji przez Rektora, na wniosek opiekuna grupy, zaopiniowany przez kierownika jednostki badawczo-kształceniowej. Warunki, tryb i sposób rejestracji oraz zasady funkcjonowania Grup Aktywności Studenckiej określa [Regulamin Grup Aktywności Studenckiej](#). Grupy Aktywności Studenckiej (GAS) mogą uzyskać dofinansowanie na cele związane ze swoją działalnością składając wniosek do Samorządu Studenckiego (na adres samorzad@byd.pl). GAS wspierają Mentorzy. Funkcję Mentora pełnią nauczyciele akademicy, będący nie tylko formalnymi opiekunami, ale także doświadczonymi doradcami, przewodnikami po wybranych dziedzinach wiedzy i umiejętności. Mentorów wyznaczają kierownicy jednostek badawczo-kształceniowych spośród swoich pracowników lub sami obejmują funkcję Mentora.

W Uczelni, od 2006 roku działa Studenckie Koło Naukowe Innowacji i Przedsiębiorczości, którego głównym celem jest kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród studentów. Członkowie Koła w minionym roku akademickim przygotowali prelekcje (spotkania otwarte) nt. zasad prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i w krajach ich pochodzenia, a także brali udział w Sprint Week, który był efektem współpracy Koła z pracownikami Laurea University of Applied Sciences. Członkowie Koła posiadają także publikacje i uczestniczą w studenckich konferencjach naukowych.

29 sierpnia 2023 roku w Kolegium Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Gospodarki w Inowrocławiu odbyła się II Ogólnokrajowa Konferencja Naukowa – Forum Młodych Naukowców. W trakcie konferencji wygłoszono 22 referaty. Najwięcej wystąpień było poświęconych omówieniu wyników badań z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości. Popularnością cieszyły się również:

- rachunkowość i finanse,
- administracja,
- psychologia,
- zagadnienia związane z ochroną zdrowia,
- transport i logistyka.

Najlepsze referaty w opinii Komitetu Organizacyjnego II OKN – Forum Młodych Naukowców zostaną skierowane do publikacji w czasopiśmie „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki - Turystyka i Rekreacja” (ISSN: 1734-6436, posiadającego 20 pkt. zgodnie z treścią Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r.) wydawanego przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszcy.

Realizacja wspólnych warsztatów w ramach współpracy z Uniwersytetem w Podgoricy zainspirowała Dziekana KNS do utworzenia "ścianki" przeznaczonej dla studentów.

Uczelnia wspiera studentów z zagranicy studiujących w WSG. Nadzór nad programem wsparcia sprawuje Dział Spraw Międzynarodowych. Ułatwia on studentom integrację w środowisku i pomoc związaną z zakwaterowaniem i funkcjonowaniem w Uczelni.

Do głównych zadań Działu Spraw Międzynarodowych należą:

- nawiązywanie i koordynacja kontaktów z uczelniami i organizacjami zagranicznymi,
- przygotowywanie umów o wymianie studentów i obsługa tych umów,
- nadzór i opieka nad Domem Studenckim WSG
- obsługa wyjazdów zagranicznych pracowników,
- nadzór nad realizacją programu International Academic Staff,
- pozyskiwanie środków z programów europejskich na cele związane z umiędzynarodowieniem,
- obsługa programów Erasmus+,
- promocja oferty studiów dla studentów zagranicznych,
- przygotowywanie materiałów promocyjno-informacyjnych w językach obcych,
- obsługa studentów zagranicznych (przed przyjazdem i w trakcie pobytu w Polsce),
- koordynacja programu opieki nad studentami z zagranicy "Study Buddy",
- prowadzenie wszechstronnej informacji w związku z epidemią COVID-19, zapewnienie studentom bezpieczeństwa sanitarnego na terenie Domu Studenckiego
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację międzynarodowych programów edukacyjnych.

Nad przebiegiem pobytu studentów czuwa Koordynator Programu Erasmus+. Wsparcie jest udzielane w sprawach dotyczących przebiegu studiów, administracyjnych oraz organizacyjnych. Uczelnia pomaga w zakwaterowaniu studenta na czas studiów. Do dyspozycji studentów jest Dom Studenta oraz pokoje i mieszkania wynajmowane na terenie miasta. WSG dysponuje sprawdzoną bazą ogłoszeń dotyczących wynajmu, a także bezpłatnie pomaga studentom w znalezieniu zakwaterowania w cenie i standardzie przez nich oczekiwanym. Studenci WSG decydujący się na wyjazd na studia do innej uczelni lub wyjazd w ramach kursów intensywnych są wspierani w zakresie organizacji wyjazdu przez Dział Spraw Międzynarodowych WSG. Jednostka ta pomaga w całościowej organizacji pobytu studenta za granicą począwszy od transportu, spraw organizacyjnych, administracyjnych po wskazanie osób kontaktowych, które otoczą studenta opieką już na miejscu. Możliwe jest wsparcie finansowe w ramach funkcjonujących stypendiów na WSG. Wyjeżdżający studenci:

- mają prawo uczestniczyć w bezpłatnych zajęciach z języka obcego (w lektoratach i kursach organizowanych przez Szkołę Języków Obcych);
- w wyjątkowych przypadkach mogą ubiegać się o dofinansowanie wyjazdu (poza otrzymaniem grantu Erasmus);
- są zwolnieni z 90% czesnego na okres pobytu za granicą (obcokrajowcy 70% czesnego).
- są zachęceni do mobilności poprzez odpowiednio nagłośnione akcje informacyjne dotyczące wyjazdów za granicę. Propagowane są międzynarodowe kursy intensywne, a także wyjazdy m. in. w ramach programu Erasmus. Studenci informowani są o korzyściach związanych z mobilnością i studiowaniem za granicą.

Priorytetowym projektem służącym wieloaspektowemu podniesieniu gotowości Wyższej Szkoły Gospodarki do realizacji kształcenia w wymiarze międzynarodowym oraz podniesienie jakości i warunków studiowania zagranicznej młodzieży akademickiej w WSG poprzez działania wspierające, informacyjne i integracyjne jest powołanie projektu "Welcome Center". Podmiot ten jest nakierowany na:

- utworzenie i funkcjonowanie punktu kompleksowej informacji i obsługi studentów i pracowników zagranicznych;
- usprawnienie procedur i praktyk mających związek z procesem studiowania młodzieży z zagranicy w WSG;
- podniesienie kompetencji kadry WSG w zakresie umiejętności językowych oraz międzykulturowych;
- działania aklimatyzacyjne oraz integracyjne dla studentów zagranicznych WSG (w tym integracja kadry i studentów).

Potrzeba realizacji projektu wynika z umiędzynarodowienia ilościowego i jakościowego WSG: rosnącej liczby studentów z zagranicy, różnorodności krajów, z których przyjeżdżają na studia, poszerzanej oferty studiów w języku angielskim. Działania zapisane w projekcie spójne są z celami i działaniami ujętymi w [Strategii WSG na lata 2018-22](#) przedłużonej [Uchwałą z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie przedłużenia obowiązywania Strategii Wyższej Szkoły Gospodarki na lata 2018-2022](#), a następnie do dnia 30 czerwca 2024 roku na wniosek Rektora WSG.

01.10.2023 r. powołane zostało biuro studiów międzynarodowych (Student Support Office), którego główne zadania koncentrują się wokół zapewnienia pomocy w sprawach pobytowych, działań o charakterze integracyjno-adaptacyjnym.

Dział Rekrutacji Międzynarodowej jest jednostką, która czuwa nad prawidłowym funkcjonowaniem studentów międzynarodowych od momentu zrekrutowania do momentu podpisania umowy o studia. Prowadzi on także ewidencję i zarządza przydziałem zakwaterowania w podległym Uczelni domu studenckim. W porozumieniu z Działem Administracji sprawuje także kontrolę nad utrzymaniem porządku i dyscypliny w domu studenckim.

Motywacją dla studentów do osiągania lepszych wyników w nauce jest m.in. możliwość ubiegania się o stypendium Rektora. Stypendium Rektora może otrzymać student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, a także medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie. Na wyższych rocznikach niż pierwszy na studiach pierwszego stopnia oraz na wszystkich rocznikach studiów drugiego stopnia stypendium rektora może otrzymać student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym.

Inną formą motywacji jest możliwość uzyskania zniżek na studia, szkolenia i studia podyplomowe przez studentów, którzy uzyskali wysokie wyniki w nauce.

W strukturze Uczelni od 2001 r. funkcjonuje Biuro Karier, które zostało powołane, aby służyć studentom w wyborze drogi rozwoju zawodowego oraz promować postawy przedsiębiorcze. Biuro Karier pomaga zdobyć wiedzę na temat sposobów poszukiwania pracy i uczy, jak być konkurencyjnym na rynku pracy. Biuro nie pobiera za swoje usługi żadnych opłat. Z pomocy Biura mogą korzystać wszyscy studenci i absolwenci WSG oraz innych uczelni, a także licealiści oraz pracodawcy. Biuro organizuje cykliczne wydarzenia m.in.: Targi Pracy, „Akademia Planowania Kariery”, cykl spotkań „Rozmowy z Pracodawcą” oraz imprezy z cyklu „Bliskie Spotkania z Biznesem”. W 2022 roku Akademickie Biuro Karier zorganizowało event informacyjno- targowy Praca bez granic pod patronatem Honorowego Konsulatu Ukrainy w Bydgoszczy przy naszej uczelni. Wydarzenie miało na celu pomóc naszym studentom, absolwentom, ich rodzinom i innym osobom z Ukrainy w odnalezieniu się na rynku pracy, w tym trudnym dla nich czasie. Odwiedzający mogli skonsultować i wydrukować swoje CV, porozmawiać z pracodawcami i uzyskać informacje dotyczące pobytu i pracy w Polsce.

Wraz z Porozumieniem Bydgoskich Biur Karier organizujemy cyklicznie jedno z największych tego typu wydarzeń w Polsce, Targi Pracy Offerty. W listopadzie 2023 odbyła się już XVI edycja targów, która zgromadziła w tym roku około 5 tysięcy odwiedzających. Poszukujący pracy mogli spotkać się bezpośrednio z 60-cioma pracodawcami z obszaru Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jak również z przedstawicielami firm międzynarodowych posiadające swoje oddziały na terenie całej Polski. Odwiedzający mogli też skorzystać z konsultacji CV, wykonać profesjonalny makijaż i zdjęcie biznesowe do dokumentów aplikacyjnych. Zadbaliśmy również o ubogacenie formuły targowej o szereg warsztatów.

Student WSG może ubiegać się o wsparcie finansowe z różnych źródeł. Świadczenia dla studentów przyznawane są ze środków budżetowych państwa i funduszy własnych Uczelni. Student Wyższej Szkoły Gospodarki może ubiegać się o świadczenia ze środków przeznaczonych na ten cel z budżetu państwa w formie: stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora, zapomogę. Świadczenia, o których mowa, są przyznawane przez Komisję Stypendialną i Odwoławczą Komisję Stypendialną zgodnie z [Regulaminem świadczeń dla studentów Wyższej Szkoły Gospodarki](#) ustalonym w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Student zobowiązany jest do złożenia wniosku o stypendium w systemie NEW ISAPS w celu usprawnienia procedury składania i rozpatrywania wniosków oraz dostarczenia decyzji administracyjnej.

Student wykazujący się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami, lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi może otrzymać stypendium Ministra Edukacji i Nauki.

Z funduszy własnych Uczelni mogą korzystać zarówno studenci studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Rodzaje pomocy materialnej ze środków własnych Uczelni obejmują stypendia w ramach programu „Uczelnia Liderów”, „Uczelnia Kreatywna” oraz programów kandydackich. Funkcjonują także: nagroda Rektora WSG i nagroda Prezydenta WSG. Programy stypendialne opisane są na stronie internetowej www.stypendia.wsg.byd.pl.

Premiowane są m. in. aktywność społeczna, sukcesy sportowe i artystyczne. Jeśli student aktywnie działa społecznie, ma zdolności plastyczne, muzyczne lub talent literacki, jest przedsiębiorczy, zdobywa sukcesy sportowe może skorzystać z systemów stypendialnych i programów branżowych dla osób z doświadczeniem zawodowym, łączących obowiązki rodzinne z pracą i studiami.

Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia są pochodną oczekiwań samych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, możliwościami organizacyjnymi Uczelni oraz kadry. Regulamin Studiów WSG przewiduje indywidualną organizację studiów (IOS), indywidualny plan i program studiów (IPPS) oraz indywidualną ścieżkę studiowania (IŚS). Student może korzystać z indywidualnej organizacji studiów w ciągu wybranego semestru. IOS jest specjalnym trybem organizacji kształcenia umożliwiającym studentowi ustalanie indywidualnych sposobów osiągania efektów kształcenia i ich weryfikacji. Wymaga ona uzyskania zgody osób prowadzących zajęcia na uczestnictwo w zajęciach w innych terminach niż przewidziano w rozkładzie zajęć studenta. Student może również podjąć kształcenie według indywidualnego planu i programu studiów. Studenci wybitnie uzdolnieni mogą ubiegać się o realizację studiów albo ich określonej części, według indywidualnego programu kształcenia i planu studiów zwanego dalej IPPS. IPPS polega na rozszerzeniu zakresu efektów kształcenia w ramach studiowanego kierunku, poziomu, profilu, specjalności lub obszaru studiów. Indywidualna ścieżka studiowania, zwana dalej IŚS, dotyczy indywidualizacji w zakresie realizacji

planów studiów, w tym sposobów osiągania efektów kształcenia i ich weryfikacji oraz indywidualnej organizacji procesu studiowania. Student studiuje w ramach IŚS na podstawie oferty programowej/przedmiotowej Uczelni, z uwzględnieniem jego indywidualnych zainteresowań oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym formom zajęć lub modułom przedmiotowym. IŚS w szczególności dotyczy studentów, którzy zostali przyjęci na wyższy semestr studiów niż pierwszy oraz studentów zrekrutowanych na studia w naborze zimowym.

Indywidualizacja procesu kształcenia występuje w szczególności w ramach kształcenia specjalnościowego, pozwalającego na pogłębione profilowanie sylwetki absolwenta. Ma to miejsce głównie w odniesieniu do kształcenia na realizowanych specjalnościach.

W celu zapobiegania rezygnacjom i skreśleniom z listy studentów Wyższa Szkoła Gospodarki wprowadziła system działań następujących jednostek Uczelni: Biura Obsługi Studenta (BOS), Biura Obsługi Finansowej (BOF) i jednostek naukowo-dydaktycznych (JND).

Określone zostały zadania poszczególnych jednostek mające na celu dotarcie do studentów z informacjami dotyczącymi procesu studiowania, terminów wynikających z obowiązujących regulaminów i instrukcji oraz płatności za studia.

Prowadzone są również badania satysfakcji studenta. Badany jest m.in. poziom zadowolenia z wybranego obszaru studiów, organizacji roku, rozkładu zajęć oraz satysfakcji z poszczególnych form dydaktycznych (ćwiczenia, laboratoria, warsztaty, wykłady itd.). Ocena funkcjonowania poszczególnych jednostek (dziekanat, biblioteka, itp.), systemu upowszechniania informacji na WSG, wyposażenia budynków i komfortu kształcenia, przynależności do organizacji i kół funkcjonujących na Uczelni oraz uczestnictwa w programach stypendialnych i projektach realizowanych przez uczelnię. Osobną część stanowią pytania dotyczące dalszych planów edukacyjnych i uzawodowienia. Kwestionariusz składa się z części ogólnej, zestandaryzowanej i ujednoliconej dla wszystkich studentów oraz części szczegółowej, w której pytania dostosowane są do specyfiki poszczególnych form studiów. Uszczegółowiona część kwestionariusza uwzględnia kwestie istotne dla funkcjonowania studentów danego Kolegium (np. kwestie związane z praktykami, funkcjonowaniem i wyposażeniem laboratoriów itd.).

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Brak	

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostępność informacji dotyczących całego procesu kształcenia zapewniają następujące narzędzia: informatyczny system administrowania procesem studiowania (iSAPS), platforma edukacyjna ONTE

(oparta na technologii Moodle) oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje podstawowe zamieszczane są w gablotach umiejscowionych na terenie Uczelni oraz przekazywane są studentom przez opiekunów roczników, pracowników Biura Obsługi Studenta - Dziekanatu oraz Biuro Aktywizacji Studentów i Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Studenci mają zapewniony szeroki dostęp do informacji o przebiegu swoich studiów. Istotną rolę odgrywają także spotkania przedstawicieli jednostek badawczo-kształceniowych ze studentami, podczas których studenci wskazują na kierunki niedoskonałości w funkcjonowaniu Uczelni, przede wszystkim procesu dydaktycznego. Ich rezultatem są zmiany mające na celu doskonalenie programów studiów oraz procedur określających proces studiowania. Większość tego typu działań była już prowadzona w poprzednich latach, obecnie jednak mają one charakter systemowy, polegający na wprowadzeniu systemu raportowania.

W Uczelni podejmowane są ustawiczne działania w celu usprawnienia przepływu informacji pomiędzy podmiotami, a zakładane efekty uczenia się są publikowane w postaci elektronicznej – na stronie internetowej Uczelni. O sposobach weryfikowania zakładanych efektów uczenia się w ramach poszczególnych form zajęć dydaktycznych studenci informowani są podczas pierwszych zajęć (jest to obowiązek prowadzącego) oraz poprzez programy przedmiotu (sylabusy) publikowane na platformie ONTE.

Studentów zapoznaje się z zasadami procesu dyplomowania, w tym zasadami przeprowadzania egzaminów dyplomowych, ustalania i wyboru tematów prac dyplomowych/projektów dyplomowych wyboru promotorów prac/opiekunów projektów dyplomowych i recenzentów/opiniujących prace dyplomowe/projekty dyplomowe oraz zagadnieniami na egzamin dyplomowy – w oparciu o [Uchwałę Senatu WSG z dnia 20 września 2022 roku w sprawie procesu dyplomowania](#).

W Uczelni funkcjonuje osobna strona Internetowa poświęcona tematyce jakości kształcenia w WSG – www.kształcenie.byd.pl, na której m.in. wyjaśnia się studentom i kandydatom zasady PRK w tym rolę punktów ECTS oraz prezentuje się tzw. „słownik kształcenia”, który zawiera definicje słownikowe terminów używanych w aktach prawa powszechnego oraz wewnętrznego w zakresie szkolnictwa wyższego.

Organizowane są spotkania studentów z przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz starostami grup studenckich. Spotkania te mają na celu przedstawienie aktualnych działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, zebranie opinii studentów na temat procesu kształcenia, zarówno w wymiarze dydaktycznym, jak i organizacyjnym, konsultowanie programów kształcenia. Cechą specyficzną kształcenia w filiach jest również stały, bezpośredni kontakt pracowników Uczelni ze studentami, którzy w bezpośrednich rozmowach dzielą się swoimi opiniami i ocenami. Pracownicy KNS odbywają regularne spotkania ze studentami. Celem spotkań poza zbieraniem opinii dotyczących procesu kształcenia jest również współpraca w zakresie organizacji wydarzeń m.in.: Drzwi Otwarte, seminaria czy akcje społeczne.

Zgodnie z prowadzoną przez Uczelnię polityką transparentności platforma edukacyjna ONTE służy udostępnianiu programów przedmiotów (sylabusów) prowadzonych w ramach kierunku studiów, a także programów studiów. Aby zapewnić sobie dostęp do opinii studentów, Uczelnia umożliwia im wyrażanie opinii na platformie edukacyjnej ONTE.

Programy studiów oraz opisy efektów uczenia się udostępnione są również na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Wyższej Szkoły Gospodarki www.bip.wsg.byd.pl. W tym miejscu zarówno studenci, jak i kandydaci mogą zapoznać się z Regulaminem Studiów, Regulaminem przyznawania pomocy materialnej, Regulaminem opłat oraz Uchwałami dotyczącymi rekrutacji. Dostępne są także informacje dotyczące akredytacji, uprawnień i certyfikatów otrzymanych przez Uczelnię.

Upubliczniona jest również informacja o [strategii i misji Uczelni na lata 2018-2022](#), której okres obowiązywania został przedłużony do dnia 30.06.2024 r.

Duży nacisk kładzie się na udostępnianie informacji o procesie kształcenia w języku angielskim m.in. poprzez sukcesywne tłumaczenie wszelkich istotnych dla studentów dokumentów. Kandydaci znaleźć mogą informacje o ofercie edukacyjnej dla kierunku "zarządzanie" na stronie internetowej uczelni. Studenci mogą zapoznać się z Regulaminem Studiów w języku angielskim oraz organizacją roku akademickiego na stronie www.student.wsg.byd.pl. Upublicznione są tam również wzory dokumentów oraz informacje dotyczące egzaminu dyplomowego. Anglojęzyczna wersja platformy ONTE zapewnia dostęp do programów przedmiotu, informacji o sposobie zaliczenia praktyk zawodowych oraz zagadnieniach do egzaminu dyplomowego.

Mając na względzie zapewnienie dostępu do publicznych informacji dla osób z trudnościami oraz wraz ze zmianą głównego serwisu internetowego uczelni zaprojektowano aplikację, która uwzględnia wytyczne WCAG 2.1 zarówno na poziomie samego kodu portalu, jak i elementów systemu CMS dostępnego dla redaktorów poszczególnych serwisów tematycznych. Implementowane są zalecenia standardu na poziomach A (obowiązkowy) i AA (zalecany) w zakresie odpowiadającym treści strony. Zalecenia poziomu AAA (opcjonalny) są wdrażane wybiórczo, zależnie od złożoności problemu i będą uzupełniane w przyszłości. Uczelnia jest w ostatniej fazie przygotowań nowej strony internetowej spełniającej minimalne wymagania dostępności cyfrowej zgodnie z Ustawą z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Na stronie internetowej umieszczona będzie deklaracja dostępności strony internetowej i aplikacji mobilnej. W związku z ograniczeniami zapewnienia wszystkich wymogów dotyczących dostępności cyfrowej jest zapewniony dostęp alternatywny, dotyczący między innymi: możliwości kontaktu telefonicznego, listowego lub mailowego, możliwości kontaktu ze wsparciem tłumacza języka migowego (osobiście lub online).

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zwiększenie przejrzystości strony internetowej, szczególnie w zakresie zakładki skierowanej do kandydatów, w której nie rozróżnia się, jakie kierunki studiów są prowadzone w różnych wydziałach zamiejscowych Uczelni.	W związku z uwagą ZO PKA dotyczącą strony internetowej dokonaliśmy zmian poprzez unowocześnienie możliwości zapisów online i wyboru oferty studiów, którą zgodnie z zastrzeżeniami poszerzyliśmy o filtr kierunków, a także dostosowaliśmy dostępność treści dla osób z niepełnosprawnościami. Od 2022 roku rozpoczęliśmy kolejne prace nad nowym designem strony a także nową wyszukiwarką oferty edukacyjnej. Szczegółowe informacje znajdują się w załączniku nr 7 do raportu samooceny. Chcemy podkreślić, że do Biura Obsługi Studenta Filii w Inowrocławiu, jak i do Działu Promocji WSG nie wpłynęły informacje na temat problemów związanych z czytelnością witryny internetowej i oferty edukacyjnej Uczelni. Zmodyfikowano również stronę internetową Filii,

		wprowadzając dodatkowe informacje dotyczące procedury rekrutacyjnej.
--	--	--

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Jednym z głównych warunków wysokiej jakości kształcenia na kierunku “zarządzanie” jest realizacja założeń polityki jakości znajdującej odzwierciedlenie w założeniach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy zawartych w Księdze Jakości Wyższej Szkoły Gospodarki. System ten obejmuje cały proces kształcenia oraz wszystkie czynniki, które wpływają na właściwy przebieg tego procesu i zapewniają jego wysoką jakość. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w WSG jest:

- zgodny z aktami prawa powszechnego systemu szkolnictwa wyższego w Polsce oraz zbieżny z międzynarodowymi standardami określonymi np. w Deklaracji Bolońskiej;
- zgodny z aktami prawa wewnętrznego systemu zapewniania jakości przyjętymi w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy podlegającym ewaluacji ([Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2019 ws. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy](#));
- skorelowany z innymi działaniami prowadzonymi w Uczelni dotyczącymi kształcenia;
- skorelowany z obowiązkami osób zarządzających Uczelnią, jednostkami organizacyjnymi, badawczo-kształceniowymi i obowiązkami kadry akademickiej.

Programy studiów od cyklu kształcenia 2019/2020 przygotowywane były zgodnie z [Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie: wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych na kierunkach prowadzonych w Wyższej Szkole Gospodarki](#). Za tworzenie i doskonalenie programów studiów, dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia, jak też ich zgodność z obowiązującymi, aktami prawnymi, odpowiadają dyrektorzy jednostek badawczo-kształceniowych we współpracy z Zadaniowymi Zespołami ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Senacką Komisją ds. Kształcenia.

Zgodnie z założeniami polityki jakości i strukturą systemu w jednostkach badawczo-kształceniowych powoływane są Zadaniowe Zespoły ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (ZZdsJK) na kierunku, z określonym przydziałem zadań, kompetencji i odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, szczególnie programu studiów. Do ich zadań należy zbieranie informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, prowadzenie pomiaru jakości kształcenia oraz opracowanie wyników pomiaru i przekazanie ich do Senackiej Komisji ds. Kształcenia. Do zadań Senackiej Komisji ds. Kształcenia należy opracowywanie polityki jakości kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki, przygotowanie projektów uchwał dotyczących kształcenia, konsultowanie treści aktów wykonawczych dotyczących organizacji kształcenia i spraw studenckich, określanie podziału zadań i harmonogramu prac nad rozwojem systemu kształcenia, kontrola realizacji zadań zleconych poszczególnym jednostkom Uczelni, nadzór nad pracami dotyczącymi oferty edukacyjnej, opiniowanie wniosków w zakresie swoich kompetencji oraz wypracowanie zaleceń doskonalenia jakości kształcenia wynikających z ewaluacji systemu. Nadzór nad funkcjonowaniem polityki jakości i prawidłową

realizacją celów WSZJK należy do zadań Zespołu ds. Ewaluacji Jakości Kształcenia. Na zlecenie organów uczelni, Zespół prowadzi ewaluację funkcjonowania wybranych elementów systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz przeprowadza kontrolne działania WSZJK na poziomie ogólnouczelnianym. Co więcej, przedkłada organom Uczelni propozycje modyfikacji mechanizmów zapewnienia jakości kształcenia, prowadzi okresowe przeglądy programów i planów studiów, opracowuje mierniki efektywności funkcjonowania WSZJK we współpracy z Senacką Komisją ds. Kształcenia i ocenia procedury ewaluacji WSZJK.

Ocenę jakości kształcenia prowadzi się poprzez ocenę procesu kształcenia, warunków jego realizacji, a także wyników- efektów uczenia się oraz dokumentacji dydaktycznej. Monitorowanie tego procesu podejmuje się na podstawie:

- oceny przygotowania wszystkich jednostek wchodzących w skład struktury WSZJK, a szczególnie jednostek badawczo-kształceniowych, do planowania i realizacji procesu kształcenia;
- dokumentacji przebiegu procesu dydaktycznego - zaleca się przechowywanie prac etapowych, prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych w wersji papierowej lub elektronicznej przez okres trwania cyklu kształcenia dla studiów określonego stopnia. Znowelizowana, na skutek wniosków interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) wraz z załącznikami określa zasady weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się;
- hospitacji zajęć, w tym zajęć realizowanych na ONTE (prowadzonej w jednostkach badawczo-kształceniowych według harmonogramu hospitacji przyjętego na dany rok akademicki);
- ankietyzacji zajęć przez studentów (w kontakcie bezpośrednim lub od sem. letniego r.a. 2019/2020 - elektronicznie);
- analizy informacji zawartych na platformie zdalnego nauczania - ONTE, w obszarze „Propozycje i uwagi na temat efektów uczenia się”, gdzie studenci mają dodatkową możliwość wypowiedziania się na temat programów studiów;
- ewaluacji zajęć i weryfikacji efektów uczenia się przez prowadzących zajęcia (obowiązek wypełniania „karty ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych” od r.a. 2017/2018);
- badania losów absolwentów, mimo, że nie jest to już działanie obowiązkowe z wykorzystaniem różnych źródeł;
- opinii z miejsca studenckich praktyk zawodowych, zgodnie z [Uchwałą Kolegium z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie dokumentowania studenckich praktyk zawodowych](#) wraz z załącznikami;
- opinii pracodawców na temat praktycznego wykorzystania wiedzy i umiejętności absolwentów w pracy zawodowej;
- opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na temat programów studiów, a także ich ewaluacji (udział w posiedzeniach ZZdsJK, posiedzeniach Konwentów);
- analizy przebiegu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Dodatkowym ogniwem doskonalenia jakości kształcenia są comiesięczne seminaria WSZJK organizowane przez prorektora ds. kształcenia. Od roku akademickiego 2021/2022 mają one charakter bardziej warsztatowy, z wykorzystaniem nie tylko dyskusji, ale też analizy przypadku, metod problemowych, dzielenia się dobrymi praktykami. Mają one formułę otwartą, a obowiązkowe są dla kierowników JBK, w tym dla przedstawicieli filii uczestniczących w seminariach, m.in. za pomocą MS Teams. Szczególny nacisk w pracy w ramach seminariów WSZJK w ciągu ostatnich 2 latach położono na:

- spójność dyscyplin przypisanych do kierunku, efektów i programów studiów;
- weryfikację sylabusów (programów przedmiotów pod kątem poprawności formułowania efektów szczegółowych (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), metod weryfikacji efektów.
- analizę kadry pod kątem przydzielania zajęć, a następnie ich prowadzenie – z wykorzystaniem istniejących procedur i narzędzi;
- zwiększania znaczenia ZZdsZJK jako istotnego elementu polityki jakości WSG;
- znaczenie praw autorskich i konsekwencji ich nieprzestrzegania;
- konieczności przestrzegania zasad sformułowanych w wewnętrznych aktach prawnych, a w szczególności tych, które dotyczą polityki jakości,
- obowiązki kierowników jednostek dotyczącego podwyższania kompetencji pracowników w zakresie ww. tematyki, m.in. poprzez szkolenia kaskadowe, zebrania JBK i inne formy komunikacji.

System sprawozdawczy obejmuje te spośród obszarów funkcjonowania jednostek organizacyjnych Uczelni, które wpływają na proces kształcenia, zwiększanie jego efektywności, oceny jakości, a także zacieśniania współpracy i kreowania partnerskich relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, właściwym dla poszczególnych kierunków i obszarów studiów (specjalności).

Efekty uczenia się określone w sylwetce absolwenta danego kierunku studiów są weryfikowane na różnych etapach kształcenia. Po zakończeniu danego roku akademickiego prowadzone są analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, analizy terminowości ukończenia studiów i przyczyn odsiewu studentów.

W WSG obowiązuje roczny system rozliczania osiągnięć studenta. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczeń i pozytywnych ocen końcowych z wszystkich form zajęć dydaktycznych, zgodnie z obowiązującym programem studiów oraz osiągnięcie wymaganej liczby punktów ECTS. W czasie trwania semestru efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są weryfikowane na bieżąco poprzez metody wskazane przez prowadzących w programach przedmiotu (sylabusach), np. odpowiedzi ustne, testy, kolokwia, prace pisemne i projektowe, prace praktyczne. Zasady zaliczeń i skalę ocen określa Regulamin Studiów WSG.

Istotnym instrumentem oceny jakości kształcenia, w tym osiągania zakładanych efektów uczenia się, są hospitacje zajęć, w tym zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Hospitacji podlegają wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni Uczelni zgodnie [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) i harmonogramem na dany r.a. Na podstawie przeprowadzonej hospitacji zajęć hospitujący sporządza protokół według obowiązującego na Uczelni wzoru ([protokół hospitacji zajęć dydaktycznych WSG](#)). W celu ewaluacji zajęć prowadzonych na platformie ONTE, od roku akademickiego 2023/24 wprowadzono ich hospitacje ([zał. 5 do Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#)). Opiniowana jest m.in. zgodności tematyki z programem przedmiotu, aktualność materiałów podawczych oraz dobór odpowiednich form aktywizujących, a także zachowanie odpowiednich proporcji między formami podawczymi a aktywizującymi. Wynik hospitacji jest każdorazowo omawiany przez osobę hospitującą z hospitowanym, co zostaje przez niego potwierdzone podpisem. W sytuacji zastrzeżeń do poziomu hospitowanych zajęć są formułowane wnioski i zalecenia, a ich wdrożenie weryfikowane jest podczas powtórnej hospitacji w kolejnym semestrze, nie później jednak niż po upływie roku.

Ocena zajęć dydaktycznych i osiągniętych na nich efektów uczenia się dokonywana przez nauczyciela akademickiego i inne osoby prowadzące zajęcia jest wspomagana anonimową ankietą dla studentów przeprowadzaną w kontakcie bezpośrednim lub od r.a. 2019/2020 elektronicznie. Wzór kwestionariusza ankiety stanowi zał. nr 1 do [Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia \(ocena zajęć dydaktycznych\)](#).

W ankiecie studenci oceniają elementy takie jak: punktualność oraz sumiennosc w odbywaniu zajęć, organizację zajęć, zaangażowanie i przygotowanie prowadzącego, różnorodność form prowadzenia zajęć, efektywność wykorzystania czasu, umiejętność korzystania z pomocy technicznych, kulturę osobistą prowadzącego, umiejętność zainteresowania studentów treściami zajęć, aktualność przekazywanych treści, sposób przekazywania treści, czytelność kryteriów zaliczenia, stosunek prowadzącego do studentów, motywowanie studentów do aktywności i poszerzania wiedzy oraz dostępność prowadzącego. Atutem ankietyzacji jest także informacja, w jakim procencie zajęć student uczestniczył. Wypełnione kwestionariusze ankiety przekazywane są kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest dany prowadzący zajęcia.

Wyniki przeprowadzanej ankietyzacji oraz protokoły ich hospitacji, wykorzystywane są w okresowych ocenach nauczycieli akademickich. Są one każdorazowo omawiane przez przełożonego z pracownikiem; natomiast z nauczycielami, którzy uzyskali negatywne oceny, przeprowadza się rozmowę dyscyplinującą oraz ustala działania korygujące wraz z terminem ich realizacji bądź kieruje wnioskiem o zmianę warunków pracy lub jej rozwiązanie. Skutkiem niskiej oceny jest także ponowna ankietyzacja w kolejnym semestrze bądź dodatkowa hospitacja zajęć.

W wyniku wniosków składanych przez kierowników JND oraz dyskusji na posiedzeniu Senackiej Komisji ds. Kształcenia dotyczących potrzeby podniesienia poziomu autorefleksji prowadzących zajęcia oraz systemowego zbierania informacji o proponowanych przez prowadzących zajęcia zmianach w programach przedmiotu i programach studiów opracowano kolejne narzędzie ewaluacji. Od roku akademickiego 2017/2018 obowiązuje Karta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych, w której prowadzący zajęcia dokonuje analizy efektów, poziomu ich osiągnięcia, metod kształcenia i weryfikacji efektów, bilansu nakładu pracy studenta, z możliwością zaproponowania zmian, które po opinii kierownika JND są kierowane do Zadaniowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Mogą one stanowić podstawę dokonywania zmian w programie studiów, zgodnie z procedurą przyjętą w [zał. 7 Uchwały Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie: wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych na kierunkach prowadzonych w Wyższej Szkole Gospodarki](#).

Kolejnym sposobem weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest ich weryfikacja poprzez efekty uzyskane przez studentów na praktykach zawodowych. Praktyki zawodowe odbywają się w odpowiednich dla danego kierunku instytucjach (przedsiębiorstwach, stowarzyszeniach, itd.), w których studenci w rzeczywistych warunkach przyszłej pracy zawodowej wykonują zadania, jednocześnie doskonaląc i rozwijając kompetencje społeczne związane z przyszłą działalnością zawodową. Opiekę nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych na danym kierunku, potwierdzeniem uzyskania przez studentów odbywających praktyki zakładanych efektów uczenia się, sprawują merytoryczni opiekunowie praktyk. Szczegółowe zasady organizacji praktyk i ich zaliczania zawarte są w [Regulaminie Studenckich Praktyk Zawodowych Wyższej Szkoły Gospodarki](#) przyjętym [Zarządzeniem Rektora z dnia 29 września 2023 roku](#).

Doceniając rangę procesu dyplomowania, w trosce o ich jakość zmodyfikowano przebieg tego procesu, stwarzając studentom większe możliwości korzystania z różnorodnych form zajęć modułu określonego

jako „proces dyplomowania”. Zasady dyplomowania, w tym zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych, ustalania i wyboru tematów prac dyplomowych, wyboru promotorów prac i recenzentów (jeśli praca występuje) zawiera [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 20 września 2022 roku w sprawie procesu dyplomowania](#).

Od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) w Uczelni podjęto decyzję o rezygnacji z prac dyplomowych na studiach I stopnia i wprowadzeniu do procesu kształcenia projektu dyplomowego. Wprowadzenie projektu dyplomowego poprzedzone było konsultacjami ze wszystkimi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których wcześniejsze uwagi legły u podstaw podjęcia prac nad wprowadzeniem zmian w procesie dyplomowania na studiach I stopnia. Szczegółowe informacje dotyczące założeń projektu dyplomowego zostały zawarte w [Instrukcji Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie realizacji przedmiotu projekt dyplomowy od r.a. 2019/2020 jako elementu procesu dyplomowania](#). Pierwotne rozwiązania ulegały modyfikacjom na zebraniach instytutów i katedr, ZZdsZJK, a także w trakcie seminariów WSZJK, doprowadzając do ostatecznego kształtu instrukcji i formularza oceny projektu dyplomowego.

Projekt dyplomowy, ze względu na swój aplikacyjny charakter lepiej wpisuje się w założenia profilu praktycznego, w większym stopniu umożliwia realizację efektów uczenia się wynikających z misji Uczelni zaangażowanej poprzez rozwiązywanie problemów praktycznych, co często daje możliwość wpływania na jakiś fragment rzeczywistości i przeżywania z tego tytułu satysfakcji. Poza tym, dzięki projektom dyplomowym student częściej nawiązuje kontakt z jednostkami branżowymi, w szczególności tymi, w których odbywał praktyki, co zwiększa jego szanse na rynku pracy.

System weryfikacji zakładanych efektów uczenia się obejmuje również badanie opinii studentów na temat przyjętych efektów uczenia się i programów studiów, kontrolę i nadzór nad procesem dyplomowania, badanie losów zawodowych absolwentów. Studenci wyrażają swoje opinie poprzez swojego reprezentanta w Zadaniowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, a także mają możliwość indywidualnego wypowiedziania się na temat zakładanych efektów uczenia się oraz programów studiów na platformie zdalnego nauczania ONTE, na spotkaniach organizowanych przez SS. Współpraca z SS doprowadziła do systematycznego przedstawiania przez zarząd SS, na początku roku akademickiego, kompendium informacji wyjaśniających nie tylko organizację kształcenia, ale również podstawowe pojęcia (efekty, ECTS itp.), co zwiększa świadomy udział studentów w ocenie tego procesu.

Doskonaleniu programów studiów służy również badanie losów absolwentów. Analizowane są informacje zawarte w ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów przez Akademickie Biuro Karier. W oparciu o badanie tworzony jest „Raport zbiorczy” z danymi dla poszczególnych kierunków/obszarów studiów (specjalności). Wyniki raportów są udostępniane dyrektorom JBK. Przekazanie raportów umożliwia:

- uzyskanie przez władze jednostek organizacyjnych szczegółowych informacji na temat wymagań współczesnego rynku pracy,
- uzyskanie wiedzy umożliwiającej doskonalenie programów studiów i wskazanie kierunków studiów, specjalności gwarantujących lepszą pozycję na rynku pracy,
- uzyskanie przez pracowników Akademickiego Biura Karier WSG informacji pomagających w wyborze kariery zawodowej absolwentom oraz najlepszych sposobów realizacji ich celów zawodowych.

Raport jest dokumentem służącym wdrażaniu procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia. Na jego podstawie przedstawiane są władzom Uczelni propozycje działań mających na celu podniesienie jakości kształcenia. Akademickie Biuro Karier WSG organizuje dopasowane do potrzeb

absolwentów oraz potrzeb lokalnego rynku pracy szkolenia i warsztaty umożliwiające skuteczniejsze wejście na rynek pracy.

W ramach realizacji swojego podstawowego zadania, jakim jest wspieranie rozwoju zawodowego studentów Akademickie Biuro Karier, współpracuje z firmami oraz instytucjami działającymi w ramach konkretnych branż. Oprócz pozyskiwania ofert pracy, praktyk i staży podejmowane są inicjatywy umożliwiające studentom bliższy kontakt z potencjalnym pracodawcą. Są to między innymi Targi Pracy, Akademia Planowania Kariery (cykliczne wydarzenie poświęcone rozwojowi osobistemu), warsztaty, szkolenia, konferencje oraz spotkania z pracodawcą. W maju 2023 roku Filia WSG brała udział w Targach Edukacji i Pracy w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Inowrocławiu dla uczniów i osób z zewnątrz zorganizowane przez Młodzieżowe Centrum Kariery w Inowrocławiu, a we wrześniu 2023 w Targach Edukacyjnych w Galerii Solnej. Niniejsze aktywności są podejmowane przez Filię w Inowrocławiu corocznie.

Ponadto w ramach wspierania przedsiębiorczości studenckiej Akademickie Biuro Karier współpracuje z takimi instytucjami jak: Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Wojewódzki Urząd Pracy wraz z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i inne. Studenci i absolwenci filii mogą korzystać w formie on-line lub stacjonarnie, z warsztatów czy spotkań indywidualnych (CV w godzinę, Work-life balans-nawyki, które pomagają zachować równowagę, Wzmacnianie odporności psychicznej itd.

Elementy przedsiębiorczości studenckiej uwzględniane są także w ramach realizowanych przez uczelnię projektów dofinansowanych ze środków unijnych w tym m.in.:

- Projekt Rozwój Akademickiego Biura Karier Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (wartość projektu: 356 937,50 zł): objęcie łącznie 500 studentów wsparciem w postaci mentoringu, warsztatów z zakresu przedsiębiorczości i konsultacji z coachem.
- Projekt Program rozwoju technicznego (wartość projektu: 11 227 580,13 zł): zakup licencji systemu informatycznego biura karier obejmującego m.in. portal internetowy z wyszukiwarką ofert pracy i praktyk oraz system badania kompetencji. Dodatkowo, w ramach rozszerzenia dla osób uciekających do Polski z Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej płatne staże dla studentów z Ukrainy (niezależnie od kierunku).
- Projekt Wykorzystanie innowacyjnych narzędzi w kształceniu na kierunku pielęgniarstwo (wartość projektu: 10 769 879,69 zł): w ramach rozszerzenia dla osób uciekających do Polski z Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej warsztaty z zakresu przedsiębiorczości realizowane w kontakcie bezpośrednim oraz z wykorzystaniem b-learningu dla studentów z Ukrainy (niezależnie od kierunku).
- Projekt Kompleksowy program rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (wartość projektu: 8 106 318,73 zł): zakup gier symulacyjnych z zakresu zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa.

WSG, zgodnie z przyjętą polityką jakości, prowadzi ewaluację zewnętrzną i wewnętrzną skuteczności poszczególnych elementów WSZJK. Do przykładowych działań zmierzających do pozyskania opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych należą:

- Konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, tj. pracownikami każdej jednostki badawczo-kształceniowej uwzględniające ich uwagi dotyczące systemu kształcenia;
- Zwiększenie wpływu wszystkich studentów na przebieg procesu kształcenia poprzez uruchomienie na platformie zdalnego nauczania ONTE obszaru, na którym studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące efektów uczenia się i programów studiów; zwiększenie aktywności SS jako odbiorcy indywidualnych i grupowych opinii;

- Szkolenia i seminaria prowadzone w JBK dotyczące między innymi sposobów formułowania efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, charakterystyki zróżnicowanych metod kształcenia, sugerowanych metody weryfikacji efektów uczenia się;
- Udoskonalenie, na wniosek interesariuszy wewnętrznych (Zadaniowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, opinii zgłaszanych w ramach seminariów dotyczących WSZJK, oraz opinii Samorządu Studenckiego) przebiegu procesu dyplomowania. Opracowanie przepisów regulujących proces dyplomowania w wewnątrzuczelnianym systemie informatycznym iSAPS, co przyczyniło się do podniesienia jakości procesu dyplomowania poprzez ujednoczenie procedur zgłaszania, zatwierdzania listy promotorów/opiekunów projektów dyplomowych, tematyki prac dyplomowych/projektów dyplomowych, poprawę terminowości realizacji poszczególnych etapów procesu dyplomowania. Elektroniczna archiwizacja przebiegu tego procesu umożliwiła skuteczniejszy nadzór nad nim. Przeprowadzono we wszystkich jednostkach badawczo-kształceniowych szkolenie pracowników w zakresie posługiwania się omawianą procedurą.
- Przygotowanie kwestionariusza ankiety dotyczącej studenckich praktyk zawodowych wypełnianej przez studenta oraz ankiety dotyczącej studenckich praktyk zawodowych wypełnianej przez praktykodawcę, obowiązującej od roku akademickiego 2017/2018.
- Przygotowanie Karty ewaluacji zajęć dydaktycznych, która obowiązuje od roku akademickiego 2017/2018, która wielokrotnie została bardzo pozytywnie oceniona przez ZO PKA i stanowi naszym zdaniem dobrą praktykę wypracowaną w ramach WSZJK w WSG. Ewaluacja sposobu wypełniania tego narzędzia wskazała, iż w skali Uczelni początkowo nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia bardzo rzadko traktowali Kartę jako możliwość realnego wpływania na poszczególne elementy prowadzonych zajęć. Informacje o znaczeniu tego narzędzia dla doskonalenia jakości kształcenia przekazywano na seminariach WSZJK, na zebraniach JBK, na spotkaniach WSZJK, co znajduje odzwierciedlenie w formułowanych przez pracowników opiniach, propozycjach zmian, które następnie są kierowane przez dyrektora JBK do ZZdsZJK.
- Udział kierowników JBK i pracowników innych jednostek organizacyjnych mających wpływ na kształcenie w cyklu seminariów na temat Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji organizowanych w 2019 r. przez IBE na zamówienie Uczelni.
- Wprowadzenie, od semestru letniego roku akademickiego 2018/2019 obowiązku weryfikacji miejsca praktyk, przed jej rozpoczęciem, przez merytorycznego opiekuna praktyk, która odbywa się poprzez Internetowy System Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS) oraz karty hospitacji praktyk zawodowych.
- Opracowanie i wprowadzenie do realizacji od roku akademickiego 2023/2024 kwestionariusza hospitacji zajęć prowadzonych na ONTE, które do tej pory były nadzorowane poprzez system raportów. Opracowanie kwestionariusza hospitacji tych zajęć zwiększa świadomość spójności tego typu zajęć z pozostałymi formami - zarówno prowadzących zajęcia, jak również dyrektorów JBK sprawujących nadzór na przebiegiem procesu kształcenia. Podejmowane działania są efektem ewaluacji dotychczasowych procedur i wynikają z potrzeby podnoszenia ich skuteczności oraz systemowego charakteru.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą udział w określaniu zakładanych efektów uczenia się na różnych etapach kształcenia. Opinie uzyskane od interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli) i zewnętrznych (pracodawców i absolwentów) stanowią podstawę do określania i doskonalenia sylwetki absolwenta, efektów uczenia się, programu studiów. Spotkania z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi są protokołowane. Wchodzą oni również w skład Zadaniowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia działających w poszczególnych JBK.

Badania prowadzone wśród zewnętrznych interesariuszy Uczelni - absolwentów i pracodawców wpisują się w prowadzony przez WSG od lat monitoring rynku pracy. Szczegółowe cele tego typu badań to:

- pozyskanie informacji na temat losów zawodowych absolwentów WSG,
- pozyskanie informacji o losach zawodowych absolwentów innych uczelni,
- pozyskanie opinii pracodawców i instytucji wspierających zatrudnienie absolwentów szkół wyższych o ich przygotowaniu do wykonywania pracy i ich aktywności na rynku pracy.

Dodatkową platformą pozyskiwania informacji od interesariuszy wewnętrznych, doskonalenia jakości uczenia się, dyskusji i podnoszenia kompetencji pracowników w Uczelni stanowią organizowane od roku akademickiego 2012/2013 przez prorektora ds. kształcenia seminaria dotyczące WSZJK, kierowane do wszystkich pracowników Uczelni. Od roku akademickiego 2021/2022 mają one charakter bardziej warsztatowy, z wykorzystaniem nie tylko dyskusji, ale też analizy przypadku, metod problemowych, dzielenia się dobrymi praktykami. Zmiana formuły wynika z konieczności zwiększenia skuteczności tych spotkań jako narzędzia doskonalenia jakości uczenia się w WSG. Na wniosek kierowników filii umożliwiono udział pracowników tychże jednostek drogą online. Wnioski i postulaty zgłaszane na seminariach są przekazywane pracownikom JBK oraz odpowiednim organom Uczelni do dalszych analiz i decyzji.

Stworzono mechanizmy komunikowania się pracowników Uczelni, studentów, absolwentów oraz przedstawicieli otoczenia, w tym pracodawców (np. dyżury pracowników, konsultacje ze studentami na platformie zdalnego nauczania ONTE, spotkania Konwentu WSG, udział studentów i przedstawicieli otoczenia w Zadaniowych Zespołach ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, udział studentów w Senackiej Komisji ds. Kształcenia, w posiedzeniach Senatu, a do roku 2019/2020 w Kolegium Uczelni).

Kolejnym przykładem działań podejmowanych ustawicznie na podstawie diagnoz wewnętrznych, na podstawie informacji od interesariuszy zewnętrznych, wniosków wyciąganych po akredytacjach ZO PKA jest systemowe usprawnienie procedury realizacji studenckich praktyk zawodowych oraz ułatwienia dostępu do dokumentacji od semestru letniego roku akademickiego 2022/2023 na Uczelni została wdrożona procedura wystawiania skierowań i umów o praktyki w wersji elektronicznej. Dokumenty z podpisem elektronicznym Rektora dostępne są na indywidualnych kontaktach studentów w Internetowym Systemie Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS). W związku z wdrożeniem tej procedury zostały zrealizowane działania:

- przygotowanie funkcjonalności w module praktyk iSAPS, która umożliwi wygenerowanie dokumentów oraz wgranie na odpowiednie konta studentów podpisanych plików,
- testy wdrożeniowe realizowane od 23.01.2023 do 24.02.2023 na wybranych kierunkach studiów,
- przygotowanie szczegółowych instrukcji dla studentów, opisujące proces pozyskania dokumentacji krok po kroku w trzech wersjach językowych – polska, angielska i ukraińska.

Instrukcje zostały zamieszczone dla wszystkich studentów i opiekunów merytorycznych praktyk w obszarach informacyjnych na platformie zdalnego nauczania ONTE. Obszary te zawierają szczegółowe informacje dotyczące procedury realizacji praktyk, instrukcje, programy praktyk, Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych, harmonogramy, listy opiekunów merytorycznych i wybrane wzory dokumentacji na zaliczenie praktyk.

Systemowo udoskonalono również nadzór nad przygotowaniem programów studiów, co przyczyniło się do poprawy terminowości i jakości realizacji tego zadania przez JBK. W tym celu Dział Kształcenia, na polecenie prorektora ds. kształcenia, opracował rozwiązanie umożliwiające gromadzenie i

nadzorowanie przygotowania dokumentacji kształcenia oraz raportowanie postępu prac. Bazuje ono na kompleksowo wdrażanych na uczelni narzędziach pakietu Microsoft 365 oraz integracji ich z danymi z systemu iSAPS. Jest ono wdrażane etapami.

Etap I: utworzenie na platformie MS Teams zespołu dla przedstawicieli wszystkich jednostek badawczo-kształceniowych, w którym, dla każdego kierunku osobno, utworzono kanał. Pozwala to zarówno na wymianę wiadomości z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie dokumentacji oraz dzięki stworzeniu jednolitej struktury folderów wewnątrz, zapewnia to tzw. „pamięć organizacji”. Wydzielona przestrzeń w wirtualnej chmurze zapobiegać ma sytuacjom w których, w ramach rotacji pracowników lub długotrwałej absencji, tracony był dostęp do plików, a także umożliwia wymianę know-how pomiędzy jednostkami (dostęp do dokumentacji kształcenia wypracowanej przez inne jednostki).

Etap II: stworzenie systemu raportowania poziomu realizacji zadania. W tym celu połączono dane z systemu iSAPS wraz z zagregowanymi danymi dotyczącymi zamieszczonej przestrzeni chmurowej dokumentacji, co umożliwiło opracowanie zbioru pięciu raportów publikowanych w ramach zespołu. Wykorzystanie narzędzi pakietu Microsoft 365, w szczególności wewnętrznych mechanizmów programu Excel (PowerQuery) pozwala na przyspieszenie procesu weryfikacji kompletności dokumentacji (funkcja odświeżania zapytań). Oprócz funkcji informacyjnej, pełnić ma to funkcję motywacyjną (wykorzystanie mechanizmu grywalizacyjnego w zarządzaniu – lista rankingowa, co nie jest bez znaczenia w przypadku grupy menadżerskiej, charakteryzującej się nastawieniem na wynik). Etap III: stworzenie automatycznie odświeżanych raportów w programie PowerBi (w trakcie opracowywania). Etap ten zakłada przygotowanie raportów w postaci tzw. dashboardów udostępnianych prorektor ds. kształcenia oraz pozostałym członkom Senatu.

System raportowania jest ciągle rozwijany, m.in. dzięki opiniom i uwagom zbieranym podczas Seminariów WSZJK. Wśród postulatów kierowników jednostek badawczo-kształceniowych pojawiły się głosy wyrażające potrzebę wdrożenia sprawniejszego systemu zarządzania programami przedmiotów (sylabusami). Realizacja tego postulatu możliwa będzie dzięki wystąpieniu do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju o zmiany w realizowanym od 2018 roku projekcie „Kompleksowy program rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy”. W lutym 2023 NCBiR wyraził zgodę na przesunięcie środków na to zadanie, dzięki czemu tworzony będzie tzw. moduł sylabusów, zastępujący dotychczasową formę ich tworzenia i archiwizacji (pliki word i pdf) rozwiązaniem bazodanowym. Pozwoli to zmniejszyć nakład pracy i błędy w dokumentacji (pobieranie danych dotyczących m.in. nazw przedmiotów, liczby godzin, form z systemu iSAPS), ułatwi ich dostępność i edycję (dostęp poprzez przeglądarkę internetową z każdego komputera podłączonego do internetu), usprawni weryfikację kompletności oraz przyspieszy generowanie plików wyjściowych w postaci gotowego sylabusu. Wdrożenie rozwiązania, w pilotażowej wersji, planowane jest na przełom maja i czerwca 2023.

Kolejnym działaniem zapewniającym sprawność działania WSZJK jest m.in. tworzenie Procedur postępowania w ramach WSZJK, które to zostały pozytywnie zaopiniowane przez Senat i zatwierdzone uchwałą Kolegium z dnia 24 marca 2015 r. Na bieżąco są one uaktualniane i udostępniane pracownikom Uczelni. Od roku 2019 przyjęte w procedurach rozwiązania mają zdecydowanie systemowy charakter opierający się na integrowaniu narzędzi pakietu Microsoft 365 z danymi systemu iSAPS, co zwiększa i usprawnia wdrażanie procedur oraz sprawowanie nadzoru nad tymi procesami.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Ciągłe monitorowanie skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.	<p>Podjęto szereg działań monitorujących mających na celu zwiększenie skuteczności WSZJK zgodnie z polityką jakości. Do najistotniejszych należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systemowe udoskonalenie nadzoru nad przygotowaniem programów studiów, co przyczyniło się do poprawy terminowości i jakości realizacji tego zadania przez JBK. W tym celu opracowano rozwiązanie umożliwiające gromadzenie i nadzorowanie przygotowania dokumentacji kształcenia oraz raportowanie postępu prac. Bazuje ono na kompleksowo wdrażanych na Uczelni narzędziach pakietu Microsoft 365 oraz integracji ich z danymi z systemu iSAPS. • Konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, tj. pracownikami każdej jednostki badawczo-kształceniowej uwzględniające ich uwagi dotyczące systemu kształcenia. • Zwiększenie wpływu wszystkich studentów na przebieg procesu kształcenia poprzez uruchomienie na platformie zdalnego nauczania ONTE obszaru, na którym studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące efektów uczenia się i programów studiów; zwiększenie aktywności SS jako odbiorcy indywidualnych i grupowych opinii. • Szkolenia i seminaria prowadzone w JBK dotyczące między innymi sposobów formułowania efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, charakterystyki metod kształcenia, metod weryfikacji efektów uczenia się; • Udoskonalenie, na wniosek interesariuszy wewnętrznych (ZZdsZJK, opinii zgłaszanych w ramach seminariów dotyczących WSZJK oraz opinii SS) przebiegu procesu dyplomowania. • Opracowanie procedur regulujących proces dyplomowania w wewnątrzuczelnianym systemie informatycznym iSAPS, co przyczyniło się do podniesienia jakości procesu dyplomowania poprzez ujednoczenie procedur zgłaszania, zatwierdzania listy promotorów/opiekunów projektów dyplomowych, tematyki prac dyplomowych/projektów dyplomowych, poprawę terminowości realizacji poszczególnych etapów procesu dyplomowania. Elektroniczna

		<p>archiwizacja przebiegu tego procesu umożliwiła skuteczniejszy nadzór nad nim. Przeprowadzono we wszystkich JBK szkolenie pracowników w zakresie postępowania się omawianą procedurą.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie kwestionariusza ankiety dotyczącej studenckich praktyk zawodowych wypełnianej przez studenta oraz praktykodawcę, obowiązującej od roku akademickiego 2017/2018. • Przygotowanie “Karty ewaluacji zajęć dydaktycznych”, która obowiązuje od roku akademickiego 2017/2018, która wielokrotnie została bardzo pozytywnie oceniona przez ZO PKA i stanowi naszym zdaniem dobrą praktykę wypracowaną w ramach WSZJK w WSG. Ewaluacja sposobu wypełniania tego narzędzia wskazała, iż w skali Uczelni początkowo nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia bardzo rzadko traktowali Kartę jako możliwość realnego wpływania na poszczególne elementy prowadzonych zajęć. Informacje o znaczeniu tego narzędzia dla doskonalenia jakości kształcenia przekazywano na seminariach WSZJK, na zebraniach JBK, na spotkaniach WSZJK, co znajduje odzwierciedlenie w formułowanych przez pracowników opiniach, propozycjach zmian, które następnie są kierowane przez dyrektora JBK do ZZdsZJK. • Wprowadzenie, od semestru letniego roku akademickiego 2018/2019 obowiązku weryfikacji miejsca praktyk, przed jej rozpoczęciem, przez merytorycznego opiekuna praktyk, która odbywa się poprzez Internetowy System Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS) oraz wprowadzenie karty hospitacji praktyk zawodowych. • Opracowanie i wprowadzenie do realizacji od roku akademickiego 2023/2024 kwestionariusza hospitacji zajęć prowadzonych na ONTE, które do tej pory były nadzorowane poprzez system raportów. Opracowanie kwestionariusza hospitacji tych zajęć zwiększa świadomość spójności tego typu zajęć z pozostałymi formami - zarówno prowadzących zajęcia, jak również dyrektorów JBK sprawujących nadzór na przebiegiem procesu kształcenia. Podejmowane działania są efektem ewaluacji dotychczasowych procedur i wynikają z potrzeby podnoszenia ich skuteczności oraz systemowego charakteru.
--	--	---

2.	<p>Zaleca się włączenie wydziałowego samorządu studentów w projektowanie, opiniowanie i weryfikowanie procesu dydaktycznego na wydziale.</p>	<p>Informujemy, że Samorząd Studencki Filii poprzez swoich przedstawicieli w Zadaniowych Zespołach ds. Zapewniania Jakości Kształcenia regularnie opiniuje efekty, programy i plany studiów w każdym roku akademickim. Stworzono narzędzia na ONTE umożliwiające wyrażanie opinii na temat efektów uczenia się i programów studiów. Dodatkowo, szczegółowe informacje dotyczące udziału studentów w tym procesie opisane są w treści raportu samooceny.</p>
3.	<p>Zaleca się udostępnienie wyników ankiet studenckich (np. w formie zbiorczej - z zachowaniem ochrony danych osobowych) w celu zwiększenia świadomości społeczności akademickiej, w tym w szczególności studentów, na temat jakości kształcenia na wizytowanym kierunku oraz wynikach pracy WSZJK.</p>	<p>W każdym roku akademickim studenci, oprócz ankiet dotyczących stopnia osiągania zakładanych efektów uczenia się i oceny zajęć dydaktycznych mają możliwość otrzymania informacji zwrotnej na temat ankietyzacji, która jest wykonywana na określonym przedmiocie. Przeprowadzana jest "studencka ankieta filii WSG w Inowrocławiu" która ma na celu ocenę funkcjonowania filii pod względem administracyjnym, dostępnej infrastruktury i potrzeb studentów.</p> <p>Zwiększanie poziomu wiedzy na temat efektywności WSZJK odbywa się również poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkania informacyjne ze studentami pierwszego roku, - informacje zawarte na stronie ksztalcentie.byd.pl, - raporty dotyczące wyników ankietyzacji w zakresie: podnoszenia jakości kształcenia na odległość; poziomu zadowolenia z oferowanych przez Uczelnię form szkoleniowych z kształcenia z wykorzystaniem cyfrowych metod i technik; jakości zdalnego kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki na stronie www.ksztalcentie.byd.pl

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku. 2. Łączenie w programach studiów treści z różnych dyscyplin naukowych umożliwiającymi osiągnięcie zróżnicowanych efektów uczenia się. Dostosowanie form zajęć do zakładanych efektów uczenia się. 3. Elastyczność programów studiów - uwzględnianie aktualnej wiedzy, będącej częściowo wynikiem badań prowadzących zajęcia. Dostosowanie treści programowych do potrzeb rynku pracy a także umiejętność dopasowania oferty do potrzeb lokalnego rynku pracy. 4. Rosnący stopień umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego - zajęcia prowadzone przez VP, liczne wyjazdy kadry dydaktycznej do zagranicznych Uczelni. 5. Wysoki poziom i doświadczenie kadry naukowo-dydaktycznej, w tym jej zróżnicowanie, wysokie kompetencje naukowe i dydaktyczne oraz wykorzystanie doświadczenia i kompetencji wykładowców z zagranicy i praktyki gospodarczej. 6. Nowoczesna infrastruktura dydaktyczna i naukowa. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Małe zainteresowanie studentów elektronicznym wypełnianiem ankiet oceny kadry dydaktycznej i sposobu realizacji przez nią poszczególnych przedmiotów. Konieczne jest częste i regularne przypominanie studentom o znaczeniu ich udziału w doskonaleniu pracy dydaktycznej pracowników i podnoszeniu jej jakości. 2. Niewystarczający poziom umiędzynarodowienia studentów. Studenci kierunku „zarządzanie” odbywają studia niestacjonarne ze względu na swoją pracę zawodową a ich ewentualne wyjazdy ogranicza również sytuacja rodzinna. 3. Niewystarczający udział młodych pracowników w aplikowaniu o projekty naukowe. 4. Niewystarczające zaangażowanie studentów w badania naukowe i wewnętrzne projekty dotyczące oferty edukacyjnej na lokalnym rynku pracy.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie procesu umiędzynarodowienia, które pozwoli utrzymać zainteresowanie kierunkiem “zarządzanie” w kraju, ale i pozwoli na napływ kandydatów/studentów z zagranicy. 2. Trwała i systematyczna ocena specjalności kierunku “zarządzanie”, w tym przez członków Konwentu, pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów. Dzięki temu możliwa jest modyfikacja i unowocześnienie programów kształcenia na potrzeby rynku pracy, a szczególnie lokalnego otoczenia zewnętrznego w tym przyszłych pracodawców. 3. Deficyt absolwentów kierunku zarządzania na lokalnym i globalnym rynku pracy. 4. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymujący się niż demograficzny. 2. Coraz mniejsza chęć uczniów szkół średnich i liceów do kontynuowania nauki. 3. Oferta edukacyjna innych Uczelni.
----------------------------	---	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejsowość)

**WYŻSZA SZKOŁA
GOSPODARKI**